

Wijziging Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017

Nota van inspraak

Vastgesteld
Gedeputeerde Staten
Datum
13 juni 2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Ontwerp Wijziging Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017	6
2	Algemeen, proces en definities	7
2.1	Veelvuldige wijziging beleid	7
2.2	Samenhangende aanpak	7
2.3	Stapelning van beleid	8
2.4	Ad-hoc oplossing	8
2.5	Kies voor de Brabantse burgers	9
2.6	Kies voor kwaliteit en grondgebondenheid	9
2.7	Onzorgvuldig proces	10
2.8	Digitale bekendmaking	11
2.9	Termijn van 4 weken	11
2.10	Verdrag van Aarhus	11
2.11	Actief natuurbeleid/passende beoordeling/noodzaak m.e.r.	12
2.12	Dialog	13
2.13	Definitie van dierenverblijf	13
2.14	Definitie bestaand dierenverblijf	14
2.15	Definitie hokdieren	14
2.16	Definitie's algemeen	15
2.17	Definitie loosbaar water	16
2.18	Definitie zorgvuldige veehouderij ontbreekt	16
2.19	Geometrische planobjecten	16
2.20	Wijziging is onleesbaar	17
3	Staldering	18
3.1	Onevenredige maatregel gelet op doel	18
3.2	Stel het beleid uit	18
3.3	Rechtsongelijkheid	19
3.4	Schaalvergroting en concentratie	19
3.5	Averechtse effecten	20
3.6	Geen ruimtelijk belang	21
3.7	Geen provinciaal belang	21
3.8	Geen afname veestapel	22
3.9	Relatie VAB-beleid	22
3.10	Indirecte sturing	23
3.11	Locatie specifiek beleid ontwikkelen	23
3.12	Omschakeling van melkrundvee naar hokdieren	23
3.13	Sloop versus herbestemmen	24
3.14	Juridische regeling	24
3.15	Zijwaartse uitbreiding	26
3.16	Sturingsmogelijkheden	26
3.17	Buitenproportioneel	27
3.18	Financiële gevolgen	27

3.19	Schaarste aan vrijkomende stallen	28
3.20	Indeling stalderingsgebied	29
3.21	West Brabant niet uitsluiten.....	30
3.22	Flexibiliteit stalderingsgebieden	30
3.23	Stalderen met verbrede reikwijdte	31
3.24	Uitvoering	31
3.25	Flankerend beleid en Investeringsfonds.....	32
3.26	Stalderingsdienst.....	32
3.27	Servicepunt	32
3.28	Strijd met Verbond van Den Bosch/Ruwenbergconferentie.....	33
3.29	Rol van gemeente bij de uitvoering	33
3.30	Rechtstreekse regels voor herbestemmen	33
3.31	Strijd met open EU-beleid	34
3.32	Vooruitlopen Interimwet veedichte gebieden	34
3.33	Verhouding kwaliteitsverbetering landschap	34
3.34	Overige effecten	35
3.35	Bestaand recht	35
4	Mestbewerking	36
4.1	Nieuw mestbeleid.....	36
4.2	Mestbewerking is niet duurzaam	36
4.3	Inzetten op mestverwaarding	37
4.4	Maximum aan bewerkingscapaciteit.....	37
4.5	Verbod op mestbewerking handhaven	38
4.6	Forse verruiming mestbeleid.....	39
4.7	Risico's voor volksgezondheid.....	40
4.8	Risico's voor milieu	40
4.9	Kader Richtlijn Water (KRW)	41
4.10	Verplichting voor gemeenten.....	41
4.11	Flexibiliteit en maatwerk	41
4.12	Eerste bewerking op locatie	42
4.13	Bewerking in het buitengebied versus bedrijventerrein	42
4.14	Voorwaarden voor mestbewerking.....	43
4.15	Ter plaatse geproduceerde mest	43
4.16	Samenwerkende melkrundveehouders.....	44
4.17	Mestvergisting	45
4.18	Loosbaar water	45
4.19	Pijpleidingen.....	46
4.20	Gebiedsgericht maatwerk.....	46
4.21	Maatschappelijke weerstand	47
4.22	Bestaande bewerking in het buitengebied.....	47
4.23	Concrete initiatieven	48
4.24	Landgoed Princepeel	49
4.25	Initiatief Oss	49
4.26	Initiatief Roosendaal	49
4.27	Track & trace systeem	50

4.28	Landschappelijke inpassing	50
4.29	Overlast van bestaand mestbewerkingsinitiatief	50
4.30	Mestbewerking versus mestverwerking	51
5	Verruiming van de omvang van veehouderijen	52
5.1	Omvang van 1,5 hectare is voldoende	52
5.2	Opsomming van voorwaarden	52
5.3	Saneren overbelaste situatie	52
5.4	Feitelijk en juridisch opheffen van bouwperceel	53
5.5	Hier Niet - Daar Wel	53
5.6	BZV-score	54
5.7	Dierenwelzijn	55
5.8	Vastleggen dieraantallen	55
5.9	Maximale maatvoering hanteren	56
5.10	Aanvullende criteria bij maatwerk	56
5.11	Toename veeverdichting vanwege maatwerk	56
6	Overgangsrecht	57
6.1	3 jaar termijn aanpassen bestemmingsplan	57
6.2	Vorbereidingsbesluit	57
6.3	Lopende procedures	57
6.4	Verleende ontheffingen	58
6.5	Ontheffing met sloop	58
6.6	Dubbele BZV-plicht	59
6.7	Juridische regeling	59
7	Natuurnetwerk Brabant	60
7.1	Nieuwvestiging	60
7.2	Compensatie	60
8	Duurzame energie	61
8.1	Nadere bevoegdheid	61
8.2	Noodzaak visie	61
8.3	Zorgvuldig ruimtegebruik	62
8.4	Rechtstreeks toestaan	62
8.5	Voorwaarden	62
8.6	Vrijkomende locaties	63
8.7	Mestvergisting is geen duurzame energie	63
9	Regionaal ruimtelijk overleg	65
9.1	Strategische lange termijn visie nodig	65
9.2	Noodzaak voor meer flexibiliteit	65
9.3	Voorwaardenafspraken voor werklocaties	65
9.4	Toezicht op naleving afspraken	66
9.5	Betrokkenheid burgers	66

10 Overige Zienswijzen	67
10.1 Vervallen woord 'bestaande' in artikel 6.3 en 7.3	67
10.2 Toepassing BZV op dierenverblijven.....	67
10.3 Verzoeken tot aanpassing van beleid.....	67
10.4 Niet gewijzigde delen van de verordening	68
10.5 Verordening natuurbescherming	68
10.6 Kaartwijzigingen	69
10.7 Handhaving en toezicht.....	70
10.8 Afwaartse beweging	70
10.9 Geurbeleid	70
10.10 Verhouding met gemeentelijk beleid	71
10.11 Stimuleren dierenwelzijn	71
10.12 Maatregelen geitenhouderijen	72
10.13 Grondgebondenheid	72
10.14 Omgevingswet.....	72
10.15 Gezondheid en BZV	73

1 Inleiding

1.1 *Ontwerp Wijziging Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017*

Op 10 maart 2017 hebben wij de ontwerp 'Wijziging Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017' vastgesteld. Dit ontwerp heeft met ingang van 17 maart 2017 gedurende 4 weken ter visie gelegen ten behoeve van het indienen van een zienswijze. Er zijn in totaal 449 reacties ingekomen.

Een groot aantal reacties (circa 100) zijn buiten de termijn van tervisielegging ingediend. Omdat dit in veel gevallen een standaardreactie betrof, hebben wij besloten alle te laat ingekomen reacties, ook waar het geen standaardreactie betrof, in onze afweging te betrekken. Desondanks zijn er enkele inspraakreacties die wij niet-ontvankelijk beoordelen omdat de zienswijzen incompleet waren en wij niet beschikken over essentiële gegevens zoals een adres. Deze insprekers kunnen wij hiervan niet persoonlijk op de hoogte stellen. Alle overige insprekers worden persoonlijk op de hoogte gesteld over de behandeling van hun zienswijze en de besluitvorming over de wijziging van de Verordening ruimte.

De bij ons ingekomen zienswijzen zijn per onderwerp samengevat en voorzien van een reactie. In de bijlage is een overzicht opgenomen van insprekers met daarbij een verwijzing naar de paragraaf waarin hun zienswijze is behandeld (PM).

De ingekomen reacties leiden op onderdelen tot aanpassing van de voorgestelde ontwerp wijziging. Soms in de regels, soms in de toelichting. Als hiervan sprake is, dan is dit direct na de reactie op de zienswijze aangegeven. De overige zienswijzen beoordelen wij ongegrond.

Alle wijzigingen ten opzichte van de ontwerp 'Wijziging Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017' (dus zowel wijzigingen als gevolg van de inspraak als de ambtshalve wijzigingen) zijn in een aparte Nota van wijzigingen, die deel uitmaakt van het besluit tot vaststelling van de 'Wijziging Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017' opgenomen.

2 Algemeen, proces en definities

2.1 *Veelvuldige wijziging beleid*

Samenvatting

Onderhavige voorstellen zijn de zoveelste aanpassing van beleid in de afgelopen jaren. Telkens zijn er weer wijzigingen over de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen, rondom het mestbeleid alsmede de op handen zijnde 4^e aanpassing in drie jaar van de BZV. Een gewone ondernemer wordt elke keer geconfronteerd met nieuwe -extra- eisen terwijl het voor de bedrijfsvoering belangrijk is dat hij juist voor een aantal jaren vooruit kan plannen.

Iedere beleidswijziging betekent dat er meer regels bijkomen. De regeldruk voor de veehouderij neemt alleen maar toe. Het beleid van de provincie moet zich juist richten op het ondersteunen / in gang zetten:

- van nieuwe verdienmodellen,
- ruimte geven voor nieuwe huisvestingssystemen,
- deregulering
- stimulerend beleid door investeringen in de BZV en duurzaamheid te steunen (asbest, zonnepanelen, mestbewerking, nieuwe technieken)

Reactie

Wij zijn ons bewust van de grote regeldruk rond de veehouderij in Brabant. Dit hangt samen met de grote omgevingsdruk die de veehouderij op mens en natuur uitoefent. Onderhavige wijziging van de Verordening ruimte is onderdeel van een samenhangend pakket om de transitie in de veehouderij te versnellen, met als doel te komen tot een maatschappelijk gewaardeerde, economisch sterke veehouderij die geen overlast meer veroorzaakt voor mens en natuur. In dit samenhangende pakket komen wij ook met flankerend beleid waarin wij investeringen in een zorgvuldige veehouderij steunen. Wij spannen ons maximaal in om te bevorderen dat nieuwe, schone en diervriendelijke stalsystemen snel hun intrede doen in de Brabantse veehouderij. Ook ondersteunen wij -via de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood- het ontwikkelen en toepassen van nieuwe verdienmodellen. Wanneer de Brabantse veehouderij er in slaagt om weer de maatschappelijk gewaardeerde sector te worden ontstaat er ruimte voor deregulering.

2.2 *Samenhangende aanpak*

Samenvatting

De beleidslijn voor staldering is een goede eerste stap op weg naar een duurzame veehouderij. Hierdoor ontstaat een standstill in de omvang veestapel. Het beleid voor mestbewerking gaat echter de verkeerde kant uit. Mestbewerking biedt alleen een tijdelijke oplossing voor de korte termijn.

Voorts wordt de samenhangende aanpak van de Verordening Natuurbescherming, Verordening ruimte en BZV onderschreven. Voor inspreker zijn de gevolgen van de maatregelen moeilijk te overzien. Inspreker verzoekt de provincie daarom dit nader te onderzoeken en een mogelijkheid te bieden daarop te reageren.

Reactie

Wij hebben de effecten van het totale maatregelenpakket versnelling transitie veehouderij op zowel de veehouderij als op milieu, natuur en gezondheid in beeld gebracht en presenteren deze bij het definitieve voorstel voor de aanpassing Verordening ruimte, Verordening Natuurbescherming en ontwerp BZV 2.0. In dit voorstel benaderen wij de problematiek rond de veehouderij in Brabant zo integraal mogelijk.

2.3 Stapeling van beleid

Samenvatting

Er is een integrale aanpak nodig waarbij in samenwerking met alle partijen goed gekeken moet worden naar hoe verschillende instrumenten op elkaar ingrijpen en welke effecten dat tot gevolg heeft. Een stapeling van regels en financiële instrumenten moet worden voorkomen. Het nieuwe beleid is in ontwerp al gepresenteerd terwijl de effecten nog niet bekend waren.

Uit het in april gepresenteerde onderzoek naar de gevolgen van de diverse beleidswijzigingen blijkt dat het beleid averechts werkt. Het ter visie gelegde voorstel is onvoldragen en onvoldoende ingebed in het grotere geheel. Insprekers vragen zich voorts af of ook banken bij de totstandkoming van het beleid zijn betrokken.

Reactie

Het voorstel tot aanpassing van de verordening is juist in samenhang met de andere maatregelen gericht op Versnelling transitie veehouderij tot stand gekomen. Inspreker doelt op de presentatie van de effecten van het ontwerp maatregelenpakket op de economische structuur van de veehouderij. Dit onderzoek is op hoofdlijnen gepresenteerd. Parallel aan dit onderzoek laten wij de effecten van het maatregelenpakket op milieu, natuur en gezondheid in brengen. Ook hebben wij een botsproef laten uitvoeren, waarbij wij met veehouders en hun adviseurs de impact van het integrale pakket van maatregelen op bedrijfsniveau in beeld is gebracht. Deze drie onderzoeken betrekken wij bij de definitieve vormgeving van het maatregelenpakket om zo tot een effectieve set maatregelen te komen. Bij de botsproef zijn ook banken betrokken. Verder hebben deze deelgenomen aan de dialoog.

2.4 Ad-hoc oplossing

Samenvatting

De beleidslijn die nu gekozen wordt is een ad-hoc oplossing. Dit beleid pakt de problemen niet echt aan en biedt geen oplossing voor de langere termijn. Het beleid bevordert schaalvergroting waardoor er hoge concentraties van mensen- vee en mest zijn met risico op uitbraak dierziektes. En dat in een gebied dat onder de rook ligt van het zwaarste industriegebied van Europa waardoor lucht, water en bodem al vervuild zijn. Een ramp heeft grote invloed op de Brainport regio waar onze toekomst ligt.

Is bekend wat het totale kostenplaatje van de sector is? Dit moet de provincie onderzoeken in plaats van voort te borduren op een systeem dat gevoed wordt met teelt uit Brazilië en vervolgens subsidie nodig heeft om de rotzooi op te ruimen.

De relatie met behalen van klimaatdoelen vanwege de bijdrage van vee-industrie aan het broeikaseffect wordt gemist.

Reactie

Net als inspreker richten wij ons op de lange termijn; wij zien het voorgenomen pakket echter als een structurele ingreep. Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat door deze maatregelen de ruimtelijke structuur van de veehouderij verbetert: op minder locaties en op grotere afstand van (kwetsbare) functies als wonen en natuur. Dit betekent ook dat de schaalgrootte van bedrijven en locaties in de veehouderij soms toeneemt. Dit zou in de autonome ontwikkeling ook het geval zijn geweest. Ons maatregelenpakket leidt vooral tot een versnelling naar een zorgvuldige veehouderij en maar beperkt tot een versterking van de schaalvergroting.

Het totale kostenplaatje (de footprint) van de sector als geheel is bij ons niet bekend. We zien wel steeds vaker dat individuele bedrijven hier mee bezig zijn. Wij juichen dat ook toe. De effecten op de realisatie van klimaatdoelen hebben wij inderdaad niet laten onderzoeken. Wel is bekend dat het zo snel en zoveel

mogelijk bewerken van mest een aanzienlijke reductie betekent van de methaanemissie uit mest. Vandaar dat wij via aanpassing van de Verordening meer ruimte bieden aan de bewerking van mest.

2.5 Kies voor de Brabantse burgers

Samenvatting

De focus van voorstellen ligt eenzijdig op de belangen van de sector en niet op het beperken van de overlast en de risico's. Door de nog steeds toenemende intensivering van de sector wordt de afstand tussen de maatschappij en de sector steeds groter. De betrokkenheid van de boer bij de omgeving daalt doordat de boer steeds minder op zijn bedrijf woont. Aan de andere kant stijgt de overlast in het buitengebied en nemen de risico's voor volksgezondheid toe. Denk daarbij aan de belasting van lokale wegen door vee- en mesttransporten, stank in- en rond het huis, stank in de schone was, vliegenplagen, landschap dat is verpest door enorme stallen, opkomst van de mestbewerkende industrie met steeds grotere voorraadbassins, de vervuiling van het grondwater door het (illegaal) uitrijden van mest en illegale lozingen, uitbraak van dierziektes, longproblemen en resistente bacteriën.

Het kan zo niet langer. Het is hoog tijd dat er wordt ingegrepen zodat het mestoverschot weggaat, de overlast wordt aangepakt, het aantal beesten wordt teruggebracht en dat de harmonie wordt hersteld. Ontwikkelingen mogen alleen toegelaten worden als is aangetoond dat ze geen nadelige gevolgen hebben voor de gezondheid van de inwoners. Zolang dat niet is aangetoond moet de provincie het voorzorgprincipe hanteren.

Reactie

Onderhavige voorstellen tot wijziging van de Verordening ruimte hebben, samen met de voorstellen voor aanpassing van de Verordening Natuurbescherming en van de BZV en het bijbehorende flankerende beleid juist tot doel de druk van de veehouderij op mens en natuur terug te brengen tot een niveau waarop er weer sprake kan zijn van een maatschappelijk gewaardeerde sector. Dit als onderdeel van de bredere aanpak via de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood.

Het onderzoek naar de effecten van het beleidspakket laten zien dat de veehouderij op minder locaties en meer op afstand van de functies wonen en natuur zal plaatsvinden. Dit leidt tot minder overlast en minder gezondheidsrisico's. Dit geldt ook voor het voorgestelde locatiebeleid voor mestbewerking. Terugdringen van overlast, milieudruk en risico's voor gezondheid staan centraal. De omvang van de veestapel is daarvan een afgeleide.

De Verordening ruimte geeft alleen algemene kaders voor activiteiten. Iedere activiteit moet vervolgens worden beoordeeld op verschillende aspecten, waaronder volksgezondheid; waar nodig hanteren wij als bevoegd gezag daarbij het voorzorgsprincipe.

2.6 Kies voor kwaliteit en grondgebondenheid

Samenvatting

In Nederland is op termijn alleen nog ruimte voor kwaliteitsbedrijven met gesloten kringlopen van mest en voer. Schaalvergroting wordt steeds meer een schaalnadeel doordat de marges lager worden.

Mestbewerking is alleen een oplossing voor de korte termijn. De Nederlandse bank stelt dat de veehouderij sector ten dode is opgeschreven. De sector kan de internationale concurrentie niet aan en heeft geen toekomst in Nederland. Uit het PBL-rapport 'Balans van de leefomgeving' blijkt dat Nederland de doelen voor luchtkwaliteit, waterkwaliteit en natuurkwaliteit niet halen. De milieudruk vanuit de landbouw speelt daarbij een belangrijke rol.

Gelet op deze situatie is het onwenselijk om met mestbewerking en het subsidiëren daarvan te proberen de problemen van de veesector op te lossen. Dat is weggegooid geld.

De provincie heeft een rotondemodel ontworpen, maar de streefbeelden die de provincie heeft bij dit model zijn niet duidelijk. Het model geeft onvoldoende sturing aan waar het naar toe moet met de sector. Geef per afslag aan hoe het gewenste bedrijf van de toekomst eruit ziet, geef aan hoeveel van dat soort bedrijven je wil en stuur dan op die ambities met je beleid. Kies hierbij voor biologisch; de roep vanuit de maatschappij wordt steeds groter dus dat biedt een duidelijk businessmodel. Stop met het uitbuiten van de dieren. Het beleid zoals nu voorgelegd kiest duidelijk voor de afslag faciliteren van de vee-industrie. Er is inzet, kennis maar vooral durf nodig om te kiezen voor een totale omslag.

Reactie

Net als inspreker(s) streven wij naar een veehouderij die People, Planet en Profit op een hoog niveau in balans heeft. Met de metafoor van de rotonde willen wij echter geen blauwdruk van de veehouderij presenteren, maar willen wij inzichtelijk maken dat er verschillende wegen zijn naar het gestelde doel. Naast de door inspreker(s) nagestreefde grondgebonden veehouderij passen daar ook andere bedrijfsmodellen in die op een groter schaalniveau opereren. Zowel qua omvang van de bedrijven als de schaal waarop kringlopen worden gesloten. Aard en samenstelling van de mest zijn daarin cruciale onderdelen. Om de kringlopen te sluiten, maar evenzeer om emissies en risico's voor gezondheid en veiligheid vergaand terug te dringen.

Wij vinden alle vier (geschematiseerde) ontwikkelrichtingen ('afslagen') van de rotonde passend, mits ze leiden tot de beoogde zorgvuldige veehouderij. Met ons beleid willen wij op alle afslagen mogelijkheden scheppen en waar nodig ondersteuning bieden. Biologische veehouderij past hier in de regel uitstekend in, maar is niet noodzakelijk de enig juiste invulling van de beoogde veehouderij.

2.7 Onzorgvuldig proces

Samenvatting

Er liggen al ontwerp regels die het beleid uitwerken voordat het debat in PS is afgerond en de uitkomsten van onderzoeken en consequenties bekend zijn. Er is dan ook geen / onvoldoende rekening gehouden met de lange termijn gevolgen van het nieuwe beleid. Het beleid richt zich wederom vooral op de varkenssector terwijl juist die sector de afgelopen jaren het meest heeft geïnvesteerd in verduurzaming. De voorstellen die nu voorliggen zijn onvoldoende gemotiveerd en er heeft geen zorgvuldige afweging van belangen plaatsgehad. Insprekers dringen er op aan om de voorgestelde wijziging te heroverwegen. Het systeem is onvoldoende doordacht en van onvoldoende kwaliteit. Het is voor de inwerkingtreding nodig dit samen met gemeenten en andere partijen beter uit te werken. Daarnaast moet goed gekeken worden naar de gevolgen voor de lange termijn en hoe de samenloop is met andere ontwikkelingen die gaande zijn. Insprekers wijzen daarbij onder andere op de Interimwet veedichte gebieden, de ontwikkeling van normen voor endotoxinen, aanscherping van beleid rond ammoniak en kaders om gezondheidseffecten beter af te wegen.

De botsproef die in maart is gehouden is onzorgvuldig en gehaast uitgevoerd. Er is geen sprake van een serieuze poging de uitvoerbaarheid van de maatregelen te toetsen.

Reactie

Het ontwerp van de Verordening ruimte geeft juist aan iedereen de mogelijkheid om te reageren op de voorstellen, zodat dit betrokken kan worden bij de definitieve besluitvorming. Parallel aan de ter inzagelegging van het ontwerp zijn ook verschillende onderzoeken gedaan naar de effecten van het

samenhangende pakket maatregelen. Het gaat dan om de effecten op de structuur en economie van de veehouderij en de effecten op milieu, natuur en gezondheid. Met twee groepen veehouders en hun adviseurs hebben wij een botsproef uitgevoerd. Wij bestrijden overigens dat de botsproef gehaast of onzorgvuldig is uitgevoerd. Er is een zorgvuldig traject uitgezet waarbij deelnemers expliciet zijn gevraagd hun input te leveren. Die is vervolgens in het rapport verwerkt.

Wij overleggen alle informatie aan Provinciale staten zodat zij dit kunnen betrekken bij hun besluitvorming. In de besluitvorming wordt ook rekening gehouden met andere bekende ontwikkelingen, voor zover mogelijk gelet op de concreetheid van de verschillende beleidstrajecten.

2.8 Digitale bekendmaking

Samenvatting

Bij besluit van 7 december 2012 hebben PS van Brabant de 'Verordening elektronische verzending Noord-Brabant' vastgesteld. Daaruit volgt dat de verzending van de provinciale berichten die niet meer tot één of meer geadresseerden zijn gericht uitsluitend elektronisch geschiedt. De wetgever gaat dan niet van een passieve publicatie in het Provincieblad, maar een actieve notificatie via de e-mail aan diegene die zich gemeld hebben. Dat is niet gebeurd. Dat is onzorgvuldig en schendt het vertrouwen dat de provincie Brabant al haar burgers niet alleen passief maar ook actief informeert.

Reactie

De publicatie van dit ontwerp is verlopen op de gebruikelijke wijze waarop wij al jaren wijziging en vaststelling van de Verordening ruimte bekendmaken; namelijk via overheid.nl en een publicatie in de Staatscourant. Hiermee is voldaan aan Afdeling 4.1. Algemene regels en aanwijzingen van de provincie (Wro). Het is mogelijk om via deze kanalen een notificatie te ontvangen als er een publicatie plaatsvindt binnen een bepaald gebied. De aanmelding daarvoor is een verantwoordelijkheid van iedereen zelf.

2.9 Termijn van 4 weken

Samenvatting

Een termijn van vier weken voor onderhavige beleidsrijke wijziging is te kort.

Reactie

Bij een wijziging van de verordening gaat de wetgever uit dat er een redelijke termijn wordt geboden voor inspraak. De onderhavige wijziging heeft betrekking op een beperkt aantal onderwerpen. Bovendien is in het afgelopen jaar een uitgebreide dialoog met diverse deelnemers gevoerd. Gelet daarop zijn wij van mening dat een termijn van vier weken redelijk is. Overigens hebben wij de reacties die buiten de termijn zijn ingekomen wel bij onze afweging betrokken.

2.10 Verdrag van Aarhus

Samenvatting

Op grond van het verdrag van Aarhus moeten er inspraakmogelijkheden worden geboden. Het alleen bieden van een mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen is onvoldoende.

Reactie

De door inspreker bedoelde verplichting tot inspraak in de besluitvorming, zoals opgenomen in het verdrag van Aarhus, geldt voor milieuaangelegenheden. Het betreft hier ruimtelijk beleid.

Overigens voldoet een procedure voor het indienen van een zienswijze aan de eisen van het verdrag. Bovendien is er een dialoog gehouden waarbij (vertegenwoordigers van) betrokken partijen zijn uitgenodigd om aan de voorkant mee te denken over de ontwikkeling van het nieuwe beleid.

2.11 Actief natuurbeleid/passende beoordeling/noodzaak m.e.r.

Samenvatting

Vanuit de Wet natuurbescherming geldt sinds 1 januari 2017 de plicht voor provincies om actief natuurbeleid te voeren (artikel 1.12 Wnb). Hier voldoet de verordening niet aan.

Bovendien heeft de voorgenomen wijziging een toename van ammoniakdepositie door veehouderijen ten gevolge dus kan er significant effect optreden op Natura2000 gebieden. Deze significante effecten zijn het gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen die door deze wijziging worden mogelijk gemaakt en de nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden voor mestbewerking. Hoewel de Nederlandse wetgever de verordening niet als een m.e.r. (beoordelings)plichtig plan heeft aangemerkt, moet de verordening in het kader van de Habitat Richtlijn aangemerkt worden als een plan. De verordening is hiervoor concreet genoeg en bovendien werkt artikel 6 van de HR rechtstreeks door. Gelet op artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming (Wnb) en artikel 6.3 van de Habitat Richtlijn (HR) is een passende beoordeling vereist en dus ook een m.e.r.

Reactie

Er is al diverse keren door rechters uitgesproken dat een planologische verordening niet als plan wordt aangemerkt waarvoor een m.e.r. verplichting geldt. Dat is ook logisch omdat de verordening zelf geen beleid bevat en ook geen ontwikkelingen rechtstreeks toelaat. De planologische afweging of op een bepaalde locatie een ontwikkeling van veehouderij of mestbewerking mogelijk is, vindt plaats in het kader van het bestemmingsplan, waarvoor wel een m.e.r. verplichting geldt.

Het provinciale beleid is verder niet verwoord in de verordening maar in de structuurvisie of een andere beleidsvisie. De verordening is een instrument om het beleid uit zo'n visie naar derden te laten doorwerken. In 2013 is een plan-m.e.r procedure doorlopen voor de wijziging van de Structuurvisie ruimtelijke ordening. In dat plan MER is uitgebreid onderzoek gedaan naar de verschillende scenario's voor mestbewerking en de effecten daarvan. Dat m.e.r. heeft ten grondslag gelegen aan de besluitvorming voor nieuw mestbeleid in de structuurvisie RO. Onderhavige wijziging van de verordening blijft binnen de kaders die in de Svro zijn opgenomen.

Voorts gaat inspreker van een foute vooronderstelling uit dat onderhavige wijziging nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden bevat voor veehouderijen. Het bestaande beleid voor de ontwikkeling van veehouderijen wordt gecontinueerd, met twee nuanceringen:

- er wordt een systeem van staldering ingevoerd in Midden- en Oost Brabant waardoor de omvang van de veestapel binnen een stalderingsgebied niet kan toenemen.
- er wordt een nieuwe mogelijkheid geboden aan gemeenten om een groter bouwperceel onder stringente voorwaarden af te wegen.

Met deze aanpassingen worden geen rechtstreekse mogelijkheden voor ontwikkeling geboden. Er moet dus altijd eerst beoordeeld worden of de ontwikkeling gelet op het concrete geval, de omgeving en vigerende wet- en regelgeving aanvaardbaar is. Hierbij moet uiteraard ook toepassing gegeven worden aan eisen vanuit milieu- en natuurwetgeving.

2.12 Dialoog

Samenvatting

Mensen zijn opgeroepen om mee te doen aan de dialoog. In plaats dat er serieus is geluisterd naar de inbreng van de deelnemers is de dialoog en deelname van burgers alleen gebruikt om het beleid te faciliteren. Er was sprake van een voorop gezette package deal waarbij stalderen wordt ingezet in ruil voor ruime mogelijkheden voor mestbewerking. Deelnemers zijn gebruikt als PR-middel. Er is niets terug te zien van de belofte dat het mestbeleid zou bijdragen aan de kwaliteit van de bodem. Insprekers geven aan blij te zijn dat zij niet mee hebben gedaan, respectievelijk dat zij nooit meer aan een dergelijke farce meedoen. Er is op geen enkele manier geluisterd naar waar de ondernemers behoefte aan hebben. In de dialoog is expliciet afgesproken dat de regeldichtheid voor de veehouders moet afnemen, zeker voor bedrijven die bewegen naar een zorgvuldige veehouderij. Het advies van de werkgroep veedichtheid ten aanzien van stalderen is volgens spreker ter zijde geschoven. Dat geeft verstoorde verhoudingen.

Reactie

Wij herkennen het beeld niet dat de dialoog gevoerd is met een vooropgezette package deal. Integendeel. Wij hebben met de deelnemers aan de dialoog vanuit een volledig open vraagstelling het gesprek gevoerd over twee, onderling samenhangende, onderwerpen: het mestbeleid en (sturing op) de omvang van de veestapel. Steeds is ook duidelijk geweest dat er na de dialoog nog een besluitvormingsproces zou plaatsvinden, waarin Provinciale staten uiteindelijk de afwegingen maken. Een en ander is verwoord in de verslagen van de dialoog [[link toevoegen](#)]. Gelet op dit besluitvormingsproces zijn in de dialoog geen afspraken vastgelegd.

Onderhavige voorstellen voor aanpassing van de Verordening ruimte stroken in hoge mate met de uitkomsten van deze dialoog. Belangrijkste afwijking van die uitkomsten ligt niet in de voorstellen voor de Verordening ruimte, maar in de vormgeving van het stalderingsloket, dat vanwege voortschrijdend inzicht anders wordt vorm gegeven dan in de dialoog voorgesteld. Het is ons voorts niet duidelijk op welk advies sprekers doelen als zij stellen dat het advies van de werkgroep veedichtheid terzijde is geschoven. De (aanpassing van) de Verordening ruimte is een onderdeel van een breder pakket acties en maatregelen om te komen tot een goed mestbeleid. Dit gehele pakket heeft onder meer als doel te komen tot mest die optimaal bijdraagt aan een goede bodem. De Verordening ruimte speelt hierbij een beperkte rol door regels te stellen aan de locaties waar mestbewerking kan plaatsvinden. De aanwending van mest en de wijze van bewerken, wordt gereguleerd door rijksregelgeving (Activiteitenbesluit) en de omgevingsvergunning milieu.

2.13 Definitie van dierenverblijf

Samenvatting

Het is niet duidelijk of ook de delen van het gebouw waar geen dieren worden gehouden meetellen voor het stalderen, zoals gangen, de brijkeuken, opslagruimten, hygiënesluizen, luchtwassers en dergelijke? Dit moet eenduidig worden gedefinieerd zodat dit ook duidelijk is bij uitbreiding van dierenverblijven met bijvoorbeeld een luchtwasser.

Insprekers vragen duidelijkheid of sheds voor nertsen ingebracht kunnen worden voor staldering.

Reactie

Wij begrijpen de behoefte aan duidelijkheid op dit punt. Wij streven een regeling na die zo eenvoudig mogelijk is en die op eenduidige wijze wordt toegepast. Vanuit die optiek is het niet gewenst om een onderscheid te maken binnen een gebouw tussen delen waar wel en waar geen dieren worden gehouden.

Dit betekent dat zowel bij voor de oppervlakte van sanering als voor de oppervlakte van bouwen/in gebruik nemen van een dierenverblijf wordt uitgaan van de oppervlakte van het hele gebouw waarin de dieren worden gehouden, dus inclusief voorzieningen als (brij)voerkeuken, hygiënesluis, centrale gang, ventilatiekanaal, luchtwasser en dergelijke.

Er bestaat onduidelijkheid of nertsensheds wel of geen gebouw zijn. Vanwege de invoering van staldering is duidelijkheid nodig. Voor nertsen geldt dat de rijksoverheid een regeling heeft getroffen waardoor de (ontwikkeling van de) nertsenhouderij wordt gereguleerd. Vanuit die optiek is het niet nodig om de nertsenhouderij te betrekken in het systeem van staldering. Wij passen daarom de regeling zo aan dat duidelijk is dat nertsen sheds niet ingebracht kunnen worden voor staldering.

Wijziging:

Aan de definitie van dierenverblijf in artikel 1.28 wordt toegevoegd dat dit inclusief voorzieningen is. In de definitie van hokdierhouderij in artikel 1.39 wordt nertsenhouderij uitgezonderd.

2.14 Definitie bestaand dierenverblijf

Samenvatting

In de omschrijving van bestaand dierenverblijf in artikel 26 mist de OBM (omgevingsvergunning beperkte milieutoets). Voor een bestaand dierenverblijf is opgenomen dat het bedrijf op 17 maart 2017 en gedurende een periode van drie jaar daaraan voorafgaand bedrijfsmatig in gebruik moet zijn geweest. Hoe moet dit aangetoond worden?

Reactie

Wij begrijpen de behoefte aan zoveel mogelijk duidelijkheid op dit punt.

Een initiatiefnemer kan aantonen dat een stal op 17 maart en de drie voorafgaande jaren in gebruik is geweest als dierenverblijf met behulp van bijvoorbeeld gegevens uit een landbouwtelling als bedoeld in de Landbouwwet, uit de Geografische Informatie Agrarische Bedrijven (GIAB), gegevens over de aantallen op het bedrijf aanwezige dieren (zoals controlerapporten, veesaldokaarten of diertelgegevens) of financiële gegevens waaruit blijkt hoeveel dieren zijn aangevoerd en afgevoerd. Onder dit gebruik vallen tevens de fluctuaties binnen de reguliere bedrijfsvoering zoals pieken en dalen in het aantal geboortes en leegstand na aflevering van dieren en vanwege reiniging van de stal.

De omgevingsvergunning beperkte milieutoets voegen wij toe in artikel 26, derde lid.

Wijziging:

Wij verduidelijken in de toelichting hoe een ondernemer kan aantonen dat een dierenverblijf de afgelopen drie jaar in gebruik is geweest.

Aan artikel 26, derde lid wordt een omgevingsvergunning beperkte milieutoets, ex artikel 2.1, eerste lid onder i Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, toegevoegd.

2.15 Definitie hokdieren

Samenvatting

Waarom worden melkrundveehouderijen uitgesloten?

Waarom worden bij melkrundvee alleen categorie A1 en A3 uitgesloten en categorie A2 niet?

Inspreker geeft aan dat het voor de bedrijfsvoering niet uitmaakt of er sprake is van koeien of kalveren dus kalverenhouderijen moeten ook uitgesloten worden. Waarom worden schapen wel uitgesloten en geitenhouderijen niet? Zoogkoeien moeten ook uitgesloten worden van staldering.

Reactie

Ons voorstel om staldering niet in te voeren voor de melkveehouderij komt voort uit de verwachting dat de landelijke regelgeving ten aanzien van grondgebondenheid en mestproductie (fosfaatrechten) voor deze sector voldoende borgen bieden om verdere groei en concentratie tegen te gaan. Daarnaast speelt in deze sector de regionale concentratie veel minder sterk dan in de hokdierhouderij. Vleeskalverhouderij is bij uitstek een vorm van hokdierhouderij. Genoemde nationale wet- en regelgeving heeft ook geen betrekking op de vleeskalverhouderij. Schapenhouderij vindt nauwelijks in stallen plaats, vandaar dat wij deze sector buiten het systeem van staldering laten. Dit geldt weer niet voor geitenhouderijen waar de dieren bij uitstek op stal gehouden worden. Ten aanzien van zoogkoeien delen wij de mening van sprekers. Deze categorie wordt met name in gezet ten behoeve van natuurbeheer. Wij verduidelijken dit in de toelichting. Wij monitoren de ontwikkelingen in de melkrundvee- en schapenhouderij. Mocht er ondanks onze verwachting een groei en/of regionale concentratie van deze sectoren optreden, dan introduceren wij ook voor deze sectoren staldering.

2.16 Definitie's algemeen

Samenvatting

Met de voorstellen vindt weer een verdere indeling en detaillering plaats van veehouderijen. Dit druist in tegen de in gang gezette lijn van de afgelopen jaren waarbij juist werd ingezet op het gelijk behandelen van alle veehouderij. De verdere detaillering past ook niet in de algemene lijn van vereenvoudiging. Diverse definities ontbreken, zoals van landbouwhuisdieren, voorloperbedrijf, geurgevoelig object. Aan wat voor criteria moet een stalderingsgebied voldoen? De regels bevatten diverse termen die niet gedefinieerd zijn zoals goed ontsloten, goed woon- en leefklimaat enzovoorts.

Reactie

Het is correct dat onderhavige voorstellen weer een detaillering aanbrengen binnen de veehouderij. Dit is naar onze mening echter nodig om geen onnodige eisen op te leggen aan de melkveehouderij sector. Vanwege de landelijke regelgeving voor die sector verwachten wij namelijk dat het niet nodig is aanvullende eisen te stellen om regionale concentratie tegen te gaan. Hoewel wij een gelijke behandeling en eenvoudige regels nastreven, prevaleert hier het uitgangspunt dat er alleen regels worden gesteld wanneer dat vanuit provinciaal belang nodig is. Wij vinden het verder niet nodig om een definitie op te nemen van begrippen als wij daarbij de definitie hanteren die door de nationale wetgever wordt gehanteerd, inclusief de toepasselijke jurisprudentie daarover. Daarom is geen definitie opgenomen voor landbouwhuisdieren en geurgevoelige objecten. Wij zullen dit in de toelichting op de verordening verduidelijken. Voorts wordt de term voorloperbedrijf niet in de regels gebruikt. Het verzoek voor een definitie kunnen wij daarom niet plaatsen. Overigens geven de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 6.4 /7.4, eerste lid onder d hieraan een objectieve invulling aan. Ten aanzien van de kwalitatieve begrippen die in de regels zijn opgenomen, kiezen wij bewust om geen begripsbepaling op te nemen. Deze begrippen vragen vanwege dit kwalitatieve karakter om een specifieke afweging en invulling per geval. Dat is gebruikelijk binnen de ruimtelijke ordening. In artikel 3.1 van de verordening zijn wel diverse aspecten benoemd die in de afweging betrokken moeten worden.

Bij de begrenzing van de staderingsgebieden hebben wij gezocht naar een balans tussen enerzijds zo klein mogelijke staderingsgebieden om de druk op de omgeving goed te kunnen sturen en anderzijds het bieden van een reëel aanbod van inruilstallen om zo voldoende ontwikkelmogelijkheden te bieden aan individuele bedrijven, wat om grotere gebieden vraagt.

Wijziging:

Wij verduidelijken in de toelichting dat als wij de definities van het rijk, inclusief de daarop van toepassing zijnde jurisprudentie, gebruiken er geen aparte definities in de regels zijn opgenomen.

2.17 Definitie loosbaar water

Samenvatting

Wat wordt onder loosbaar water verstaan? Waarop wordt het water geloosd: de riolering, bodem of oppervlakte water? Insprekers verzoeken om hiervoor kwalitatieve normen op te nemen.

Reactie

Wij doelen op water dat -binnen de daarvoor geldende normen en met de daarvoor benodigde vergunningen- kan worden geloosd op het oppervlaktewater.

Wijziging:

Wij verduidelijken dit in de toelichting.

2.18 Definitie zorgvuldige veehouderij ontbreekt

Samenvatting

Overal in de ontwerp wijziging wordt gesproken over een zorgvuldige veehouderij maar een definitie ontbreekt.

Reactie

De definitie van zorgvuldige veehouderij is opgenomen in de Verordening ruimte 2014 en wordt niet gewijzigd. Zoals ook in de toelichting op deze ontwerp wijziging is te lezen, moet deze wijziging altijd in samenhang gezien worden met de vigerende regeling.

2.19 Geometrische planobjecten

Samenvatting

De teksten rondom geometrische planobjecten zijn voor een gewone burger onbegrijpelijk. Waarom wordt dit niet in normaal Nederlands opgenomen.

Reactie

Wij snappen dat deze bepaling voor een niet ingewijde als onbegrijpelijk en onleesbaar overkomt. Helaas kunnen wij deze bepaling niet anders vormgeven. Het is een wettelijk vereiste om dit op deze manier te formuleren.

2.20 Wijziging is onleesbaar

Samenvatting

De wijzigingsverordening is onleesbaar. Hoofdstukken lopen door elkaar heen. Waarom is er niet gekozen om de wijzigingen direct in een integrale versie vorm te geven. Het is insprekers onduidelijk of bijvoorbeeld hoofdstuk 2 uit de huidige verordening nog gelding heeft terwijl daar wel naar verwezen wordt.

Reactie

Wij begrijpen dat het lezen van een wijzigingsverordening lastig is. Juridisch gezien moet de wijziging echter op deze manier worden vormgegeven. Wij hebben hierbij al geprobeerd de tekst beter leesbaar te maken door bij de wijzigingen de totale artikelen op te nemen en niet alleen een opsomming te geven van nieuwe teksten en vervallen passages.

Als extra service hadden wij ook nog een bijlage kunnen maken met een doorlopende tekst. Zo'n integrale versie die slechts op een paar onderdelen gewijzigd wordt, roept echter ook weer vragen op. Zo zijn er ook in onderhavige procedure zienswijzen ingediend tegen tekst waarvoor geen wijziging wordt voorgesteld. Vanwege de beperkte omvang van de wijzigingen hebben wij daarom afgezien van een dergelijke integrale versie. Wij zullen bij een eventuele volgende wijziging kijken hoe we rekening kunnen houden met deze wens van inspreker.

Voorts wordt hoofdstuk 2 van de verordening niet gewijzigd en is daarom niet in deze wijziging opgenomen. Zoals ook in de toelichting op de ontwerp wijziging is te lezen, moet deze wijziging altijd in samenhang bezien worden met de vigerende regeling.

3 Staldering

3.1 Onevenredige maatregel gelet op doel

Samenvatting

Doel van stalderen is tegengaan van regionale concentratie en tegengaan van verdere leegstand. Als je met beleid ruimte biedt voor ontwikkeling en daarbij inzet op innovatie en verduurzaming, wordt zowel de impact op milieu als op ruimte beperkt. Regionale concentratie van vee is dan helemaal geen probleem. Stalderen is onnodig bezwarend voor de individuele ondernemers. Het doel kan je ook bereiken door niet gebruikte vergunningen in te trekken.

Waar stalderen tot doel heeft leegstand tegen te gaan worden ondernemers verantwoordelijk gemaakt voor het ruimtelijk probleem van leegstand. Bovendien draaien zij op voor de kosten terwijl dit een reguliere overheidstaak is.

De ontwerp wijziging betekent weer veel nieuwe regels en administratieve lasten. Beleid moet zich juist richten op deregulering en het realiseren van doelen door het geven van positieve prikkels. Bouw bijvoorbeeld stimulansen in voor ondernemers om te stoppen waardoor de veestapel ook afneemt.

Reactie

De ervaring van de laatste decennia is dat in gebieden met veel sterke bedrijven en dus al veel hokdieren de vermindering van emissies en risico's per dierplaats wordt benut om het aantal dieren uit te breiden waardoor de milieudruk en risico's op gebiedsniveau veel minder afnemen dan wenselijk is. Om die reden voeren we staldering in een aantal in omvang beperkte regio's in.

Staldering voorkomt *nieuwe* leegstand. Dat is een vorm van zuinig ruimtegebruik. Bestaande leegstand wordt met staldering niet aangepakt, daarvoor entameren wij andere programma's. Hiermee vermijden wij juist dat ontwikkelende ondernemers de lasten van bestaande leegstand moeten dragen.

Met flankerend beleid ondersteunen wij veehouders die moeten stoppen. Daarnaast kunnen veehouders sinds jaar en dag gebruik maken van de ruimte voor ruimte regeling of mogelijkheden voor een andere functie (VAB-beleid) om stoppen financieel te vergemakkelijken.

3.2 Stel het beleid uit

Samenvatting

Insprekers staan niet negatief tegenover stalderen maar hebben wel een aantal kanttekeningen:

- Ontbreken van een relatie met de aanpak leegstand en VAB-beleid
- Onduidelijkheden voor de uitvoering van de regeling: definities, bewijsvoering registratiesysteem
- Onduidelijkheid over flankerend beleid
- Kosten niet afwentelen op de ontwikkelende partij
- Gebrek aan flexibiliteit
- Overgangsrecht

Insprekers vragen om een gezamenlijke aanpak en uitwerking van de door hen benoemde kanttekeningen. De regeling is op dit moment naar hun mening kwalitatief onvoldragen en kan nu nog niet worden ingevoerd. Zij verzoeken nadrukkelijk om meer tijd te nemen om de punten verder te doordenken en uit te werken. Het is op dit moment onverantwoord om de regeling in te voeren.

Reactie

De diverse kanttekeningen worden elders in deze nota behandeld. Wij stellen diverse aanpassingen voor om de uitvoering van staldering te ondersteunen. Mede gelet op de urgentie voor sturing op de omvang van de regionale concentraties, vinden wij het niet verantwoord om staldering uit te stellen. Wij realiseren ons dat de uitvoering complex is. Juist daarom stellen wij een stalderingsloket in dat de invoering verzorgt. Voorts wijzen wij er op dat staldering in het afgelopen jaar in de mestdialoog al samen met vertegenwoordigers van burgergroepen, gemeenten en belangenorganisaties is uitgewerkt.

3.3 Rechtsongelijkheid

Samenvatting

Stalderen wordt nu alleen voor een deel van de veehouderijen ingevoerd terwijl ook andere agrarische bedrijven, niet agrarische bedrijven recreatieve ontwikkelingen en woningen verstening tot gevolg hebben. Stel staldering in ieder geval ook in voor melkrundveehouderijen zodat er ook voor die sector een standstill in de overbelaste regio's ontstaat. Het is discriminerend en in strijd met het fair play beginsel dat melkrundveehouderijen zijn uitgesloten van stalderen. Alleen sturing vanuit landelijke wetgeving is onvoldoende. Juist bij de melkrundveehouderij is er sprake van een toenemende intensivering. Door staldering ontstaat er een rechtsongelijke positie van veehouderijen in Midden- en Oost Brabant ten opzichte van veehouderijen elders.

Reactie

Hoofddoel van staldering is het tegengaan van verdere regionale concentratie in dat deel van de veehouderij waarvoor wij staldering invoeren. Die onderscheidt zich daarmee van andere (veehouderij)sectoren. Tegengaan van verdere regionale concentratie is nodig om de milieudruk van de veehouderij in Oost- en Zuid-Brabant vergaand terug te dringen.

Ons voorstel om staldering niet in te voeren voor de melkveehouderij komt voort uit de verwachting dat de landelijke regelgeving ten aanzien van grondgebondenheid en mestproductie (fosfaatrechten) voor deze sector voldoende borgen bieden om verdere groei en concentratie tegen te gaan. Daarnaast speelt in deze sector de regionale concentratie veel minder sterk dan in de hokdierhouderij.

Het is verder inderdaad zo dat staldering voor veehouderijen in Midden- en Oost Brabant een extra voorwaarde oplegt bij ontwikkeling. Deze voorwaarde is vanuit een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk. De vestiging in deze gebieden levert ook voordelen op aan de bedrijven. Het is aan de ondernemer om de afweging te maken in hoeverre de voordelen opwegen tegen de nadelen.

3.4 Schaalvergroting en concentratie

Samenvatting

Stalderen heeft als ongewenst effect dat het schaalvergroting en de toename van veel vee op een locatie stimuleert. Veel (familie)bedrijven moeten stoppen en de grotere bedrijven kopen hun rechten op. Hierdoor ontstaan onherroepelijk weer nieuwe knelsituaties op de plekken waar de veefabrieken ontstaan.

Het heeft vooral gevolgen voor de middelgrote familiebedrijven en voor jonge ondernemers. Door de toenemende kosten kunnen jonge ondernemers het niet opbrengen om het familiebedrijf over te nemen en trekken die weg uit de sector.

Reactie

Schaalvergroting is een autonoom in de veehouderij optredend proces. Staldering, samen met de andere onderdelen van het maatregelenpakket versnelling transitie veehouderij, versnelt dit proces wel maar

versterkt het slechts in beperkte mate. Uitbreiding van iedere veehouderij is verder onderworpen aan strikte randvoorwaarden, waardoor nieuwe knelsituaties worden voorkomen.

Met flankerend beleid willen wij samen met partijen in de sector, juist de groep van de middenbedrijven financiële arrangementen bieden die hen helpen de gevraagde investeringen door te voeren of een ontwikkelstrategie te kiezen die geen verdere groei nodig maakt.

3.5 *Averechtse effecten*

Samenvatting

Stalderen draagt niet bij aan een versnelling van de transitie naar zorgvuldige veehouderij. Het houdt juist een versnelling van de transitie tegen vanwege averechtse effecten:

- a. verduurzaming: geld dat je investeert in stenen kan je niet meer investeren in duurzaamheid, milieu, landschap en dierenwelzijn
- b. dierenwelzijn: door te investeren in dierenwelzijn zonder uitbreiding van dieren wordt je dubbel gestraft want je moet ook stalderen. Stalderen werpt een (te) hoge drempel op voor investeringen in dierenwelzijn.
- c. bedrijven gaan stilzitten ipv ontwikkelen omdat de investeringen te hoog zijn dus dan doen ze maar niets. Stilzitten bedreigt ook de 85% reductiedoelstelling stikstof uit het convenant stikstof en de Verordening natuurbescherming.
- d. het stimuleert schaalvergroting en daarmee juist een verdere concentratie van dieren op 1 locatie. Want alleen grote, kapitaalkrachtige bedrijven kunnen dit betalen
- e. het stimuleert zijwaarts uitbreiden omdat het goedkoper is om een bestaande stal te huren/kopen en enkele maatregelen te treffen dan te stalderen. De 'oude stallen' die vaak op verkeerde plekken staan, blijven dus -met geringe aanpassingen om aan wetgeving te voldoen- gehandhaafd.
- f. Stoppers gaan achterover leunen in plaats van dat zij hun verantwoordelijkheid nemen om de leegkomende opstallen te slopen. Hierdoor blijven stallen langer leegstaan met gevolg dat daar illegale activiteiten in komen
- g. Stalderen betekent dat er veel ontwikkelingen plaatsvinden rond 2020 omdat dan veel bedrijven stoppen. Daarna is er dan juist weinig ontwikkeling. Dat betekent een ongelijkmatige ontwikkeling van de sector en een rem op innovatieve oplossingen.

Doordat de regels averechts werken zijn ze in strijd met een goede ruimtelijke ordening ex art 4.1 Wro.

Reactie

- a. Deze stelling is op zich juist. Hier staat tegenover dat in de huidige situatie vermindering van de milieudruk en risico's per dierplaats worden benut om het aantal dieren uit te breiden waarmee de milieudruk en risico's op regionale schaal onvoldoende afnemen. Staldering heeft tot doel dit effect terug te dringen. Met het instellen van een stalderingsloket met monopoliepositie streven wij er naar de kosten voor staldering zo laag mogelijk te houden.
- b. Wij begrijpen het bezwaar van stalderen bij omschakelen naar dierenwelzijnsconcepten. Aan de andere kant dient voldoende geborgd te zijn dat er geen toename plaatsvindt van het aantal dieren als een veehouder omgekeerd omschakelt van een dierenwelzijnsconcept naar reguliere veehouderij. Dit zou dan vereisen dat in het bestemmingsplan geborgd wordt dat het aantal dieren niet meer kan toenemen door aantal en diersoort in het bestemmingsplan vast te leggen. Een dergelijke extra complicatie in de regelgeving achten wij ongewenst. Hierbij betrekken wij ook het gegeven dat marktconcepten met hoge dierenwelzijns-eisen vaak ook een betere opbrengst per dier genereren.
- c. Wij onderkennen dit risico. Via de aanpassing van de Verordening natuurbescherming en via ons flankerend beleid willen wij dit risico zoveel mogelijk terugdringen.

- d. Schaalvergroting is een autonoom in de veehouderij optredend proces. Staldering, samen met de andere onderdelen van het maatregelenpakket versnelling transitie veehouderij versnelt dit proces maar versterkt het in beperkte mate. Het pakket leidt er toe dat de ruimtelijke structuur van de veehouderij verbetert doordat veel locaties nabij de functies wonen en natuur zullen verdwijnen.
- e. Wij onderkennen dit risico. Door de aanpassing van de Verordening natuurbescherming wordt dit aanzienlijk verkleind omdat het alleen mogelijk is een locatie te kunnen blijven gebruiken als deze gemoderniseerd wordt. Uit het onderzoek naar de effecten in de veehouderij komt naar voren dit er toe leidt dat er per saldo minder zijwaarts wordt uitgebreid. Zie ook bij punt d hierboven.
- f. Dit risico ondervangen wij zoveel mogelijk door via het flankerend beleid stoppende veehouders te stimuleren en ondersteunen de locatie daadwerkelijk te beëindigen. De instelling van een stalderingsloket beperkt speculatief gedrag.
- g. Inderdaad is de verwachting dat er rond 2020 veel bedrijven zullen stoppen. Naar verwachting betekent dit niet dat daarmee alle vrij komende capaciteit meteen zal worden benut door de blijvende bedrijven, dit gebeurt geleidelijk in de jaren daarna, waarna de markt weer is ingesteld op de nieuwe situatie.

Al met al zijn wij van mening met het samenhangende maatregelenpakket bij te dragen aan een goede ruimtelijke ordening.

3.6 Geen ruimtelijk belang

Samenvatting

Sturing op de veestapel en tegengaan regionale concentraties is geen ruimtelijk belang want het is alleen op aantallen dieren gericht. Ruimtelijk is het niet relevant hoeveel dieren in een gebouw staan. Bij een goede RO gaat het bijvoorbeeld om de omvang van gebouwen, de locatie van veehouderijen of de effecten die een veehouderij heeft op zijn omgeving. Stalderen is daarom in strijd met artikel 4.1 Wro. Uit de toelichting blijkt bovendien dat het helemaal niet gaat om het tegengaan van regionale concentraties maar om sturing op dieraantallen. Er kleeft dus ook nog een motiveringsgebrek aan de regeling.

Reactie

Met inspreker zijn wij eens dat een sturing pur sec op aantallen geen ruimtelijk belang betreft. Echter zoals inspreker terecht opmerkt, zijn de effecten die de veehouderij op zijn omgeving heeft wel aan te merken als een ruimtelijk belang. Met staldering sturen wij op deze effecten, namelijk op de regionale spreiding van de veehouderij en daarmee ook de spreiding van de effecten van de veehouderij op zijn omgeving. Deze sturing is nodig omdat de winst die met het treffen van maatregelen wordt bereikt, weer te niet wordt gedaan door een toename van vee in een gebied. Daardoor vermindert de milieudruk niet, zoals een afname van de geurmissie op woningen waardoor het woon- en leefklimaat wordt aangetast, alsmede een afname van de ammoniakdepositie op de Natura2000 gebieden waardoor de overbelasting niet afneemt.

3.7 Geen provinciaal belang

Samenvatting

Sturen op dieraantallen is vooralsnog een exclusieve bevoegdheid van het rijk en dus een rijksbelang. Dat blijkt ook uit de op handen zijnde Interimwet veedichte gebieden waarmee het Rijk een bevoegdheid wil scheppen voor provincies om wel op dieraantallen te kunnen sturen.

Dit 'eigen beleid' doorkruist bovenstaand in ontwikkeling zijnde rijksbeleid.

Reactie

Ons doel is niet om te sturen op dieren aantallen maar om te sturen op een betere inpasbaarheid van de veehouderij in diens omgeving door de concentratie van vee in een gebied tegen te gaan. Daarnaast draagt stalderen bij aan het voorkomen van verdere leegstand. Vanuit de gemeentegrens overstijgende problematiek die bij beide doelen speelt, zijn dit bij uitstek provinciale belangen.

Het systeem van stalderen kan gelet op onze doelen zowel 'los' als 'naast' de Interimwet veedichte gebieden functioneren. Als de Interimwet in werking treedt, bezien wij of aanpassing van de regeling in de rede ligt.

3.8 Geen afname veestapel

Samenvatting

Stalderen leidt niet tot een afname van de veestapel. Binnen de gebieden is niet alleen vestiging en omschakeling mogelijk maar er is vanwege een versoepeling in de regels zelfs nieuwvestiging in het gemengd landelijk gebied, de groenblauwe mantel en het natuurnetwerk Brabant. Dat terwijl binnen de stalderingsgebieden geen enkele ruimte is voor toename van veehouderijen.

De afroming van 10 % is veel te beperkt. Om enig resultaat te bereiken, is een minimale afroming van 50 % nodig. Je moet stalderen juist gebruiken voor afname van de veestapel en dus vrijkomende m² niet inzetten om weer ontwikkeling mogelijk te maken.

Zonder extra maatregelen verwachten insprekers dat de veestapel nog steeds groeit in de gebieden. Dat wordt versterkt doordat de melkrundveehouderijen en West-Brabant buiten het bereik van staldering worden gehouden.

Reactie

Staldering is onderdeel van een pakket maatregelen dat tot doel heeft de transitie in de veehouderij te versnellen, zodat deze weer een maatschappelijk gewaardeerde sector wordt die diervriendelijk produceert en geen overlast voor de Brabander, zijn gezondheid en de Brabantse natuur met zich meebrengt. Afname van de Brabantse veestapel is daarbij geen doel. Het doel van staldering is vooral gericht op het tegengaan van een verdere regionale concentratie van de veehouderij.

Met onze aanpak realiseren wij dit doel. Het is een misverstand dat nieuwvestiging (van veehouderijbedrijven) mogelijk is, dit is uitgesloten in de Verordening ruimte 2014 en dat blijft zo. Met staldering bewerkstelligen wij dat de hokdierhouderij in Oost- en Midden-Brabant niet in omvang kan toenemen. Gezien de landelijke wetgeving verwachten wij dat de omvang van de melkveehouderij niet toeneemt. Mocht deze verwachting onjuist blijken te zijn dan voeren wij ook voor deze sector staldering in. In West-Brabant laten de gemeentelijke bestemmingsplannen nauwelijks tot geen groei van hokdierhouderij toe. Al met al denken wij met de uitwerking van staldering te bewerkstelligen dat de Brabantse veestapel nagenoeg niet meer uitbreidt.

3.9 Relatie VAB-beleid

Samenvatting

Het is een gemiste kans dat bij stalderen niet ook bestaande lege stallen worden betrokken. De problematiek rond leegstand in het buitengebied is enorm. Stalderen kan daaraan een bijdrage leveren. Door bestaande lege stallen uit te sluiten van stalderen wordt de problematiek van de leegstand eenzijdig bij gemeenten gelegd.

Bovendien zijn de stallen die de afgelopen jaren nog in gebruik waren vaak veel moderner en daardoor beter geschikt voor hergebruik dan de oude stallen.

Reactie

Primair doel van staldering is het tegengaan van verdere groei en regionale concentratie van de veestapel. Als ook leegstaande stallen ingezet kunnen worden voor staldering, dan wordt dit doel niet gerealiseerd. Meekoppelend effect is dat staldering nieuwe leegstand voorkomt.

Wij entameren samen met de gemeenten de aanpak leegstand, waarmee deze niet eenzijdig bij de gemeenten ligt. Voorts zijn er nog aanzienlijk veel oude stallen (25-30%) in gebruik in de veehouderij.

3.10 Indirecte sturing

Samenvatting

Inspreker geeft aan dat de indirecte sturing op regionale concentratie via staldering erg ingewikkeld is en slechts beperkt bijdraagt aan de doelen. Inspreker bepleit daarom rechtstreekse sturing op dierenaantallen via de verordening op te nemen.

Reactie

Wij zijn het met inspreker(s) eens dat een rechtstreekse sturing op dierenaantallen gelet op de doelstelling van staldering de voorkeur heeft. Wij hebben op dit punt echter geen bevoegdheden en evenmin beschikken wij over informatiesystemen om deze sturing adequaat te kunnen invullen. Het rijk beschikt over beide.

Daarnaast kan een gemeente indien dat vanuit een goede ruimtelijke ordening nodig is, besluiten om de omvang van de veestapel binnen de gemeente te reguleren door dierenaantallen in het bestemmingsplan vast te leggen. Wij kiezen er niet voor om dit verplicht aan gemeenten op te leggen met de verordening omdat een systeem dat dierenaantallen in het bestemmingsplan vastlegt vanwege de nodige dynamiek in de sector veel bestuurslasten met zich brengt. Iedere ontwikkeling vereist dan immers een bestemmingsplanwijziging of -afwijking op twee plaatsen. Bovendien is een dergelijk systeem lastig(er) uitvoerbaar voor ons doel om regionaal op de concentratie van de veestapel te sturen.

3.11 Locatie specifiek beleid ontwikkelen

Samenvatting

De problematiek is niet overal gelijk. In plaats van generiek beleid moet de provincie ruimte bieden voor locatie specifiek beleid om problemen aan te pakken, zoals de succesvolle aanpak van de urgentiegebieden.

Reactie

Op het schaalniveau van de provincie brengen wij verschillen in de regels aan om zo in te spelen op regionale verschillen. De lokale aanpak is bij uitstek de rol en opdracht van de gemeenten. In de aanpak van urgentiegebieden hebben wij gemeenten ondersteund die rol op te pakken en eigen te maken. Stalderen op de schaal van dit soort gebieden is niet werkbaar vanwege het geringe aanbod van stallen.

3.12 Omschakeling van melkrundvee naar hokdieren

Samenvatting

Welke ruimtelijk relevante redenen zijn er om bij een omschakeling van melkrundveehouderij naar kalverenhouderij staldering te eisen. Dit is niet handhaafbaar en disproportioneel.

Reactie

Vleeskalveren worden geheel in stallen gehouden, veelal zonder dat er een direct verband is met de op het bedrijf aanwezige landbouwgrond. In de melkveehouderij is die relatie met de omliggende grond in het

algemeen wel aanwezig. Daarnaast is er voor de melkveehouderij een specifieke set landelijke maatregelen in voorbereiding die naar verwachting het door ons beoogde effect voldoende realiseren. Wij wijzen daarbij op de Wet grondgebonden groei melkveehouderij en het wetsvoorstel Invoering stelsel van fosfaatrechten.

3.13 Sloop versus herbestemmen

Samenvatting

De regeling moet uitgaan van sloop en herbestemmen en herbestemmen zonder sloop uitsluiten. Enerzijds is dat nodig vanwege de ontsteningsgedachte maar daarnaast is een regeling met alleen herbestemmen lastig handhaafbaar en fraudegevoelig. Een herbestemmingsprocedure kost bovendien veel tijd en betekent weer een verzwaring van de bestuurslasten van gemeenten. Zeker in gevallen waarbij de herbestemming en ontwikkeling in verschillende gemeenten plaatsvindt.

Bij herbestemmen heeft de eigenaar al een economische drager waardoor de problematiek zich vanzelf oplost. De regeling is innerlijk tegenstrijdig want eigenlijk is hier sprake van een regeling gericht op tegengaan leegstand. Tot slot heeft herbestemmen slechts beperkt bereik. Gelet op voorgaande wordt verzocht de mogelijkheid van herbestemmen bij staldereen uit te sluiten.

Het is inspreker niet duidelijk hoe staldereen zich verhoudt tot de reguliere sloopverplichting bij herbestemming.

Reactie

Wij zijn het met inspreker(s) eens dat herbestemming van een locatie een zwaardere last voor ondernemer en gemeente(n) met zich meebrengt. Om die reden kiezen wij primair voor het geheel slopen van gebouwen bij staldereen. Herbestemmen willen wij echter niet uitsluiten. Het is aan de desbetreffende ondernemer en gemeente(n) om te besluiten of ze deze optie benutten. Wij zullen wel verduidelijken dat bij herbestemming het gebruik als veehouderij van de locatie moet uitsluiten. Een gemeente kan overigens binnen de voorwaarden van staldereen eigenstandig beleid ontwikkelen en bijvoorbeeld altijd kiezen voor sloop.

Herbestemming is inderdaad een bestaande faciliteit om een economische drager te generen voor hergebruik van gebouwen die niet meer voor de veehouderij benut worden. Hierbij geldt ingevolge de verordening dat overtollige bebouwing gesloopt moet worden. Voor het realiseren van de transitie veehouderij is het wenselijk dat er een zo ruim mogelijk aanbod is aan staldereensopties. Omdat de combinatie met herbestemming voor een niet agrarische functie niet strijdig is met het primaire doel van staldereen – tegengaan groei en regionale concentratie veehouderij – staan wij deze combinatie toe.

Wijziging

In de toelichting wordt verduidelijkt dat het bij herbestemming –gelet op het doel van staldereen- uiteraard moet gaan om een functie die veehouderij uitsluit.

3.14 Juridische regeling

Samenvatting

- a) De regelingen in artikel 26 lid 1 en lid 2 zijn tegenstrijdig aan elkaar. In lid 1 ontbreekt uitbreiding; daardoor zit er een 'gat' in de regeling.

- b) Valt onder het oprichten van dierenverblijven in lid 2 ook een uitbreiding of aanbouw op een bestaand dierenverblijf?
- c) Bij sloop of herbestemming is het mogelijk dat er een veehouderij op de locatie blijft. Deze kan bv weer nieuwe stallen oprichten voor melkvee of schapen. Dat past niet binnen de ontsteningsgedachte maar ook niet bij terugbrengen omvang veestapel. Bovendien is omschakeling naar geiten of varkens dan snel in gang gezet. Daarom is het beter om te bepalen dat er na sloop/herbestemming geen dieren meer gehouden mogen worden op die plek.
- d) Wat betekent dat er feitelijk en juridisch een einde moet zijn van het dierenverblijf? Is het voldoende dat de vergunning is ingetrokken? Dat kan bij een melding niet. Wat gebeurt er met de Nbw-vergunning?
- e) Wat betekent dat de sanering in directe samenhang moet plaatsvinden: welke eisen gelden en welke stukken moeten overlegd worden
- f) Art 33 kent 2 peildata: waarom is dat?
- g) In het artikel 33 wordt naar artikel 26 verwezen. Inspreker snapt niet wat glastuinbouw met deze regeling te maken heeft.
- h) De omvang m2 hokdieren mag niet toenemen.
- i) Wanneer is het doelmatig om grenzen van gebieden te wijzigen
- j) Peildatum 17 maart: inspreker verzoekt om een volledige lijst van aanvragen die voor die datum zijn ingediend.
- k) Wat wordt bedoeld met het dubbelgebruik van regelingen? Om welke regelingen gaat het dan? En wat is de relatie met gemeentelijke sloopregelingen?
- l) Het is onduidelijk wanneer er gesloopt moet zijn.

Reactie

- a) Stalderen is verplicht bij het uitbreiden, vestigen of in gebruik nemen van dierenverblijven voor hokdieren. In het eerste lid is geregeld dat stalderen toegepast moet worden bij vestiging van of omschakeling naar een hokdierenhouderij. Omdat hierbij bestaande gebouwen gebruikt (kunnen) worden voor het houden van hokdieren is hiervoor een aparte regeling nodig. Bij alleen een uitbreiding van een bouwperceel hoeft er geen sprake te zijn van het oprichten van dierenverblijven dus is voor de uitbreiding van een bouwperceel geen staldering vereist.
Op het moment dat er sprake is van een bestaand bouwperceel voor een hokdierhouderij (al dan niet na uitbreiding) is het tweede lid van toepassing. Op grond van dit tweede lid moet staldering worden toegepast bij een toename van de oppervlakte aan bestaand dierenverblijf op het perceel van de hokdierhouderij. De regelingen in het eerste en tweede lid zijn dus aanvullend op elkaar.
- b) Ja, het gaat om het oprichten van een gebouw voor dierenverblijf waardoor de oppervlakte dierenverblijf toeneemt. Wij verduidelijken dit in de toelichting.
- c) Het is een bewuste keuze primair sloop van gebouwen te eisen in het kader van staldering. Mocht de eigenaar van het zo ontstane lege bouwblok besluiten daar opnieuw stallen op te richten, dan geldt daarvoor de stalderingsregeling zodat het doel van staldering, tegengaan van groei en regionale concentratie van de veestapel in stand blijft.
- d) Bij staldering moeten de stallen gesloopt zijn, of dusdanig herbestemd (inclusief intrekken alle relevante vergunningen) dat de uitoefening van veehouderij niet meer mogelijk is.
- e) Om een duidelijk samenhangend en controleerbaar systeem te hebben, is het nodig dat de sloop/herbestemming van de stal direct gekoppeld is aan de ontwikkeling elders. Daarmee voorkomen we dat een stal 2x ingezet kan worden voor verschillende regelingen.
- f) De regels voor staldering en de koppeling van regels rondom geur, fijnstof en BZV aan het oprichten van een dierenverblijf zijn nieuw. Daarvoor hanteren we als peildatum de dag waarop de

ontwerpwijziging tervisie is gelegd. De regels rondom Beperkingengebied veehouderij gelden al geruime tijd en ondergaan geen wijziging. De peildatum blijft daarom staan op 23 september 2013 (zijnde de peildatum van het destijds genomen voorbereidingsbesluit waarmee de regels hun werking kregen).

- g) Dit is het gevolg van het feit dat inspreker de verwijzing naar artikel 26 relateert aan de vigerende verordening. De verwijzing heeft betrekking op artikel 26 (nieuw): Stalderingsgebieden.
- h) In de regeling is geborgd dat de m2 dierenverblijf voor hokdieren niet toenemen. Nu de regeling als doel heeft om de omvang van de veestapel te reguleren, is er geen noodzaak om ook voor overige bebouwing een stalderingseis te stellen.
- i) Dat zal bij een eventueel verzoek moeten blijken. Wij toetsen aan de doelstelling van staldering: tegengaan groei en regionale concentratie van de veehouderij.
- j) Wij beschikken niet over een lijst van aanvragen die voor 17 maart zijn ingediend.
- k) Wij vinden het niet wenselijk dat er voor de sloop van de opstallen dubbel gebruik gemaakt wordt van voorzieningen die de sloop ondersteunen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een regeling als de SUN of de ruimte voor ruimte regeling. Als er voor de sloop van opstallen van die regelingen gebruik is gemaakt dan kan de stal niet ook ingezet worden ten behoeve van staldering. Wij kunnen ons voorstellen dat gemeenten ook een dergelijke redenering hanteren voor stallen die gesloopt zijn met geld uit een sloopfonds; immers als er al publiek geld voor de sloop is betaald, is het niet wenselijk dat die stal dan ook nog wordt verkocht ten behoeve van staldering. Wij kunnen daarover echter geen regels stellen, dat is aan de gemeente zelf.
- l) In de regels is opgenomen dat de oppervlakte dierenverblijf alleen kan toenemen op een bedrijf als elders het gebruik als dierenverblijf juridisch en feitelijk is beëindigd. Daaruit volgt dat bij de aanvraag van de omgevingsvergunning bouwen het bewijs hiervan geleverd moet worden.

Wijziging:

Wij verduidelijken de toelichting conform onze reactie bij b.

3.15 Zijwaartse uitbreiding

Samenvatting

De provincie moet het zogenaamd zijwaarts uitbreiden onmogelijk maken door daarvoor regels op te nemen in de verordening.

Reactie

In ons ruimtelijk beleid stellen wij eisen vanuit een goede ruimtelijke ordening; dat betekent dat wij voorwaarden kunnen stellen aan locaties en aan activiteiten, maar niet aan een eigendomssituatie. Het onmogelijk maken van zijwaarts uitbreiden zou betekenen dat wij ondernemers en bedrijven gaan verbieden meer dan één locatie te exploiteren. Privaatrechtelijke eigendomssituaties zijn geen ruimtelijk aspect zodat wij dat niet in de verordening kunnen reguleren.

3.16 Sturingsmogelijkheden

Samenvatting

Gemeenten willen graag meer sturingsmogelijkheden om:

- gebieden aan te geven waar er prioritair gesloopt moet worden in plaats van dat over te laten aan de markt;
- gebieden aan te wijzen waar staldering is uitgesloten. Gepleit wordt om een bevoegdheid op te nemen in de verordening voor GS om dergelijke gebieden aan te wijzen.

Diverse insprekers verzoeken om in de verordening al bepaalde gebieden aan te wijzen waar een verdere ontwikkeling van veehouderij is uitgesloten.

Reactie

Wij juichen het toe dat gemeenten binnen hun grondgebied sturen op een optimale ruimtelijke ontwikkeling van de veehouderij. Wij vinden de afweging of er gebieden binnen een gemeente zijn waar geen verdere ontwikkeling gewenst is, bij uitstek de verantwoordelijkheid van gemeenten. Juist gemeenten hebben daarvoor de benodigde kennis en bevoegdheden. Hierbij moet het eigen beleid van de gemeente wel binnen de randvoorwaarden blijven zoals in de Structuurvisie en Verordening ruimte gesteld. Hierbinnen bestaan ruime mogelijkheden voor het stellen van nadere eisen of de inzet van (financiële) stimuleringsinstrumenten. Een gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen om bij staldering alleen te werken met verplichte sloop van opstallen in de hele gemeente of binnen een nader aan te wijzen gebied. Een andere mogelijkheid is dat er gebieden worden aangewezen waar vanuit een goede ruimtelijke ordening geen (verdere) ontwikkeling van veehouderijen is toegestaan. Dit gebeurt al in de praktijk.

Het uitsluiten van het systeem van staldering in gebieden is als zodanig niet mogelijk, omdat daarmee het doel van staldering, tegengaan groei en regionale concentratie van de veehouderij, wordt geschaad. Wel kunnen gezamenlijke gemeenten op basis van de vigerende Verordening ruimte (artikel 36.2) GS verzoeken voor een bepaald gebied afwijkende regels (dus ook voor staldering) vast te stellen, mits dit leidt tot eenzelfde of beter doelbereik dan via de regels in de Verordening ruimte.

3.17 Buitenproportioneel

Samenvatting

Inspreker vindt het buitenproportioneel dat een geringe uitbreiding van gebouwen zonder toename van dieren tot onevenredig hoge kosten leidt.

Reactie

Bezien op de totale investering die een uitbreiding van stallen met zich brengt, zijn de kosten van stalderen betrekkelijk beperkt. Om de kosten verder te matigen stellen wij een stalderingsloket in met monopoliepositie (zie ook ad 3.24).

3.18 Financiële gevolgen

Samenvatting

De financiële gevolgen van stalderen zijn enorm. Dit is voor veel ondernemers niet op te brengen. Stalderen betekent:

- extra investering zonder meerprijs: de een gaat uit van 20-30% hogere investering, de ander rekent uit dat het 100.000 euro kost op een stal van 3000 m².
- vooraf investeren zonder dat je zekerheid hebt dat ontwikkeling doorgaat
- bank financiert dit niet dus moet uit bedrijfsresultaat bovenop kosten procedures
- concurrentiepositie verslechterd

e. door verslechterde economische positie zullen veel bedrijven –noodgedwongen- stoppen. Beleid geeft geen versterking van de sector maar holt de sector juist uit.

In de dialoog is nadrukkelijk ingebracht dat staldering geen kostenverhogend effect mag hebben voor de ontwikkelende partij. Het is de verantwoordelijkheid van de eigenaar van de leegkomende opstallen om deze aan te pakken. In het voorstel zoals dat nu voorligt, worden de kosten bij de ontwikkelende partij gelegd. Dat is in strijd met de uitkomsten van de dialoog.

Reactie

Wij herkennen de financiële consequenties van staldering. Dit is voor ons reden een stalderingsloket op te richten, dat tot taak heeft staldering dusdanig vorm te geven dat het optimaal bijdraagt aan de transitie van de veehouderij, onder andere door de kosten laag te houden en financieringsvraagstukken te voorkomen (zie ook ad 3.24).

3.19 Schaarste aan vrijkomende stallen

Samenvatting

1. Melkrundveestallen doen niet mee: ook bij melkvee is er een stoppersregeling ingesteld dus die moeten ook meedoen
2. Oude stallen doen niet mee: het is een gemiste kans om leegstand en criminaliteit aan te pakken. Strijd met de doelstelling van tegengaan leegstand. Bovendien kan in deze lege stallen weer vee gezet worden; sloop van deze stallen draagt dus ook bij aan tegengaan regionale concentraties.
3. Stoppersregeling: deelnemers van deze regeling worden extra benadeeld want zij hebben een deel van stallen leeg gezet, maar die mogen nu niet meedoen.
4. Vanwege de schaarste aan vrijkomende stallen is er een prijsopdrijvend effect.
5. De regeling is strijd met de zorgvuldigheid want er is niet onderzocht hoeveel stalruimte per gebied ter beschikking komt. Verzoek om dit te onderbouwen per gebied.
6. herbestemmen is een langdurige procedure en afhankelijk van medewerking van gemeenten. Dat geeft onwenselijke vertraging in ontwikkelingsproces.
7. De regio's zijn relatief klein dus is er weinig aanbod.

Reactie

1. Gelet op het primaire doel van staldering, tegengaan groei en regionale concentratie van de veehouderij is het niet nodig en daarmee niet wenselijk staldering op te leggen aan de melkveehouderij. Wij verwachten namelijk dat de landelijke regelgeving voor deze sector groei en concentratie afdoende tegengaat. Wij monitoren dit en stellen indien, anders dan verwacht er toch groei en/of concentratie optreedt staldering ook voor deze sector in.
2. Het betrekken van leegstaande gebouwen is strijdig met het primaire doel van staldering, sturen op omvang en regionale concentratie van de veehouderij.
3. Wij herkennen het vraagstuk van de veehouders in de stoppersregeling. Wij werken dit in de toelichting verder uit. Vanuit het doel van staldering vinden wij het niet gewenst dat de dierverblijven van de stoppers in hun geheel meetellen voor staldering. Dat zou ook niet eerlijk zijn ten opzichte van ondernemers die destijds wel hebben geïnvesteerd in het aanpassen van de stallen aan het Besluit emissiearme huisvesting. Voor deelnemers aan de stoppersregeling tellen de stallen daarom mee voor de omvang die destijds bij aanmelding aan de stoppersregeling in het bedrijfsontwikkelplan is aangegeven.

4. Het tegengaan van prijsopdriving is één van de redenen voor ons voorstel een stalderingsloket met monopolie in te stellen.
5. Wij hebben Connecting Agri & Food onder meer laten onderzoeken hoeveel 'omzet' aan stallen er zal zijn. Dit wordt geschat op 15% van het staloppervlak in de periode 2020-2028.
6. Juist om deze reden is het feitelijk gesloopt hebben van stallen het primaire criterium voor staldering. Herbestemmen is een optie die ondernemers en gemeente(n) kunnen kiezen.
7. Doel van staldering is het tegengaan van regionale concentratie van de veehouderij. Dit vergt niet al te grote regio's. Wij hebben in de begrenzing van de regio's de balans gezocht tussen enerzijds het zoveel mogelijk tegengaan van regionale concentratie en anderzijds het genereren van voldoende 'omzet' zodat ontwikkeling van bedrijven mogelijk blijft.

Wijziging:

Wij verduidelijken in de toelichting hoe wij omgaan met deelnemers aan de stoppersregeling.

3.20 Indeling stalderingsgebied

Samenvatting

1. Niet heel Midden- en Oost Brabant is veedicht gebied; er zijn ook relatief luwe gebieden
2. ZLTO Zundert geeft aan geen mestoverschot te hebben: alle mest wordt op grond afgezet
3. De gemeente Rucphen verzoekt buiten de aanduiding stalderingsgebied te blijven want is niet erg veedicht
4. Het stalderingsgebied rond Eindhoven is te klein en daar zitten te weinig veehouderijen
5. Hoe is de begrenzing van de gebieden tot stand gekomen? Is hierbij rekening gehouden met bijv de PAS? Een bedrijf uit Valkenswaard kan nl niets met rechten uit Son vanwege de PAS.
6. De bevoegdheid tot grenswijziging door GS geeft onzekerheid aan ondernemers.

Reactie

Binnen alle stalderingsgebieden is er verschil in veedichtheid. Gebieden met een lage veedichtheid liggen in de regel in de nabijheid van natuur en bewoning. Binnen die gebieden geldt vanuit het streven naar een afwaartse beweging dat veehouderijen niet kunnen ontwikkelen behoudens indien ze grondgebonden zijn. Het is naar onze mening niet mogelijk om stalderen alleen te koppelen aan de veedichte gebieden binnen Midden- en Oost Brabant; een dergelijke uitwerking hoort niet meer thuis op provinciaal schaalniveau. Stalderen is bovendien onwerkbaar als de gebieden te klein van omvang zijn omdat er dan onvoldoende aanbod is. Juist daarom is het van belang ook de gebieden die nu relatief vee luw zijn en waar naar verwachting veel veehouderijen zullen stoppen (gebied beperkingen veehouderij) in een stalderingsgebied te betrekken. Daarmee draagt staldering namelijk meer bij aan het verbeteren van de ruimtelijke structuur van de veehouderij en de afname van de milieudruk op mens en natuur.

Bij de totstandkoming van de grenzen van de gebieden hebben wij rekening gehouden met een veelheid aan factoren zoals de indeling van de voormalige reconstructiegebieden, gemeentegrenzen, samenwerkende gemeenten, gebieden van voldoende omvang met een balans tussen veedichte en meer vee luwe gebieden, alsmede gebieden waarbinnen de problematiek redelijk vergelijkbaar is.

Een globale berekening met CBS-cijfers van mestproductie en plaatsingsruimte leert dat er in Zundert ca 30% tot 50% mestoverschot is, in Rucphen is dit 80-110%.

De veestapel in de regio rond de stad Eindhoven is weliswaar relatief klein, maar deze regio bestaat grotendeels uit stedelijk gebied en de zone Beperking Veehouderij. Dit betekent dat de verwachting reëel is dat er meer aanbod aan stalderingsmeters is dan dat er vraag naar is vanuit het beperkte aantal bedrijven dat zal willen uitbreiden. De eventuele oplossing, bij de Kempen voegen, heeft als risico dat de veehouderij

in de Kempen groeit, gevoed vanuit de regio ten zuiden van Eindhoven. Wij handhaven dan ook de regio-indeling. Mocht blijken dat er toch problemen optreden, dan kunnen Gedeputeerde Staten op grond van artikel 26.2 de regio-indeling aanpassen. Als wij van die mogelijkheid gebruik maken, wordt altijd ook een mogelijkheid voor inspraak geboden en bezien of overgangsrecht nodig is voor ondernemers die al stalderingsmeters hebben verkregen.

Inspreker suggereert dat er binnen de PAS gesaldeerd kan worden. Dit is niet het geval, iedere aanvraag voor een vergunning Wet Natuurbescherming wordt individueel beoordeeld binnen de kaders van de PAS. Bij de regio-indeling hebben wij dan ook geen rekening gehouden met de ligging van Natura 2000 gebieden.

3.21 West Brabant niet uitsluiten

Samenvatting

1. Er is geen sprake van fair play nu West-Brabant er buiten valt.
2. diverse insprekers verzoeken om ook West-Brabant op te nemen als stalderingsgebied. Door West-Brabant erbuiten te houden ontstaat er een zogenaamd waterbedeffect en wordt de druk opgevoerd om de problemen vanuit Oost op te lossen. Men gaat 'shoppen' bij gemeenten waar ze de meeste mogelijkheden hebben/krijgen
3. Is onderzocht dat de plannen in West Brabant beperkingen opleggen aan de veehouderij? Insprekers verzoeken de ontwikkelingen nauwgezet te monitoren als West Brabant niet meedoet met stalderen.

Reactie

Wij verwachten dat een verschuiving van bedrijven naar West-Brabant niet of nauwelijks optreedt omdat:

- De vestigingsvoorwaarden in West-Brabant minder gunstig zijn;
- Er relatief gezien slechts een beperkt aantal hokdierbedrijven in West-Brabant gevestigd is en eventuele uitbreiding daarvan al wordt beperkt door bestaande regels in de verordening;
- Bestemmingsplannen in West-Brabant de vestiging van hokdierbedrijven in het algemeen uitsluiten.

Wij monitoren de ontwikkeling van de veehouderij in West-Brabant. Mocht daar aanleiding toe zijn in de vorm van een toename van de veehouderij dan stellen wij ook voor deze regio staldering in.

Reeds vanaf 2004 hebben wij gemeenten in West-Brabant opgeroepen om hun bestemmingsplannen zo aan te passen, dat er geen verschuiving van problematiek optreedt van oost naar west. Gemeenten hebben naar ons aangegeven hun bestemmingsplannen in beginsel op orde te hebben.

Door West Brabant niet te betrekken in de systematiek van staldering ontstaat er inderdaad een verschil in benadering tussen hokdierhouderijen in West- en Oost Brabant. Dit verschil wordt echter ingegeven vanuit een verschil in problematiek tussen beide regio's. Vanuit die gedachte zijn er binnen Nederland wel meer verschillen in benaderingen van de ontwikkeling van veehouderijen.

3.22 Flexibiliteit stalderingsgebieden

Samenvatting

Insprekers verzoeken om meer flexibiliteit bij het stalderen. Het is voor veel insprekers onbegrijpelijk dat er niet gestaldeerd mag worden met bedrijven uit een buurgemeente terwijl staldering met een bedrijf dat 40 km verderop ligt wel mogelijk is. Ook bestaat er onbegrip dat een bedrijf dat over meerdere locaties beschikt niet mag stalderen met m2 van zo'n andere locatie als die in een ander gebied ligt. Diverse insprekers verzoeken daarom om af te zien van de indeling in gebieden en uit te gaan van een straal van 10 km rondom een te ontwikkelen bedrijf.

Reactie

Wij begrijpen de opmerkingen van insprekers. Het is echter inherent aan het aanbrengen van begrenzingen dat er effecten optreden zoals aangegeven. Het verleggen van grenzen lost dit niet op. Het is nodig om grenzen aan te brengen vanuit het doel regionale concentratie van de veehouderij te stoppen. De voorgestelde optie van een straal van 10 kilometer is in de dialoog uitgebreid besproken. Daarin is toen de conclusie getrokken dat deze optie grotere nadelen heeft dan de nu gekozen optie van begrenzing langs gemeentegrenzen. Deze nadelen betreffen het feit dat bedrijven langs de provinciegrens dan een veel kleiner gebied hebben waarbinnen zij stalderingsmeters kunnen betrekken. Dit is niet op te lossen met een grotere straal, omdat dan het doel van tegengaan regionale concentratie weer in het gedrang komt.

3.23 Stalderen met verbrede reikwijdte

Samenvatting

De verwachting is dat juist in de komende periode flink veel stallen vrijkomen. Om te voorkomen dat deze stallen hergebruikt worden in plaats van gesloopt, stelt inspreker een verbrede stalderingsregeling voor. Hierbij krijgen burgers in ruil voor de sloop van stallen of een storting in het sloopfonds de mogelijkheid om een woning te bouwen op een aanvaardbare plek.

Reactie

De door inspreker voorgestelde regeling lijkt op de afgeschafte regeling Ruimte voor ruimte verbreed. Deze regeling is afgeschaft omdat het creëren van extra woningbouwmogelijkheden buiten de reguliere afsprakenkaders voor wonen niet past binnen algemene uitgangspunten van zorgvuldig ruimtegebruik. Dit betekent niet dat wij afwijzend tegenover het voorstel van inspreker staan. Wij vinden dat het ter beoordeling van de gemeente is of die binnen de reguliere afsprakenkaders ruimte wil bieden aan een constructie die de bouw van een woning mogelijk maakt op aanvaardbare plekken binnen of aansluitend op bestaand stedelijk gebied in ruil voor sloop of storting in een fonds.

Wij verzoeken gemeenten om als zij hiervoor regelingen instellen om dit af te stemmen met het stalderingsloket zodat de maatregelenpakketten goed op elkaar aansluiten.

3.24 Uitvoering

Samenvatting

1. De uitvoering van staldering is zeer complex en leidt tot vertraging.
2. Stalderen betekent hoge kosten voor controle en handhaving, bijvoorbeeld voor de stalderingsdienst, die beter in de sloop van stallen gestopt kan worden zijn
3. Insprekers verzoeken om het proces zorgvuldig vorm te geven zodat duidelijke stappen onderscheiden worden.
4. Er is geen onderzoek gedaan naar de compensatie van kosten en schade; dat is in strijd met art 3.4 Algemene wet bestuursrecht.
5. Staldering is niet uitvoerbaar want is in strijd met de PAS en de eigen beleidsregel van de provincie.

Reactie

1. Wij onderkennen de complexiteit (van de uitvoering) van de regeling. Dit is één van de redenen waarom wij voorstellen om een stalderingsloket in te stellen met een monopoliepositie die de uitvoering verzorgt. Wij borgen dit in de regels van artikel 26.

2. Stalderen brengt inderdaad uitvoeringskosten met zich mee. Door de uitvoering efficiënt op te zetten, zijn de uitvoeringskosten beperkt te houden.
3. Vanuit het stalderingsloket dragen wij zorg voor een eenvoudige en duidelijke werkwijze.
4. Het onderzoek van Connecting Agri & Food brengt deze kosten in beeld. Daarnaast zorgen wij er via het flankerend beleid voor dat deze kosten beperkt blijven.
5. Noch de PAS noch onze beleidsregel levert strijdigheid op voor staldering.

Wijziging:

De regeling in artikel 26 wordt aangepast, gericht op het instellen van een stalderingsloket met monopoliepositie.

3.25 Flankerend beleid en Investeringsfonds

Samenvatting

Er is behoefte aan goed en evenwichtig flankerend beleid in plaats van de nog niet uitgewerkte voorstellen waarbij ondernemers onder de armoede grens van 23.000 euro komen. Rentekorting betekent nog steeds dat de last bij de ontwikkelende partij ligt. Wat is dat investeringsfonds en hoe werkt het?

Reactie

Inspreker doelt op de verwachte effecten van het voorstel voor aanpassing van de Verordening natuurbescherming die wij gelijktijdig met de aanpassing van de Verordening ruimte vast stellen. In dat kader komen wij met een set flankerende maatregelen die veehouders in kwestie kunnen ondersteunen. Het betreft op hoofdlijnen 3 instrumenten:

1. Een investeringsfonds dat met kapitaal individuele veehouders helpt de gevraagde investeringen te financieren;
2. Het bevorderen van de ontwikkeling en introductie van innovatieve stalsystemen die uitgaan van een 'bron'-aanpak
3. Een ondersteuningsnetwerk gericht op ondersteunen van stoppende veehouders.

In de notitie Versnelling Transitie Veehouderij is dit pakket uitgewerkt.

3.26 Stalderingsdienst

Samenvatting

Insprekers verzoeken om een stalderingsdienst waardoor er regie is op aankoop en uitgifte van stallen voor staldering. Hierdoor is er tevens het voordeel dat de onzekerheid van vooraf investeren vervalt en dat er geen prijsopdrijving is.

Reactie

Wij onderkennen het probleem van voorfinanciering en de bijdrage die regie op aankoop en uitgifte kan leveren aan de transitie van de veehouderij. Zoals wij onder 3.24 hebben aangegeven passen wij de regeling aan. Wij stellen een stalderingsloket met een monopolie in dat de uitvoering verzorgt.

3.27 Servicepunt

Samenvatting

Insprekers geven aan dat er geen behoefte bestaat aan een servicepunt want ondernemers hebben allemaal al een vaste adviseur.

Het is beter om aan te sluiten bij het Ontwikkelingsbedrijf uit het Actieplan Vitalisering Varkenshouderij.

Reactie

Het servicepunt gaat verder dan de reguliere advisering van bedrijven, bijvoorbeeld door collectieve sloop en asbestsanering te organiseren. Het is onze intentie samen te werken met het ontwikkelbedrijf Vitalisering Varkenshouderij.

3.28 Strijd met Verbond van Den Bosch/Ruwenbergconferentie

Samenvatting

Het beleid is in strijd met de afspraken die zijn gemaakt tijdens de Ruwenbergconferentie en in het Verbond van Den Bosch. Er is toen afgesproken dat bij de transitie naar zorgvuldige veehouderij geen kostprijsverhoging zonder productvernieuwing in gang wordt gezet. Dat gebeurt wel met stalderen. Verder is deregulering afgesproken. Deze wijziging betekent dat er alleen maar weer meer regels bijkomen, bovenop alle regels die er in Brabant al (extra) voor de veehouderij gelden.

Reactie

Inderdaad is tijdens de Ruwenbergconferentie in 2013 afgesproken investeren in dierenwelzijn en duurzaamheid en niet in administratieve systemen met rechten. Het Verbond van Den Bosch kent dergelijke concrete afspraken niet. In de Ruwenbergconferentie is afgesproken dat bestaande regels zouden blijven bestaan tot de nieuwe aanpak zich heeft bewezen. Echter in de Ruwenberg is ook afgesproken de ontwikkelingen te monitoren en indien nodig in te grijpen om ervoor te zorgen dat de regionale concentratie wordt omgekeerd en de overlast afneemt.

3.29 Rol van gemeente bij de uitvoering

Samenvatting

Insprekers hebben twijfels bij een goede uitvoering van staldering door gemeenten. Sommige insprekers geven aan dat er op gemeentelijk niveau belangenverstrengeling is waardoor men verwacht dat de gemeente de regeling niet correct zal uitvoeren. De provincie moet daarom de staldering uitvoeren of in ieder geval een strakke regie voeren met monitoring en evaluatie.

Anderen spreken hun twijfels uit aan de gemeentelijke medewerking als er sprake is van bovengemeentelijke staldering. Als dat niet soepel verloopt, treedt er stagnatie op. Er wordt daarom verzocht om hierover een bindende bestuursovereenkomst te sluiten met de gemeenten.

Reactie

Wij stellen een stalderingsloket in met een monopolie (zie onder 3.24). Hiermee voorkomen wij het eventueel ontstaan van de door insprekers genoemde problemen, waarbij gezegd moet zijn dat het geen vanzelfsprekendheid is dat deze zich altijd en overal zullen voordoen.

3.30 Rechtstreekse regels voor herbestemmen

Samenvatting

Inspreker verzoekt om rechtstreeks werkende regels voor herbestemming op te nemen zodat het doorlopen van lange procedures voor herbestemming niet nodig zijn.

Reactie

Het is primair de bevoegdheid van de gemeente om te beslissen welke functies zij in een gebied wil toelaten. Juist bij herbestemmen is het belangrijk dat er een gebiedsgerichte afweging wordt gemaakt welke functies wel/niet passen in een bepaald gebied. Het is daarom niet mogelijk daar rechtstreeks werkende regels voor op te nemen, daargelaten of dit als provinciaal belang kan worden aangemerkt. Wij wijzen er voorts op dat er geen plicht voor herbestemmen is opgenomen. Onze voorkeur is dat er bij staldereen gesloopt wordt; bij sloop zijn er geen lange procedures en belemmeringen voor een snelle toepassing van staldereen.

3.31 Strijd met open EU-beleid

Samenvatting

Door instellen van staldereengebieden worden nieuwe grenzen gesteld aan het verhandelen van dierrechten. Dit soort gedwongen winkelnering is in strijd met EU-beleid en open grenzen. Beleid rondom eigen varkens eerst mag niet. Bovendien heeft een veehouder geen recht op de dierrechten van een andere veehouder uit het gebied. Als er overlast is dan moet een bedrijf verplaatsen naar een plek waar er geen overlast is.

Reactie

In de praktijk zullen ondernemers staldereenmeters en varkensrechten (of pluimveerechten) zoveel mogelijk van een zelfde stoppende veehouder willen afnemen. Wij stellen daar echter geen eisen aan, daar hebben wij niet de bevoegdheid voor.

3.32 Vooruitlopen Interimwet veedichte gebieden

Samenvatting

Het is juridisch niet mogelijk om vooruit lopend op de Interimwet veedichte gebieden te sturen op de omvang van de veestapel.

Andere insprekers verzoeken om vergelijkbaar met deze Interimwet een norm voor veedichtheid in de verordening op te nemen.

Reactie

Er wordt niet vooruit gelopen op de systematiek van de Interimwet. Dit is inderdaad juridisch niet mogelijk.

Er wordt met onderhavige wijziging beleid gevoerd gebaseerd op de Wet ruimtelijke ordening.

Het opnemen van een norm voor veedichtheid in de Verordening ruimte vinden wij vanuit handhavingsproblematiek vooralsnog niet wenselijk. Als ontwikkelingen in een bepaald gebied niet wenselijk zijn, beschikt de gemeente over voldoende mogelijkheden hier maatregelen voor te treffen.

3.33 Verhouding kwaliteitsverbetering landschap

Samenvatting

Hoe verhoudt staldereen zich tot de vereiste kwaliteitsverbetering landschap ex artikel 3.2 Vr2014.

Reactie

Gemeenten geven invulling aan deze regeling. Zij kunnen sloop van stallen in dat kader aanmerken als kwaliteitsverbetering en zo staldering ondersteunen.

3.34 Overige effecten

Samenvatting

Heeft de ligging in een staldingsgebied ook nog andere effecten, bijvoorbeeld hogere kosten voor dierrechten?

Reactie

Nee, de aanduiding Staldingsgebied heeft alleen gevolgen voor wel/niet moeten voldoen aan het vereiste van staldering.

3.35 Bestaand recht

Samenvatting

Inspreker stelt bestaande rechten te hebben om -in de toekomst- bestaande gebouwen om te zetten naar dierenverblijf. De regeling getuigt van onbehoorlijk bestuur.

Reactie

Planologische inzichten kunnen in de loop van de tijd wijzigen. Daardoor kunnen aanvullende voorwaarden gesteld worden aan ontwikkelingen. Wij wijzen inspreker er bovendien op dat het reeds geruime tijd bekend is dat er nieuw beleid op dit vlak ontwikkeld werd.

4 Mestbewerking

4.1 *Nieuw mestbeleid*

Samenvatting

Het nieuwe beleid geeft een schijn van verruiming maar dat is helemaal niet zo. De voorwaarden zijn zo stringent dat er nog steeds niets kan. Als de provincie meer ruimte wil bieden voor mestbewerking dan moet ze daarvoor ook de ruimte bieden door de omvang van het bouwperceel te verruimen, ook in gebieden beperkingen veehouderij. Voor bestaande veehouderijen is het niet mogelijk om binnen het vigerende bouwperceel ook nog aan mestbewerking te voldoen.

Het beleid voorziet nu in kleinschalige en zeer grootschalige mestbewerking. De tussenstap die noodzakelijk is voor een goed functionerend systeem ontbreekt. Mestbewerking kan hierbij een bijdrage leveren aan de afname van de belasting op Natura2000 gebieden.

Reactie

De voorstellen betekenen enerzijds een verruiming doordat de beperkte maximum verwerkingscapaciteit op grond van de vigerende Verordening ruimte verdwijnt. Anderzijds beperken wij de mogelijkheden voor mestbewerking in het landelijk gebied. Mestbewerking, anders dan de bewerking van mest die op de locatie van de veehouderij zelf wordt geproduceerd, is een industriële activiteit. Voor mestbewerking van ter plaatse geproduceerde mest gaan wij uit dat de reguliere omvang van 1,5 hectare hiervoor voldoende ruimte biedt. In gebied beperkingen veehouderij streven wij een afwaartse beweging na; wij vinden het vanuit die optiek niet legitiem om uitbreiding van gebouwen toe te laten.

Vanuit een goede ruimtelijke ordening vinden wij dat deze, net als andere aan de veehouderij gelieerde industriële activiteiten (slachterijen, voerfabrieken, zuivelfabrieken e.d.) zich moeten vestigen op een daarvoor geschikt bedrijventerrein. De genoemde tussenstap tussen klein- en grootschalig kan uitstekend op bedrijventerreinen van de juiste milieucategorie plaats vinden. Deze zijn in voldoende mate en voldoende verspreid beschikbaar.

4.2 *Mestbewerking is niet duurzaam*

Samenvatting

Mestbewerking is een tussenoplossing die niet bijdraagt aan verduurzaming. Er is nauwelijks een verdienmodel (subsidiering), er is geen zicht op de (mogelijkheden van) verwaarding van mest, er is geen markt voor de afzet van restproducten, het geeft overlast en er is risico op ongelukken. Zolang er geen garanties zijn voor de afzet van het restproduct leidt meer mestbewerking alleen maar tot meer mest en meer milieuproblemen.

Met mestbeleid lossen we het probleem niet op. Zie ook 'De kool en de geit' van L. Lamers. Met het toelaten van mestfabrieken faciliteert de provincie alleen de grondloze groei van de vee-industrie, waar eerst nog werd gesproken over het sluiten van kringlopen is die gedachte nu blijkbaar ook verlaten. Probleem los je alleen op bij de bron. Uitgangspunt uit de Meststoffenwet is dat niet te plaatsen mest, niet geproduceerd mag worden.

Reactie

Wij zijn het met inspreker(s) eens dat mestbewerking gericht moet zijn op benutting van mest in een landbouw die zijn kringlopen weet te sluiten. Daarnaast zijn duurzame toepassingen als grondstof voor

producten denkbaar. Dit veronderstelt een markt voor de producten uit mest en vanuit die markt het ontwikkelen van de juiste bewerkingsvormen. Waar mestbewerking nu vaak nog wordt opgezet vanuit het probleem (overschot) zien wij steeds meer initiatieven die vanuit die markt redeneren. Het is aan de veehouderijsector dit vorm te geven en mocht zij daar niet in slagen dan geldt inderdaad het uitgangspunt uit de meststoffenwet waarbij de mestproductie naar beneden moet worden bijgesteld door minder vee te houden.

4.3 Inzetten op mestverwaarding

Samenvatting

Het beleid moet zich richten op de ontwikkeling van mestverwaarding en innovatie. De verordening moet daarvoor ook regels opnemen. Dat past binnen een circulaire economie. De voorwaarde dat er minimaal 50 % loosbaar water moet zijn beperkt innovatie.

Reactie

De aard van mestbewerking is geen ruimtelijk relevant gegeven, reden waarom wij via de Verordening ruimte geen regels (kunnen) stellen aan de aard van de mestbewerking. Via andere beleidsinstrumenten in de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood bevorderen wij het toepassen van de wenselijke technieken. De randvoorwaarde van 50% loosbaar water geldt alleen ingeval er een plan is om mest van meerdere locaties via pijpleidingen bijeen te brengen op een agrarisch- of agrarisch technisch hulpbedrijf en is derhalve geen generieke eis. Wij zien niet in dat deze eis innovatie in zijn algemeenheid beperkt. Deze eis is ruimtelijk relevant omdat hiermee het volume aan mesttransport over de weg substantieel wordt gereduceerd.

4.4 Maximum aan bewerkingscapaciteit

Samenvatting

Het is onacceptabel om de maximale bewerkingscapaciteit te laten vervallen. Door het plafond los te laten, kan de veestapel weer groeien. Aandachtspunt daarbij is ook de aangekondigde afschaffing van dierrechten als er voldoende mestverwerking plaatsvindt. Door meer mestbewerking toe te staan, komt er alleen maar meer mest. Bovendien wordt Brabant het mestputje van Nederland doordat er ook mest van buiten Brabant naar Brabant komt om te verwerken.

De noodzaak om de sturing op capaciteit los te laten is ook niet gemotiveerd. Om de noodzaak aan te tonen moeten eerst diverse vragen beantwoord worden, zoals waarom de feitelijke realisering van mestbewerking achterblijft op de vergunde capaciteit, waar de 40 % mest blijft waarvan niet bekend is waar die blijft, welke maatregelen de provincie neemt om daar paal en perk aan te stellen, hoe de provincie voorkomt dat mestbewerking een aanzuigende werking heeft et cetera.

Insprekers vragen om een controleerbare bovengrens waarbij alleen Brabantse mest bewerkt mag worden.

Reactie

De veronderstelde rechtstreekse relatie tussen het plafond in de mestbewerkingscapaciteit en de omvang van de veestapel is een misverstand. Het aantal varkens en stuks pluimvee wordt gereguleerd door de meststoffenwet. Toename van deze diersoorten is pas mogelijk als die wet wordt veranderd. Beleidsmatig heeft de rijksoverheid bij herhaling aangegeven dat dit kan gebeuren als er voldoende mestverwerkingscapaciteit is in Nederland om het gehele mestoverschot te kunnen exporteren of anderszins te onttrekken aan de Nederlandse landbouw.

Omdat er, ondanks de regulering door het rijk, toch een regionale concentratie van met name varkens en pluimvee optreedt in het oosten en zuiden van Brabant introduceren wij met onze voorstellen staldering om deze tegen te gaan. Daarmee is tevens geborgd dat, mocht het rijk de regulering op het aantal varkens en stuks pluimvee loslaten, er geen groei in Brabant optreedt. Ook voorkomen wij hiermee dat een goede infrastructuur voor mestbewerking een aanzuigende werking heeft op veehouderijbedrijven.

Wij vinden het wenselijk dat er op zo kort mogelijke termijn ruim voldoende capaciteit komt om mest te be- en verwerken. De hoge kosten van mestafzet zijn een belangrijke drijfveer voor het illegaal lozen of aanwenden van mest en hangen deels samen met de beperkte capaciteit. Het is wenselijk deze prikkel weg te nemen. Daarnaast willen wij dat (drijf)mest zo spoedig mogelijk wordt bewerkt. Dit vermindert emissies, overlast en risico's voor gezondheid en veiligheid. Ook is het gunstig voor dierenwelzijn en arbeidsomstandigheden. We streven naar een veehouderij als onderdeel van een circulaire landbouw die zijn kringlopen sluit. Dit alles vergt voldoende mestbewerkingscapaciteit. Naast de regels in de verordening bevorderen wij het bereiken van dit doel ook met andere beleidsinstrumenten in de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood.

Het realiseren van voldoende capaciteit is een verantwoordelijkheid van (ondernemers in) de veehouderijsector of ander bedrijfsleven, de overheid heeft daar geen taak in. De overheid heeft wel een taak om via goed ruimtelijk- en milieubeleid hiervoor de condities te scheppen en te bewaken dat de ontwikkelingen binnen de normen voor een goede milieukwaliteit en ruimtelijke kwaliteit plaatsvinden. Onze voorstellen passen in dit perspectief, samen met andere maatregelen die wij op andere beleidsterreinen treffen, zoals het vaststellen en toepassen van een beleidsregel mestbewerking en gezondheid. Toezicht en handhaving op de aanwending van mest ligt grotendeels bij andere overheden. Met hen werken wij aan een optimaal toezicht en handhaving. Het is en blijft overigens de verantwoordelijkheid van de veehouderijsector zelf om zich aan de regels te houden.

Het loslaten van het plafond kan er inderdaad toe leiden dat er per saldo meer mest uit andere provincies in Brabant wordt bewerkt dan omgekeerd. Gelet op de maatschappelijke onrust die is ontstaan door ons voornemen om de maximale capaciteit te laten vervallen, stellen wij aan PS voor om beleidsmatig een plafond aan de bewerkingscapaciteit te handhaven, zijnde het Brabantse mestoverschot. Dit is het verschil tussen de productie van mest en de hoeveelheid mest die binnen de aanwendingsnormen op cultuurgrond in Brabant kan worden aangewend, berekend in kilo's fosfaat, analoog aan de nationale wetgeving. Dit doen wij door de vergunningverlening voor mestbewerkingsinitiatieven, waarbij wij bevoegd gezag zijn, nauwgezet monitoren. Op het moment dat 80% van de nodige capaciteit is vergund, leggen wij aan PS een voorstel tot wijziging van de verordening voor, eventueel met daaraan gekoppeld een voorbereidingsbesluit. Wij nemen hiervoor een apart beslispunt op in het besluit tot vaststelling van deze wijziging van de Verordening ruimte.

Wij nemen het plafond niet op in de regels van de verordening omdat gebleken is met de huidige Verordening ruimte dat een dergelijke regel moeilijk toepasbaar en handhaafbaar is. Bovendien achten wij het niet aannemelijk dat er veel mestbewerking naar Brabant komt, gelet op de behoefte aan bewerkingscapaciteit voor Brabantse mest, de realisatie van bewerkingsinstallaties in andere provincies en de kosten van transport van de mest.

Wijziging:

Wij passen de toelichting aan zoals hierboven omschreven.

4.5 Verbod op mestbewerking handhaven

Samenvatting

Insprekers verzoeken het verbod op mestbewerking zoals opgenomen in artikel 4.7, artikel 7.12 en artikel 33 van de huidige regeling te handhaven.

Reactie

De huidige regels kennen geen absoluut verbod op mestbewerking. De verboden zoals opgenomen in de regeling zijn puur opgenomen vanuit juridisch technische redenen om toezicht te kunnen houden op de ontwikkelingen rondom mestbewerking. Ook binnen de huidige regels is de ontwikkeling van mestbewerking mogelijk mits wordt voldaan aan de geformuleerde criteria.

4.6 Forse verruiming mestbeleid

Samenvatting

Het is onacceptabel dat dit nieuwe beleid zoveel ruimte biedt voor mestbewerking. Naast het loslaten van de maximale capaciteit wordt mestbewerking mogelijk op bedrijfsniveau en worden de mogelijkheden op locaties in het buitengebied fors verruimd. Het Brabantse buitengebied wordt één groot industrieterrein met dit beleid. De noodzakelijke sturing op mestbewerking wordt losgelaten. Mestfabrieken zijn niet inpasbaar in het buitengebied; ook de rechter noemt het gewoon afvalverwerkende bedrijven.

Door mestbewerking als nevenactiviteit toe te laten ontstaat er een probleem als dit doorgroeit naar een zelfstandige functie.

Reactie

Er is blijkbaar sprake van een misverstand. In tegenstelling tot wat inspreker stelt, is mestbewerking voor ter plaatse geproduceerde mest ook op grond van de huidige regels mogelijk. De provincie kan dat niet reguleren omdat dit uitputtend is geregeld door de nationale wetgever; het bewerken van de ter plaatse geproduceerde mest maakt deel uit van de reguliere agrarische bedrijfsvoering en is daarom op grond van het Activiteitenbesluit rechtstreeks toegestaan bij veehouderijen.

Voorts is er geen sprake van een verruiming van locaties waar mestbewerking voor derden wordt toegestaan. De Verordening ruimte 2014 maakt mestbewerking voor elders geproduceerde mest onder voorwaarden afweegbaar op alle veehouderijlocaties, agrarisch technische hulpbedrijven en alle andere bestaande locaties (zoals woningen, recreatiebedrijven en niet-agrarische bedrijven) in gemengd landelijk gebied. De nu voorgestelde wijziging beperkt dit aanzienlijk en laat alleen nog mestbewerking van elders geproduceerde mest toe in enkele specifieke situaties. Dit betreft:

- vergisting op melkveebedrijven tot 25.000 ton, of
- bij aanvoer via pijpleidingen op locaties van veehouderijen en agrarisch technische hulpbedrijven.

Voor het overige is het realiseren van nieuwe locaties voor mestbewerking of de uitbreiding daarvan alleen toegestaan op bedrijventerreinen van de juiste milieucategorie (in de regel 4 of hoger).

Omdat voor de toelaatbaarheid van de nevenfunctie dezelfde randvoorwaarden gelden als voor de zelfstandige functie op een agrarisch technisch hulpbedrijf, ontstaan er in beginsel geen problemen.

Met het voorstel om de rechtstreeks werkende regels te laten vervallen, ontstaan echter wel forse mogelijkheden voor ontwikkeling van mestbewerking op locaties waar binnen huidige regelingen al mestbewerking is toestaan. Dit vinden wij niet gewenst. Wij passen daarom de regels zo aan dat bovenstaande voorwaarden ook gelden voor ontwikkelingen op bestaande locaties.

Wijziging:

Artikel 33 Rechtstreekse regels mestbewerking blijft gehandhaafd en wordt aangepast aan het nieuwe mestbeleid.

4.7 Risico's voor volksgezondheid

Samenvatting

Naast de aanzienlijke overlast vanwege transport, lawaai, vliegen en geur heeft mestbewerking ook gevolgen voor de volksgezondheid. Denk daarbij ook aan het gesleep met mest en de daarin voorkomende (resistente) bacteriën maar ook aan de risico's voor ontploffingsgevaar, zoals recent in België.

Er is nog veel onbekend over de effecten op volksgezondheid. De provincie moet daarom beleid ontwikkelen voor de inpassing van mestbewerking, zowel op individuele veehouderijlocaties als op bedrijventerreinen. Uit dit beleid kunnen nadere voorwaarden ontstaan voor de afweging ex artikel 3.1 Vr voor inpassing.

De handreiking mestbewerking en gezondheid die is aangekondigd is nog niet gereed en is dan ook niet in de wijziging van de verordening verwerkt. Dat is onzorgvuldig.

De Brabantse burger is geen experiment! Zolang er nog veel onbekend is en de verschillende mestbewerkingstechnieken nog niet uitontwikkeld zijn, mag de provincie hier niet aan meewerken ten koste van de gezondheid van zijn inwoners.

Provincie moet in ieder geval een minimale afstandsnorm stellen van 500 meter tot woningen.

Reactie

Wij onderkennen de mogelijke risico's van mestbewerking voor de volksgezondheid. Via onze bevoegdheid bij het verlenen van de omgevingsvergunning milieu, verbinden wij voorwaarden aan de wijze waarop een inrichting wordt ontworpen, gebouwd en geëxploiteerd. Wij ontwikkelen, uitgaande van het voorzorgsbeginsel, een beleidsregel om de risico's voor volksgezondheid tot een minimum te reduceren. Dit houdt in dat wij, gezien de ernst van de potentiële risico's, het zekere voor het onzekere nemen. Dit betekent dat er in principe geen emissies van deeltjes van virale en bacteriële oorsprong vanuit een mestbewerkingsinstallatie mogen plaatsvinden. Het zogenaamde 'potdicht-principe'. Wij passen dit uiteraard ook toe bij de vergunningverlening voor initiatieven die mogelijk worden door aanpassing van de Verordening ruimte.

Het is verder niet zo maar mogelijk om een algemeen geldend afstandscriterium te hanteren. Een afstand moet altijd rekening houdend met de specifieke omstandigheden van een geval onderbouwd worden. Omdat met technische maatregelen effecten op de omgeving en de risico's voor gezondheid in veel gevallen vergaand beperkt kunnen worden, is het moeilijk een generiek geldende afstand te onderbouwen. Het is daarom effectiever om via individuele vergunningen te sturen op minimale risico's voor de volksgezondheid.

4.8 Risico's voor milieu

Samenvatting

Mestbewerking heeft grote gevolgen voor uitstoot van milieuvervuilende stoffen, transport, lozingen op water. Bij mestbewerking worden allerlei gevaarlijke stoffen toegevoegd en vinden (illegale) lozingen plaats en wordt te veel mest (illegaal) uitgereden.

De provincie moet daarom normen stellen voor de toepassing van mest op Brabantse bodem.

Reactie

De aanwending van mest is (uitputtend) geregeld in nationale wetgeving. De provincie kan daaraan geen aanvullende eisen stellen. Via andere beleidsinstrumenten in de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood en het Actieprogramma Bodem bevorderen wij het dusdanig bewerken en aanwenden van mest dat dit de bodem optimaal voedt en emissies naar grond- en oppervlaktewater vergaand worden teruggedrongen.

4.9 Kader Richtlijn Water (KRW)

Samenvatting

Het behalen van de doelen van de KRW staat onder andere vanwege de hoge dosis nutriënten onder druk. De introductie van mestbewerking mag niet leiden tot een verhoging van de druk van het oppervlaktewater. Hoe voorkomt de provincie dat mestbewerking geen negatieve effecten heeft op de KRW-doelen? Vervuiling nu onder andere het gevolg van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI). De zuiveringstechnieken van mestbewerking moeten derhalve beter zijn dan die van de RWZI. Er moeten daarom kwaliteitsnormen gesteld worden voor het water.

Reactie

Wij zijn het met inspreker(s) eens dat mestbewerking niet mag leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. Integendeel: mestbewerking moet ertoe leiden dat de aangewende mest de bodem optimaal voedt en er nauwelijks emissies naar grond- en oppervlaktewater plaatsvinden. Wij bevorderen dit via andere beleidsinstrumenten in de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood en het Aktieprogramma Bodem. Via de voorwaarden in omgevingsvergunningen sturen wij op minimale emissies, waarbij de waterschappen het bevoegd gezag zijn voor lozingen op het oppervlaktewater.

4.10 Verplichting voor gemeenten

Samenvatting

Mest is enorme kostenpost, dus als er meer mest verwerkt wordt is dat gunstig voor de bedrijven. Inspreker verzoekt daarom dat er een plicht aan gemeenten wordt opgelegd om tot een bepaald minimum mee te werken aan initiatieven.

Reactie

De provincie kan met het stellen van regels niet in de bevoegdheid van de gemeenteraad treden om voor het gemeentelijke grondgebied de meest wenselijke inrichting vast te stellen of verplichtingen opleggen aan een gemeente om ergens aan mee te werken. Daarvoor heeft de provincie andere instrumenten tot haar beschikking. Vooralsnog hebben wij er alle vertrouwen in dat er in goed gezamenlijk overleg voldoende mestbewerkingscapaciteit in Brabant gerealiseerd wordt. Slechts wanneer blijkt dat dit niet of onvoldoende lukt, willen wij bezien of de inzet van aanvullende instrumenten nodig is. Bijvoorbeeld door beleid te ontwikkelen gericht op het aanwijzen of ontwikkelen van specifieke bedrijventerreinen voor mestbewerking. Vervolgens kan de provincie met een inpassingsplan, een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan of het geven van een proactieve aanwijzing een ontwikkeling in gang zetten. Hier gaan wij zeer terughoudend mee om.

4.11 Flexibiliteit en maatwerk

Samenvatting

De hoofdlijn van het beleid (mestbewerking op het eigen bedrijf en op bedrijventerreinen) wordt onderschreven. Insprekers verzoeken wel om naast die lijn enige flexibiliteit mogelijk te maken bijvoorbeeld voor innovatieve initiatieven die niet in de hoofdlijn passen. Naast ruimtelijk beleid spelen ook overwegingen vanuit circulaire economie, energie, economie, deskundigheid en ondernemerschap, veedichtheid en transportbewegingen een rol. Hieraan kan bijvoorbeeld een advies van deskundigen gekoppeld worden.

Reactie

De door inspreker(s) gevraagde flexibiliteit bestaat in de voorgestelde regels, via artikel 36.2.

In de toelichting op dit artikel geven wij richting aan wanneer wij bereid zijn om via het stellen van nadere regels af te wijken van de regels.

4.12 Eerste bewerking op locatie

Samenvatting

In de voorgestelde regeling mist de sturing op een eerste bewerking van mest op de locatie waar het geproduceerd wordt. Deze stap is noodzakelijk om het aantal transportbewegingen te verminderen. Dit was wel aangekondigd in het beleid richting Provinciale Staten.

Met de huidige voorstellen wordt juist deze kleinschalige bewerking onmogelijk gemaakt en worden grootschalige initiatieven waarbij met mest geslept wordt bevorderd. Voorgesteld om een regeling op te nemen die voorschrijft dat de mest direct bewerkt wordt en afgevoerd in plaats van maandenlange opslag met alle overlast die dat tot gevolg heeft.

Reactie

In onze regels is bewerking van mest op de locatie waar deze ontstaat mogelijk. Dit kan een eerste bewerking zijn, maar ook verdergaande bewerking. Het is niet mogelijk om via het ruimtelijk spoor te sturen op de aard van de mestbewerking. Daarnaast is dit in het overgrote deel van de gevallen de bevoegdheid van de gemeenten. Via andere beleidsinstrumenten willen wij wel bevorderen dat er (uiteindelijk) zo min mogelijk onbewerkte mest wordt opgeslagen of aangewend. De aangepaste BZV kent bijvoorbeeld punten toe voor dagontmesting.

4.13 Bewerking in het buitengebied versus bedrijventerrein

Samenvatting

Naast bewerking voor het eigen bedrijf en op bedrijventerreinen is er ook ruimte nodig voor mestbewerking in het buitengebied. Mestbewerking is gelieerd aan agrarische bedrijfsvoering en hoort daarom bij uitstek thuis in het buitengebied. Locaties liggen in het buitengebied verder van hindergevoelige objecten en de mensen in het buitengebied zijn aan mest en dergelijke gewend. De mogelijkheden in het buitengebied worden sterk beperkt vanwege het vereiste van de aanvoer van mest via pijpleidingen. Een dergelijke eis stellen we ook niet aan de industriële verwerking op een bedrijventerrein.

Het toelaten van mestbewerking in het buitengebied past beter bij het uitgangspunt dat bewerking zo dicht mogelijk bij de bron moet plaatsvinden. Door te eisen dat de mestbewerking plaatsvindt op een bedrijventerrein zijn er onnodig veel verkeersbewegingen nodig. Bovendien past vestiging op een bedrijventerrein niet binnen de gedachte van People-Planet-Profit want er is maatschappelijke weerstand tegen.

Reactie

Wij zijn het niet met inspreker(s) eens dat mestbewerking uit zijn aard thuis hoort in het buitengebied.

Mestbewerking, anders dan de bewerking van mest die op de locatie van de veehouderij zelf wordt geproduceerd, is een industriële activiteit. Vanuit een goede ruimtelijke ordening vinden wij dat deze, net als andere aan de veehouderij gelieerde industriële activiteiten (slachterijen, voerfabrieken, zuivelfabrieken e.d.) zich moeten vestigen op een daarvoor geschikt bedrijventerrein. Dan kan er een goede afweging worden gemaakt over aspecten als logistiek, infrastructuur en ligging ten opzichte van kwetsbare functies als wonen. Juist bij de ontwikkeling van dit soort grootschalige bedrijventerreinen zijn uitgebreide onderzoeken gedaan en borgen ingebouwd om overlast en hinder naar de omgeving zoveel mogelijk in te perken. Dit

soort bedrijventerreinen liggen vanuit hun aard goed ontsloten en op afstand van woongebieden. In het buitengebied is er juist een vergaande menging van functies opgetreden waardoor dit soort industriële activiteiten tot overlast leidt.

Draagvlak voor mestbewerking in het buitengebied verschilt niet wezenlijk met die in dorpen en steden, zo leert de ervaring. Met de mogelijkheid mest op de locatie waar hij ontstaat te bewerken kan een (eerste) bewerking al dicht bij de bron plaats vinden, waardoor transportbewegingen worden beperkt.

4.14 Voorwaarden voor mestbewerking

Samenvatting

Bij de grootschalige initiatieven vertrouwen we te veel op mesttechnieken. Alle criteria voor inpasbaarheid van de bewerking zijn komen te vervallen. Voorwaarden inzake de inpasbaarheid van mestbewerking ontbreken in artikel 7.11, lid 2 evenals voorwaarden over de afkomst, opslag en afzet van de mest. Binnen stedelijk gebied worden er helemaal geen eisen meer gesteld. Ook hier moeten er minimaal eisen worden gesteld over de afkomst, opslag en afzet van de mest.

Reactie

Het stellen van eisen over de afkomst en afzet van de mest, vinden wij vanuit het nieuwe mestbeleid niet langer noodzakelijk. Wij streven naar een volledige 100 % bewerking van het Brabantse mestoverschot en verwaarding van de mest waardoor het eenvoudiger wordt om afnemers voor het product te vinden. Ten aanzien van voorwaarden voor de inpasbaarheid van de mestbewerking is in artikel 7.11, tweede lid, nadrukkelijk opgenomen dat de ontwikkeling vanuit een goede leefomgeving en gelet op de aspecten als benoemd in artikel 3.1, derde lid, moet passen in zijn omgeving. Voorts is in artikel 25 Gebied beperkingen veehouderij bepaald dat binnen die aanduiding geen toepassing gegeven mag worden aan artikel 7.11, tweede lid. Deze aanduiding ligt in het algemeen rondom kernen en natuurgebieden zodat geborgd is dat in die gebieden geen toename van mestbewerking bij een agrarisch technisch hulpbedrijf kan plaatsvinden. Wij zullen voor de duidelijkheid deze voorwaarde ook in artikel 7.11 opnemen.

Bij vestiging op een bedrijventerrein heeft de afweging van de inpasbaarheid van dit soort bedrijven, in beginsel al bij de besluitvorming over het bestemmingsplan plaatsgevonden. Vanuit die optiek vinden wij het niet nodig daarvoor extra voorwaarden in de verordening op te nemen. Overigens geldt zowel bij vestiging in het buitengebied als bij vestiging op een bedrijventerrein naast een planologische afweging ook de procedure van de omgevingsvergunningverlening. Met insprekers zijn wij het eens dat het in het buitengebied voorts gewenst is om de op-, overslag en bewerking van producten in de openlucht tegen te gaan. Wij passen de regels overeenkomstig aan.

Wijziging:

In artikelen 6.3 en 7.3, vierde lid en artikel 7.11, tweede lid, worden voorwaarden toegevoegd gericht op het uitsluiten van op-, overslag en verwerking van producten in de openlucht. In artikel 7.11 wordt de vestiging of uitbreiding van mestbewerking binnen gebied beperkingen veehouderij uitgesloten.

4.15 Ter plaatse geproduceerde mest

Samenvatting

Het alleen toestaan van de bewerking van ter plaatse geproduceerde mest is irreal in geval van 1 bedrijf met meerdere locaties. Concentratie op 1 pek is juist gunstiger voor de omgeving. De verordening moet dat mogelijk maken.

Wat wordt onder ter plaatse geproduceerde mest verstaan? Is dat ter plaatse van de aanwezige bedrijven in een gebied of ter plaatse op het desbetreffende bouwperceel?

Reactie

Mestbewerking op de locatie waar dit geproduceerd wordt (= bouwperceel) is in veel gevallen rechtstreeks toegelaten op een agrarisch bedrijf als onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering. Zodra mest van meerdere locaties bijeen wordt gebracht is het een industriële activiteit. Wij vinden de eigendomssituatie daarbij vanuit ruimtelijke optiek niet relevant. Het maakt immers niet uit of er geconcentreerde mestbewerking plaatsvindt op één locatie van ó andere locaties of zes andere bedrijven. Voor een goede ruimtelijke ordening moeten dergelijke initiatieven, net als andere aan de veehouderij gelieerde industriële activiteiten (slachterijen, voerfabrieken, zuivelfabrieken e.d.) zich vestigen op een daarvoor geschikt bedrijventerrein. Dan kan er een goede afweging worden gemaakt over aspecten als logistiek, infrastructuur en ligging ten opzichte van kwetsbare functies als wonen. Wanneer een bedrijf meerdere locaties heeft en deze gunstig ten opzichte van elkaar liggen kan de ondernemer overwegen de mest via pijpleidingen bijeen te brengen op één locatie en daar te bewerken.

4.16 Samenwerkende melkrundveehouders

Samenvatting

Het is volstrekt onduidelijk waarom er alleen mogelijkheden worden geboden aan samenwerkende rundveehouderijen. Dit is niet ook gemotiveerd.

- Level playing field: biedt ook andere samenwerkende veehouders kans op verduurzaming: juist buiten melkveesector is probleem grootst
- Het is onrealistisch dat dit met pijpleidingen moet
- Vergisting: waarom ook niet andere vormen van mestbewerking. Er is geen behoefte aan afzet van het digestaat
- Waarom alleen monovergisting; dat is onnodig beperkend.

Reactie

Wij bieden ruimte voor gezamenlijke mestvergisting (zonder deze te beperken tot monovergisting, dit is een misverstand) op melkveebedrijven omdat het vergisten van -bij voorkeur dagverse- mest gunstig is uit oogpunt van terugdringen van emissies en risico's voor gezondheid en veiligheid. Anders dan hokdierbedrijven wenden melkveebedrijven in de regel hun mest grotendeels aan op hun eigen grond. Het zou dan ondoelmatig zijn hen te verplichten de mest naar een bedrijventerrein te transporteren en weer terug. Vanwege dit verschil in bedrijfsvoering bieden wij deze mogelijkheid alleen aan melkrundveehouders. Ons voorstel biedt de samenwerkende melkveeouders ook de mogelijkheid om de mest na vergisting verder te bewerken, met als voorwaarde dat tenminste 50% van het volume wordt omgezet in loosbaar water.

Allereerst wijzen wij er op dat het vereiste van pijpleidingen niet als voorwaarde is opgenomen bij de mogelijkheden voor vergisting van samenwerkende rundveehouderijen. Verder horen wij verschillende geluiden over de economische en praktische haalbaarheid van aanvoer via pijpleidingen. Ons beleid gaat er primair vanuit dat mestbewerking van elders geproduceerde mest op een daartoe geschikt bedrijventerrein plaatsvindt. Wij zien aanleiding om hierop een uitzondering te maken als de mest via pijpleidingen wordt aangevoerd. Deze mogelijkheid komt ook uit de mestdialoog. De verordening biedt hiertoe daarom de ruimte, er is geen plicht dat mest altijd via pijpleidingen vervoerd moet worden. Het is aan ondernemers om te bepalen of zij van deze mogelijkheid gebruik willen maken.

4.17 Mestvergisting

Samenvatting

Er zijn grote onzekerheden rondom vergisting. De afzetmogelijkheden voor digestaat zijn beperkt. Verder draagt vergisting niet bij aan een betere kwaliteit van de bodem.

Mestvergisting moet daarom volgens sommigen helemaal niet toegestaan worden. Deze vorm van bewerking is afhankelijk van subsidies en heeft geen goed business model. Bovendien is vergisting niet duurzaam want het draagt niet bij aan het oplossen van het mestoverschot. Dat terwijl het wel enorm veel overlast geeft naar de omgeving qua geurbelasting, transport van mest en door de bijmenging van allerlei illegale producten die vervolgens in het milieu verdwijnen.

Inspreker verzoekt vanwege de risico's in ieder geval geen mestvergisting toe te laten in gebieden met natuurwaarden of in de buurt van natuurgebieden. Dus ook geen mogelijkheden bieden voor vergisting in de groenblauwe mantel.

Reactie

Ons voorstel verplicht niet tot vergisting, het biedt alleen ruimte voor initiatieven. Mestvergisting heeft ontegenzeggelijk voordelen in het vermijden van emissies en het stabiel maken van de mest. Inderdaad is er een verdere bewerking nodig om tot verwerking (=afzet buiten de Nederlandse landbouw) te komen. Momenteel zijn SDE-subsidies (gericht op winning van energie uit hernieuwbare bronnen) een belangrijk onderdeel van het business model. Dat is echter geen reden om vergisting te verbieden, het is aan ondernemers om te besluiten of zij wel of niet mest vergisten. De rentabiliteit is verder afhankelijk van de grootte van de installatie, vandaar dat wij de mogelijkheid bieden aan melkveehouders samen te werken. Inspreker(s) doelen op de overlast die voorkomt rond bedrijven die covergisting toepassen, waarbij de overlast in belangrijke mate samenhangt met een onzorgvuldige bedrijfsvoering in relatie tot de aangevoerde restproducten die voor de covergisting worden gebruikt. Dit is geen reden om covergisting in algemene zin uit te sluiten. Via de vergunningverlening, handhaving en toezicht moet geborgd worden dat er geen overlast ontstaat.

Voorts wijzen wij er op dat de groenblauwe mantel voor het overgrote deel samenvalt met de aanduiding Gebied beperkingen veehouderij. Binnen die aanduiding geldt een 'slot op de muur' voor niet grondgebonden veehouderijen. Dat betekent dat er geen mogelijkheden voor vergisting aanwezig zijn bij niet grondgebonden rundveehouderijen.

Binnen de groenblauwe mantel is vestiging van zelfstandige mestbewerking van elders geproduceerde mest sinds 2014 uitgesloten. Voor die tijd was binnen de groenblauwe mantel wel mestvergisting op locaties mogelijk. Gelet op het karakter van de groenblauwe mantel en de landschappelijke waarden die daar aanwezig zijn, vinden wij het niet wenselijk dat er verdere uitbreiding van mestbewerking in dat gebied plaatsvindt. Wij passen artikel 6.10 van de regels daarop aan.

Wijziging:

In artikel 6.10 wordt een regeling toegevoegd om uitbreiding van mestbewerking op bestaande locaties in de groenblauwe mantel tegen te gaan.

4.18 Loosbaar water

Samenvatting

50% loosbaar water is een onhaalbare eis, ook andere bewerkingen geven goed resultaat.

Reactie

Een belangrijke overweging bij het toestaan van mestbewerking van andere locaties in het buitengebied is het terugdringen van de transportbewegingen in het buitengebied. Dat is alleen mogelijk indien het volume van de mest na bewerking substantieel wordt verkleind. Via de eis van minimaal 50% loosbaar water borgen wij dit.

4.19 Pijpleidingen

Samenvatting

Pijpleidingen zijn onhaalbaar:

- Aanleg is te duur
- De aanleg van een dergelijk pijpleidingensysteem wordt een grote rotzooi
- Er zijn privaatrechtelijke en publiekrechtelijke belemmeringen
- Afhankelijk van medewerking van verschillende eigenaren waaronder de gemeente
- Vervoer van mest over lange afstanden is fysiek onmogelijk vanwege wegvallen druk
- Sommige mest is niet geschikt om via pijpleidingen te vervoeren dus die worden uitgesloten wat rechtsongelijk geeft
- Consequenties van een lekkende of knappende pijpleiding zijn niet te overzien; voer daarom een certificaat in
- Vanwege landschap moet de pijpleiding ondergronds worden aangelegd
- Regeling is fraudegevoelig: je kan immers de mest met vrachtwagens vervoeren van A → B en vervolgens van B → C met een pijpleiding.

Reactie

Wij horen uiteenlopende visies op de economische en praktische haalbaarheid van pijpleidingen. Er zijn initiatieven die deze techniek verkennen vanuit de gedachte dat dit perspectief biedt. Ons voorstel verplicht niemand tot het aanleggen van pijpleidingen, het biedt alleen ruimte voor initiatieven. Uiteraard dienen pijpleidingen goed ontworpen, aangelegd en beheerd te worden. Dit wordt geborgd via vergunningverlening, handhaving en toezicht. Samen met gemeenten, omgevingsdiensten en andere overheidsdiensten werken wij momenteel aan een intensivering en kwaliteitsverbetering van toezicht en handhaving. Ook bij transport van mest via pijpleidingen gelden de vereisten vanuit de meststoffenwet, inclusief registratie en bemonstering. Controle hierop vindt plaats door de NVWA. Dit ondersteunt de handhaving op de bepalingen vanuit de verordening.

4.20 Gebiedsgericht maatwerk

Samenvatting

Gebiedsgericht maatwerk moet niet in toelichting maar in regels. Waarom binnen een straal van 2,5 km? Dat is te beperkt. Inspreker verzoekt om het criterium aan te passen in een gebied met een straal van 10 km. Zijn de voorwaarden cumulatief bedoeld of gelden die los van elkaar? Het is niet duidelijk waar de gebieden met een hoge veedichtheid liggen en hoe zo'n gebied bepaalt wordt.

Reactie

Wij hebben de mogelijkheid voor gebiedsgericht maatwerk niet in de regels opgenomen omdat maatwerk in zijn aard moeilijk vooraf in regels is te vatten. Dit biedt de mogelijkheid om iedere situatie integraal te beoordelen. De criteria in de toelichting zijn daarbij een handreiking, geen harde toetsingsvoorwaarde. De

voorwaarden gelden in samenhang met elkaar. De veedichtheid van een gebied wordt gezien aan de hand van het bestand veehouderij bedrijven.

4.21 Maatschappelijke weerstand

Samenvatting

Het is volstrekt onacceptabel dat de provincie in de toelichting aangeeft dat maatschappelijke weerstand geen valide reden is om mestbewerking tegen te houden. De bezwaren en volksgezondheid van inwoners tellen dus niet meer mee. Burgers worden wederom door de provincie buiten spel gezet.

Reactie

Met bedoelde passage willen wij op geen enkele manier afbreuk doen aan de invloed van burgers op de besluitvorming over mestbewerkingsinitiatieven binnen de gemeente. De bedoelde passage heeft ook geen betrekking op de besluitvormingsprocessen maar geeft aan wanneer wij in afwijking van ons beleid een afweging willen maken om een mestbewerkingsinitiatief mogelijk te maken in het buitengebied. De passage beoogt duidelijk te maken dat zogenaamd Nimby-gedrag (Not In My Backyard) geen valide reden is om een verzoek tot afwijking van ons beleid te doen. Wij zullen dit in de toelichting verduidelijken.

Wijziging:

Wij passen dit aan in de toelichting.

4.22 Bestaande bewerking in het buitengebied

Samenvatting

Het is niet duidelijk wat de voorgestelde regeling betekent voor bestaande mestbewerking in het buitengebied. Wordt die met de huidige regels op slot gezet?

Reactie

De regeling heeft geen invloed op bestaande mestbewerking voor niet ter plaatse geproduceerde mest voor zover die planologisch, legaal aanwezig is. In gevallen waarin een bestaand bedrijf voor mestbewerking in het buitengebied het bouwperceel wil uitbreiden of indien er een bestemmingsplanwijziging nodig is bijvoorbeeld omdat wordt omgeschakeld van de bewerking van ter plaatse geproduceerde mest naar mestbewerking van elders geproduceerde mest, dan gelden de regels uit de Verordening ruimte. Beleidsmatig vinden wij dat een toename van mestbewerking in gemengd landelijk gebied alleen toelaatbaar is als het bedrijf voldoet aan de criteria zoals opgenomen in artikel 7.11, tweede lid (aanvoer via pijpleidingen en 50% loosbaar water).

Wij concluderen dat de regeling zoals die in ontwerp ter visie heeft gelegen onvoldoende invulling geeft aan bovenstaand uitgangspunt doordat rechtstreeks werkende regels gericht op de omgevingsvergunning bouwen binnen bestaande bouwpercelen ontbreken. Wij passen de verordening op dit punt aan.

Binnen de groenblauwe mantel is vestiging van zelfstandige mestbewerking van elders geproduceerde mest sinds 2014 uitgesloten. Voor die tijd was binnen de groenblauwe mantel alleen mestvergisting op locaties mogelijk. Gelet op het karakter van de groenblauwe mantel en de landschappelijke waarden die daar aanwezig zijn, vinden wij het niet wenselijk dat er verdere uitbreiding van mestbewerking in dat gebied plaatsvindt. Dit betrekken wij bij de aanpassing van de regeling.

In alle gevallen geldt voorts dat uitbreiding alleen mogelijk is, als is voldaan aan de eisen zoals opgenomen in artikel 3.1 van de verordening.

Wijziging:

Artikel 33 Rechtstreekse regels mestbewerking blijft gehandhaafd en wordt aangepast aan het nieuwe mestbeleid.

In artikel 6.10 wordt een regeling toegevoegd om uitbreiding van mestbewerking op bestaande locaties in de groenblauwe mantel tegen te gaan.

4.23 Concrete initiatieven

Samenvatting

Diverse insprekers met mestbewerkingsinitiatieven hebben vragen over de gevolgen van het nieuwe beleid voor hun initiatief. Er zijn in het verleden verwachtingen gewekt door de provincie over hun initiatief. De voorwaarden die in de regeling zijn opgenomen beperken het evidente belang van insprekers op de realisatie van mestbewerking. Er moet een concrete belangenafweging plaatsvinden. Door het vervallen van de maximum capaciteit, is er geen weigeringsgrond meer voor het initiatief.

Reactie

In november 2015 is bekend gemaakt dat de provincie geen medewerking meer zou verlenen aan nieuwe mestbewerkingsinitiatieven, behoudens voor zover een initiatief voldeed aan de gestelde voorwaarden van concreet initiatief. Hierbij is ook aangegeven dat er vanuit de provincie wordt gewerkt aan nieuw mestbeleid. In juni 2016 is daarbij een eerste lijn beschreven met een voorkeur voor mestbewerking op daarvoor geschikte bedrijventerreinen. Dit nieuwe beleid is in onderhavige wijziging verwerkt. Voor bestaande mestbewerking die past binnen het vigerende bestemmingsplan heeft onderhavige wijziging geen gevolgen. Voor diverse initiatieven die naar voren zijn gebracht, betekent onderhavige wijziging dat zij alleen doorgang kunnen vinden als zij voldoen aan de voorwaarden die in de wijziging zijn opgenomen. Hierbij voorzien wij niet in generiek overgangsrecht voor deze initiatieven. Wij zijn van mening dat een dergelijke regeling niet nodig is nu sinds november 2015 duidelijk was dat de regels uit de verordening geen ruimte boden voor de ontwikkeling van nieuwe initiatieven. Er is destijds vanuit rechtszekerheid voor concrete initiatieven een specifieke uitzondering aangekondigd. Als insprekers ondanks deze aankondiging toch verdere activiteiten hebben ontplooid voor hun initiatief, hebben zij dit geheel voor eigen risico gedaan. De redenering dat er vanwege het vervallen van de mestcapaciteit geen weigeringsgrond meer is, delen wij niet. Die weigeringsgrond vervalt eerst na vaststellen van deze wijziging. En op dat moment gelden de nieuwe voorwaarden. Als een initiatief aan die voorwaarden voldoet, kan het verder ontwikkeld worden.

Wij constateren wel dat de voorgestelde aanpassing van de wijzigingsverordening, gericht op het opnemen van rechtstreeks werkende regels voor mestbewerking, gevolgen kan hebben voor de concrete initiatieven die als uitzondering zijn benoemd in de publicatie van het Provinciaal Blad van november 2015. Dat achten wij in strijd met de rechtszekerheid. Voor de gevallen waarvoor wij een ontheffing hebben verleend, nemen wij daarom een overgangsregeling op.

Wijziging:

In artikel 40 wordt een overgangsregeling getroffen voor die gevallen waarvoor Gedeputeerde Staten hebben besloten dat er sprake is van een concreet initiatief als bedoeld in de bekendmaking van 23 november 2015 (Provinciaal Blad 143/15).

4.24 Landgoed Princepeel

Samenvatting

Initiatiefnemer is inmiddels al ruim 8 jaar bezig met plannen voor de verdere ontwikkeling van de mestbewerking op zijn perceel. De mest die op het perceel verwerkt wordt, is afkomstig van de verschillende vestigingen in de directe omgeving die het bedrijf heeft. Dit is inmiddels de derde beleidswijziging waarmee het initiatief wordt geconfronteerd. Er zijn verwachtingen gewekt dat de door initiatiefnemer beoogde ontwikkelingen doorgang konden vinden. De nu voorgestelde regeling maakt dit onmogelijk.

Reactie

Het feit dat inspreker vervolgens al weer enige tijd bezig is met een verdere ontwikkeling, betekent niet dat daarmee een 'recht' is ontstaan op die ontwikkeling. Of dat wij ons beleid niet kunnen aanpassen. Aan bestaande planologische kaders kunnen geen rechten worden ontleend, zeker niet nu er sinds de besprekingen geruime tijd is verstreken zonder dat er door inspreker concrete plannen zijn ingediend.

4.25 Initiatief Oss

Samenvatting

De wijziging van de verordening lijkt alleen maar ingestoken om de verleende omgevingsvergunning fase 1 voor het initiatief in Oss die strijdig is met het huidige artikel 33 van de Vr te legaliseren en de verlening van de fase 2 vergunning mogelijk te maken.

Reactie

Reeds in de publicatie van november 2015 is aangekondigd dat er vanuit de provincie wordt gewerkt aan nieuw mestbeleid. In juni 2016 is daarbij een eerste lijn beschreven met een voorkeur voor mestbewerking op daarvoor geschikte bedrijventerreinen. Dit is ook altijd het argument geweest om mee te werken aan het initiatief in Oss. De stelling van insprekers dat deze wijziging alleen wordt ingezet om het initiatief in Oss mogelijk te maken, is dan ook aantoonbaar niet correct.

4.26 Initiatief Roosendaal

Samenvatting

De wijziging van de verordening houdt geen rekening met ingebrachte bezwaren in lopende procedures. De wijziging houdt geen rekening met zoönose en risico's voor de volksgezondheid. Voldoet de locatie in Roosendaal aan het vereiste van een passend bedrijventerrein?

Reactie

De wijziging van de verordening staat los van initiatieven die in procedure zijn en de bezwaren die daartegen zijn ingebracht. De verordening bevat algemene regels met voorwaarden die een gemeente moet betrekken bij de vaststelling van een bestemmingsplan waarin mestbewerking wordt toegelaten. Het is vervolgens aan de gemeente om te beoordelen of een initiatief vanuit planologische optiek op een locatie aanvaardbaar is. De verordening spreekt zich niet uit of een concrete locatie, bijvoorbeeld de locatie in Roosendaal, een passend bedrijventerrein is. Die beoordeling moet de gemeente maken.

Vanuit de planologische randvoorwaarden geldt daarbij dat een initiatief ook vanuit volksgezondheid afgewogen moet worden. Naast de planologische afweging geldt vervolgens ook de verlening van de omgevingsvergunning milieu, waarin ook een afweging plaatsvindt over gezondheidsaspecten.

4.27 Track & trace systeem

Samenvatting

De provincie moet een track & trace systeem ontwerpen zoals ook bij de zuivelindustrie bestaat. Daardoor kan er beter toezicht worden gehouden en worden illegale lozingen en illegaal uitrijden van mest tegen gegaan.

Reactie

Vanuit de meststoffenwet is een dergelijk systeem al verplicht. De diensten van de rijksoverheid (RVO en NVWA) houden toezicht op toepassing van dit systeem.

4.28 Landschappelijke inpassing

Samenvatting

Het aanbrengen van beplanting draagt bij aan een afname van fijnstof. Het is daarom belangrijk dat er voldoende landschappelijke inpassing plaatsvindt bij mestbewerkingsinitiatieven en dat er ook feitelijk wordt toegezien op de realisatie en instandhouding daarvan.

Er zijn insprekers die de norm van 15 % graag aangescherpt zien, terwijl andere insprekers de norm van 15 % juist te hoog vinden en een gelijke norm vragen als bij veehouderijen (10%). Weer andere insprekers stellen dat een landschappelijke inpassing van mestfabrieken niet mogelijk is.

Reactie

De eis van 15 % landschappelijke inpassing is overgenomen uit het vigerende beleid rondom mestbewerking. Wij vinden het wenselijk om hieraan te blijven vasthouden gelet op het industriële karakter van mestbewerking.

4.29 Overlast van bestaand mestbewerkingsinitiatief

Samenvatting

Insprekers hebben negatieve ervaringen met mestbewerking op een bedrijventerrein. Bij vestiging werd beloofd dat er geen overlast zou zijn, in de praktijk blijkt dat anders te liggen. Met name bij een zuid-westelijke windrichting kunnen de inwoners niet buiten zitten. De overheid doet vervolgens niets want het bedrijf voldoet aan de vergunningsvoorwaarden.

De oorzaak dat er desondanks toch overlast is komt volgens insprekers door:

- de waarden uit het provinciale geurbeleid worden modelmatig omgerekend en daarin zitten grote foutmarges (factor 10)
- de meetmethode bij handhaving is nadelig voor omwonenden want die laat een overschrijding toe van de toegelaten waarden van 100 % (delen door factor 2). Zelfs de NEN stelt onderzoeksmethodiek NTA9065 ter discussie, nu deze door belanghebbende adviesbureau's is opgesteld.
- emissiemetingen worden nauwkeurig gepland in plaats van een aselechte -onverwachte- handhaving.

Reactie

Bij ons bestaat er onduidelijkheid waarop inspreker de aangevoerde factor 10 baseert. Over dit onderwerp is ons geen vakinhoudelijke discussie of literatuur bekend. Er bestaat ook geen aanleiding om aan te nemen dat de berekende immissies een factor 10 lager zijn dan de werkelijke immissie.

Los hiervan willen wij graag met insprekers en de ondernemer in gesprek om te bezien welke stappen gezet kunnen worden om tot een oplossing te komen. Wij willen ons daarbij inspannen om de juridische en technische mogelijkheden ten volle te benutten.

Zo maken wij bij handhaving en toezicht steeds vaker gebruik van technische ontwikkelingen, zoals het gebruik van e-noses en snuffelmetingen. E-noses worden op dit moment reeds toegepast bij een aantal geurrelevante bedrijven op het industrieterrein BZOB. Daarnaast zijn wij bezig met een project om een methode te ontwikkelen waarmee op basis van snuffelmetingen de bronsterkte kan worden bepaald om zodoende de in de vergunning vastgelegde emissie te kunnen controleren. Wij hopen dat deze nieuwe methodieken kunnen bijdragen aan een oplossing in deze situatie.

4.30 Mestbewerking versus mestverwerking

Samenvatting

Vanuit de wetgeving moet de mest verwerkt worden. Het is onduidelijk of de Verordening die uitgaat van mestbewerking hiervoor wel voldoende mogelijkheden biedt. Nu mestverwerking verplicht is, zijn de voorwaarden die in de wijziging gesteld worden in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Een andere inspreker geeft aan dat er niet uitgegaan moet worden van mestbewerking maar van mestverwerking. Inspreker heeft daarvoor ook een methode uitgewerkt volgens de enige methode die daarvoor geschikt is: de methode Louis Pasteur. Hij verzoekt dit bij de voorstellen te betrekken.

Reactie

Vanuit de definities in de Verordening ruimte omvat mestbewerking alle vormen van het bewerken van mest, dus ook met als doel mestverwerking zoals bedoeld in de Meststoffenwet. De verplichting tot mestverwerking uit de Meststoffenwet kent een beleidsmatige doel; namelijk de zorg dat het mestoverschot niet in het milieu terecht komt. Dat kan door bijvoorbeeld verbranding maar ook door export van de mest naar het buitenland. Een dergelijke beleidsmatige activiteit kan niet in de verordening gereguleerd worden. In de verordening zijn daarom alleen regels opgenomen die zich richten op de activiteit mestbewerking. Ons voorstel biedt dan ook voor mestverwerking voldoende ruimte om te voldoen aan de wettelijke verplichting. De verordening schrijft geen vormen van mestbewerking voor en verbiedt evenmin vormen van mestbewerking. De initiatiefnemer kiest vanuit zijn businesscase een bepaalde vorm van bewerking en als die op de beoogde locatie aan alle randvoorwaarden vanuit de Verordening en andere wetgeving voldoet is die vergunbaar. Via andere instrumenten willen wij bevorderen dat vooral die technieken worden gebruikt die optimaal bijdragen aan een schone veehouderij die onderdeel is van een circulaire landbouw.

5 Verruiming van de omvang van veehouderijen

5.1 *Omvang van 1,5 hectare is voldoende*

Samenvatting

Diverse gemeenten geven aan geen behoefte te hebben aan de mogelijkheid tot verruiming van de omvang van het bouwperceel.

Diverse insprekers geven aan dat de maatwerkmogelijkheden tot het verruimen van de omvang van het bouwperceel in strijd is met de uitkomsten van het megastallendebat. Alle winst die in 2010 is behaald met het megastallendebat wordt te niet gedaan. Dat is onacceptabel.

Door deze mogelijkheden ontstaan er nieuwe knelpunten en overlastsituaties. Het stimuleert schaalvergroting en is daarom een bedreiging voor de volksgezondheid.

De verruiming van het bouwperceel is zeker niet wenselijk in de groenblauwe mantel dat als buffer rondom natuurgebieden fungeert.

Reactie

In artikel 6.4 en 7.4 zijn bevoegdheden opgenomen om voor uitzonderingsgevallen een verruiming van de omvang van het bouwperceel mogelijk te maken, mits aan de daar genoemde voorwaarden is voldaan.

Een gemeente hoeft hiervan geen gebruik te maken.

De mogelijkheden om van de omvang van 1,5 hectare af te wijken zijn voorts aan stringente voorwaarden verbonden. Hierbij worden de uitgangspunten van het megastallendebat gerespecteerd. In het megastallendebat is destijds ook aangegeven dat er onder omstandigheden, bij uitzondering, redenen kunnen zijn om van de 1,5 hectare af te wijken. Bijvoorbeeld voor innovatieve concepten of bedrijven die zeer duurzaam produceren. Daar geven voornoemde artikelen invulling aan.

5.2 *Opsomming van voorwaarden*

Samenvatting

Zijn de voorwaarden in artikel 6.4 en 7.4, eerste lid cumulatief of moeten die los van elkaar gelezen worden.

Reactie

In de algemene toelichting op de verordening is aangegeven dat de voorwaarden die in de artikelen zijn opgenomen cumulatief gelden tenzij anders is aangegeven. Deze passage is nu inderdaad niet in de toelichting op de wijziging opgenomen. De wijzigingsverordening moet echter altijd in combinatie met de bestaande verordening gelezen worden.

5.3 *Saneren overbelaste situatie*

Samenvatting

Deze regeling beloont overlast door veefabrieken toe te staan met een omvang van 2,5 hectare.

Reactie

De redenering van insprekers snappen wij niet. Bij vrijwel alle partijen is er de wens om overbelaste situaties te saneren, zonder dat daarbij belastinggeld wordt ingezet. Met deze regeling beogen wij daaraan een bijdrage te leveren. De regeling biedt de mogelijkheid om een bedrijf, dat voldoet aan alle regels, te verplaatsen naar een plek waar dat bezien vanuit de omgeving goed inpasbaar is als daarmee een overbelaste situatie wordt opgeheven. Om de toepassing van de regeling te verduidelijken stellen wij wel

een aanpassing voor. Ons is gebleken dat de term 'sanering' vragen oproept. Om te verduidelijken dat het moet gaan om het 'opheffen' van een overbelaste situatie, passen wij de tekst van de regeling aan. Overigens wijzen wij er op dat deze mogelijkheid ook al in de huidige verordening is opgenomen zonder dat er een maximum aan de uitbreiding is gesteld. Wij beogen met onderhavige regeling juist meer duidelijkheid en rechtszekerheid te bieden.

Tot slot wijzen wij er op dat de regeling geen groei mogelijk maakt. De regels borgen dat de uitbreiding van het bouwperceel *ten hoogste de omvang van het gesaneerde bouwperceel* bedraagt. Dit betekent dus dat niet overal een uitbreiding tot 2,5 hectare mogelijk is.

Een voorbeeld: Op zowel locatie A (te saneren locatie) als op locatie B (uit te breiden locatie) is in de huidige situatie een bouwperceel van 1 hectare aanwezig. De omvang van locatie B bedraagt dan maximaal 2 hectare bouwperceel.

Een ander voorbeeld: Op beide locaties is een bouwperceel van 1,5 hectare aanwezig. De maximale omvang van locatie B na verplaatsing bedraagt 2,5 hectare.

Wijziging:

In artikel 6.4, eerste lid onder b, en artikel 7.4, eerste lid onder b, wordt 'sanering' vervangen door 'opheffen'.

5.4 Feitelijk en juridisch opheffen van bouwperceel

Samenvatting

Bij het feitelijk en juridisch opheffen van een bouwperceel kan de bebouwing blijven staan. Dat is in strijd met de ontsteningsdoelen. De bebouwing kan door weer elders ingezet worden voor stalderen waardoor de bebouwing per saldo toeneemt.

Mag je een niet bebouwd perceel op grond van deze regeling vervangen door een perceel met een dierenverblijf.

Reactie

In theorie heeft inspreker gelijk dat de bebouwing kan blijven staan als het bouwperceel feitelijk en juridisch wordt opgeheven. Dat vinden wij niet wenselijk. Het is echter niet correct dat er dubbele toename van bebouwing kan plaatsvinden. Ook in het geval dat er gebruik wordt gemaakt van de regeling overlast, kan er op de ontwikkelende locatie alleen gebouwd worden als er toepassing is gegeven aan de stalderingsregeling. Desondanks zullen wij de regeling aanpassen.

Tot slot moet er sprake zijn van het feitelijk en juridisch opheffen van een overlastsituatie. Wat overlastsituaties zijn is beschreven in het derde lid van artikel 6.4/7.4. Een onbebouwd bouwperceel veroorzaakt in het algemeen geen overlast.

Wijziging:

Aan artikel 6.4, eerste lid, onder b, sub I en artikel 7.4, eerste lid onder b, sub I wordt toegevoegd dat de bedrijfsbebouwing gesloopt moet zijn.

5.5 Hier Niet - Daar Wel

Samenvatting

Om nieuwe overlastsituaties te voorkomen moet de provincie criteria opnemen waar geen ontwikkelingen van veehouderijen mogelijk zijn door:

1. een norm om te hoge lokale concentraties te voorkomen door een bovengrens vast te leggen van het aantal dieren (per m²) in een gebied, en
2. een afstandsnorm van veehouderij tot woningen

Reactie

De Verordening ruimte bevat al diverse criteria om te voorkomen dat er nieuwe overbelaste gebieden ontstaan, te weten:

- de normen voor de achtergrondbelasting met geur en fijn stof
- de zonering 'beperkingen veehouderij', waarin uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderijbedrijven is uitgesloten.

Voorts zijn er inmiddels diverse uitspraken bekend dat het niet zonder meer mogelijk is om generieke afstanden op te nemen tussen veehouderijen en omliggende functies. Per geval moet bekeken worden het vanuit een goed woon- en leefklimaat nodig is een afstandsnorm te stellen.

5.6 BZV-score

Samenvatting

Het eisen van een BZV score van 8,5 is niet uitvoerbaar en moet omlaag. Door deze eis kunnen bedrijven niet uitbreiden dus dat is onredelijk.

Andere insprekers geven juist aan dat de 8,5 een 'wassen neus' is en dat bedrijven daar makkelijk aan kunnen voldoen. Doordat de BZV niet werkt zoals was bedoeld, draagt deze niet bij aan een zorgvuldige veehouderij. Dit blijkt ook uit een eigen evaluatie. De BZV hanteert een (zeer) lage drempel met zachte dwang en draagt daarom niet of onvoldoende bij aan verduurzaming. De vraag is dus of de BZV wel bijdraagt aan een goede inpassing in de omgeving? Insprekers houden daarom een pleidooi om voorzichtig te zijn met het bieden van forse ontwikkelmogelijkheden op grond van de BZV.

Welke voorwaarden kunnen GS aan de maatregelen stellen en is op dergelijke voorstellen inspraak mogelijk?

De score van 8,5 moet in de regels worden opgenomen.

Reactie

Uit de tussentijdse evaluatie blijkt dat de BZV wel degelijk bijdraagt aan verduurzaming van veehouderijbedrijven. De evaluatie is wel aanleiding voor ons om de BZV aan te passen. Met die aanpassing brengen wij het ambitieniveau van de BZV omhoog en streven we er naar dat meer bedrijven aan de BZV gaan voldoen.

Een BZV score van 8,5 is ambitieus, alleen bedrijven die grote inspanningen doen kunnen een BZV score van 8,5 halen. De BZV score van 8,5 draagt daarmee bij aan een betere inpassing van het bedrijf in de omgeving. Omdat de uitbreiding een uitzondering is op de hoofdregel dat een bouwperceel van 1,5 hectare in beginsel voldoende ruimte biedt voor de uitoefening van een veehouderij, achten wij het niet onredelijk de 'lat' hoog te leggen. Overigens is de score van 8,5 in de regels van de verordening opgenomen.

In de aanpassing van de BZV die recent in ontwerp is vastgesteld en in procedure is gebracht ten behoeve van inspraak, stellen wij nadere eisen aan de maatregelen die meetellen om de 8,5 te behalen. Hierop kan inspreker dus reageren.

5.7 Dierenwelzijn

Samenvatting

Inspreker ondersteunt de regeling waarmee de provincie dierenwelzijn wil stimuleren door extra ruimte te bieden, maar door de stalderingseis kan een ondernemer hier vanwege de dubbele extra kosten geen gebruik van maken.

Bij dierenwelzijn is het niet nodig om omschakeling te belonen met groter bouwperceel; dat is een perverse prikkel. Er is voldoende vraag naar sterrenvlees en daarvoor wordt een meerprijs betaald. Een omvang van 1,5 hectare is voldoende om een goed inkomen te genereren.

Het is verder onduidelijk welke criteria er gelden voor een nieuw bedrijfsconcept? Omdat de regeling lijkt op de regeling uit de Vr2011 vreest inspreker dat bedrijven met deze regeling proberen uit te breiden door zich te beroepen op de dierenwelzijnseisen die destijds in werking traden maar die nu niet meer verplicht zijn. De regeling is blijkbaar nodig voor dierenwelzijn maar de criteria en voorwaarden ontbreken.

Reactie

Mede naar aanleiding van bovenstaande reacties hebben wij ons beraden op het bieden van deze mogelijkheid tot extra ruimte. Er zijn signalen dat de meestal open veehouderijsystemen met veel dierenwelzijn extra risico's voor de volksgezondheid met zich meebrengen, met name in de pluimveehouderij. Deze worden groter naarmate bedrijven groter zijn. Vanuit het voorzorgsbeginsel laten wij daarom de mogelijkheid voor een grotere omvang van het bouwperceel voor bedrijven met een hoog niveau van dierenwelzijn vervallen. Mocht de komende jaren blijken dat er behoefte is aan meer ruimte voor bedrijven met een hoog niveau van dierenwelzijn en dat dit gelet op de laatste gezondheidsinzichten verantwoord is, dan komen wij met nieuwe voorstellen in deze.

Wijziging:

De voorgestelde mogelijkheid voor een ruimere omvang van het bouwperceel bij dierenwelzijn uit de ontwerp wijziging wordt niet opgenomen.

5.8 Vastleggen dieraantallen

Samenvatting

Het vastleggen van dieraantallen en soorten is ruimtelijk niet relevant en in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Dit moet op een andere manier in het bestemmingsplan geborgd worden. Insprekers bepleiten om voorts om het aantal dieren en -soorten niet vast te leggen in het bestemmingsplan maar in een privaatrechtelijke overeenkomst; dat biedt meer flexibiliteit.

Reactie

Zoals wij onder 5.7 hebben overwogen nemen wij de mogelijkheid voor het verruimen van de omvang van het bouwperceel voor dierenwelzijn niet langer op.

Overigens zijn wij van mening dat het in bepaalde omstandigheden wel degelijk relevant is hoeveel dieren op een locatie worden gehouden. De rechter steunt ons ook in die opvatting. Immers als er meer dieren worden gehouden, zijn ook de effecten op de omgeving anders. Vanuit die optiek stellen wij ook de voorwaarde aan de maximale omvang van veehouderijen van ten hoogste 1,5 hectare. Ten aanzien van het pleidooi van insprekers om aspecten met een privaatrechtelijke overeenkomst te borgen, wijzen wij er op dat dit in strijd is met het uitgangspunt dat een overheid zaken niet privaatrechtelijk mag regelen als er ook een publiekrechtelijke weg open staat.

5.9 Maximale maatvoering hanteren

Samenvatting

Voor 3 van de 5 mogelijkheden voor maatwerk is nu een maximum maat opgenomen. Inspreker verzoekt om ook voor de resterende twee mogelijkheden een maximale maat in te stellen.

Reactie

Wij snappen de wens van inspreker. Voor de twee resterende maatwerk mogelijkheden vinden wij het opnemen van een maximum omvang juist niet nodig. Bij de uitzondering dat afwijking van 1,5 hectare mogelijk is als een bedrijf voldoet aan een norm van 2 GVE, ligt de rem voor de omvang in de hoeveelheid grond die het bedrijf heeft. Omdat er hierbij sprake is van een volledig grondgebonden bedrijf, is naar onze mening geen maximum omvang nodig.

Verder willen wij nieuwe innovatieve concepten stimuleren. Door op voorhand een grens te stellen aan de mogelijkheden wordt innovatie geremd. Dat vinden wij niet wenselijk. In beide gevallen geldt overigens dat het bouwvlak niet groter mag zijn dan nodig voor de beoogde bedrijfsopzet.

5.10 Aanvullende criteria bij maatwerk

Samenvatting

Inspreker verzoekt om als de mogelijkheden voor maatwerk al gehandhaafd blijven om aanvullende voorwaarden te stellen, namelijk:

- De ontwikkeling mag niet leiden een (nieuwe) overlastsituatie
- De ontwikkeling mag niet leiden tot een zwaardere belasting van een natuurgebied.

Reactie

De door inspreker voorgestelde criteria gelden reeds onverkort bij alle ontwikkelingen van veehouderijen. Dus zowel bij ontwikkelingen tot 1,5 hectare als bij de in maatwerkmogelijkheden. Bij de afweging of er redenen zijn voor het bieden van maatwerk moet immers nadrukkelijk ook afgewogen zijn dat de ontwikkeling ter plaatse aanvaardbaar is gelet op de omliggende waarden en functies alsmede volksgezondheid (artikel 3.1 Verordening ruimte).

5.11 Toename veeverdichting vanwege maatwerk

Samenvatting

Door de mogelijkheden van maatwerk ontstaat er een verdere veeverdichting en concentratie van vee. Voor zover stalderen al bijdraagt aan het tegengaan van regionale concentraties wordt dat door het bieden van maatwerk weer te niet gedaan.

Reactie

Insprekers vooronderstellen dat bij het toepassen van maatwerk de regels rondom stalderen niet gelden. Dat is niet correct. Als er sprake is van ligging binnen een aanduiding Stalderingsgebied, zijn de voorwaarden uit artikel 26 van toepassing. Dat betekent derhalve dat er geen verdere verdichting binnen dat gebied plaatsvindt. Overigens kan er op de betreffende locatie wel sprake zijn van een verdichting. Bij de afweging of er redenen zijn voor het bieden van maatwerk moet nadrukkelijk ook afgewogen zijn dat de ontwikkeling ter plaatse aanvaardbaar is gelet op de omliggende waarden en functies alsmede volksgezondheid (artikel 3.1 Verordening ruimte).

6 Overgangsrecht

6.1 3 jaar termijn aanpassen bestemmingsplan

Samenvatting

Het is niet realistisch om uit te gaan van een termijn van drie jaar waarbinnen bestemmingsplannen worden aangepast. Er zijn gemeenten die hun bestemmingsplannen zelfs nog niet hebben aangepast aan de verordening uit 2011.

Reactie

Er is bij insprekers een misverstand dat aan gemeenten een termijn van drie jaar wordt geboden om hun bestemmingsplan in overeenstemming te brengen met deze verordening. In principe gaan wij er vanuit dat gemeenten binnen de wettelijke termijn van een jaar hun bestemmingsplannen aanpassen.

De regeling waar insprekers op wijzen is een uitzonderingsbepaling die alleen geldt voor gemeenten die recent hun bestemmingsplan hebben aangepast vanwege de kaders die in de Vr2014 zijn opgenomen.

6.2 Voorbereidingsbesluit

Samenvatting

Insprekers verzoeken om een noodmaatregel in de vorm van een voorbereidingsbesluit voor de duur van een jaar omdat:

- Het nog erg lang duurt voordat het beleid ingaat en er gedurende die tijd nog veel vergunningen worden aangevraagd.
- Door de termijn van drie jaar tot aanpassing van het bestemmingsplan duurt het veel te lang voordat staldering wordt ingevoerd.

Reactie

Er is blijkbaar een misverstand bij insprekers. Het beleid rondom staldering treedt immers vanwege de rechtstreeks werkende regels direct in werking gelijktijdig met deze verordening. Dat betekent dat omgevingsvergunningen rechtstreeks aan de eisen vanwege staldering moeten voldoen. Gelet daarop is het nemen van een voorbereidingsbesluit overbodig.

6.3 Lopende procedures

Samenvatting

Er zijn verschillende situaties waarbij ondernemers al geruime tijd geleden een procedure zijn gestart gericht op uitbreiding. Het is in strijd met rechtszekerheid dat zij nu geconfronteerd worden met nieuwe eisen. Er moet daarom voorzien worden in overgangsrecht zodat de volgende gevallen uitgezonderd worden van staldering:

- a. ondernemers die voor nov 2016 een bestemmingsplanprocedure zijn gestart;
- b. ondernemers die hun financiering rond hebben;
- c. ondernemers die al beschikken over een omgevingsvergunning eerste fase (milieu);
- d. ondernemers die een omgevingsvergunning (milieu of bouw) hebben aangevraagd voordat de regeling in werking treedt.

Reactie

Vanuit de doelstellingen van beleid is het niet wenselijk om ruim overgangsrecht op te nemen waardoor het nog geruime tijd duurt voordat het beleid effect heeft. De eisen vanuit staldering zijn daarbij niet dusdanig

dat hierdoor onevenredige eisen aan een ondernemer worden opgelegd. Vanuit een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving is het nodig om verdere regionale concentraties van vee tegen te gaan. Voorts is het gelet op zorgvuldig ruimtegebruik naar onze mening aanvaardbaar om dusdanige eisen te stellen dat het oprichten van nieuwe bebouwing alleen aanvaardbaar is als elders overtollige bebouwing wordt opgeheven.

Hierbij komt ook dat al geruime tijd bekend was dat deze beleidsaanpassing binnen Brabant werd onderzocht. Hierbij zijn diverse mogelijkheden benoemd, waaronder ook staldering. Wij willen wel bezien of het flankerend beleid mogelijkheden biedt om ontwikkelingen, waarvoor al diverse stappen zijn gezet, te ondersteunen.

6.4 Verleende ontheffingen

Samenvatting

Er zijn verschillende situaties waarbij ondernemers een ontheffing hebben verkregen gebaseerd op de Verordening ruimte 2011. Door uiteenlopende omstandigheden hebben deze ondernemers de plannen nog niet gerealiseerd. Bijvoorbeeld omdat de procedures zolang duren kon er geen omgevingsvergunning aangevraagd.

Uit jurisprudentie volgt dat je deze groep niet met nieuw beleid mag confronteren waardoor de ontwikkelingen alsnog gefrustreerd worden. Het is in strijd met de algemene beginselen om insprekers nu met nieuw beleid te confronteren.

Reactie

Vanuit de doelstellingen van beleid is het niet wenselijk om generiek overgangsrecht op te nemen voor deze ontheffingssituaties. In het verleden is als overgangsregeling voor diverse ontwikkelingen een ontheffing verleend. Uit de jurisprudentie rondom deze ontheffingen blijkt dat het vanuit rechtszekerheid niet aanvaardbaar is om nieuw beleid vast te stellen waardoor een ontwikkeling in het geheel geen doorgang meer kan vinden. De nu voorgestelde wijziging omvat echter geen verbod voor de ontwikkelingen waarvoor een ontheffing is verleend, maar stelt hieraan alleen aanvullende voorwaarden. Dat is alleszins aanvaardbaar; immers ook aan andere ontwikkelingen worden deze voorwaarden gesteld.

6.5 Ontheffing met sloop

Samenvatting

Ondernemer heeft ontheffing voor nieuwvesting in ruil voor sloop stallen/locatie elders; hij heeft dus al gesloopt. Het is onacceptabel dat de ondernemer nu nog een keer verplicht wordt om stallen te saneren in ruil voor ontwikkelingsruimte.

Reactie

Wij vinden het niet wenselijk om ruim overgangsrecht op te nemen waardoor het nog geruime tijd duurt voordat het beleid effect heeft. In de gevallen waarin er echter bedrijfsgebouwen zijn gesloopt als voorwaarde van de ontheffing, vinden wij het niet redelijk dat er opnieuw gesloopt moet worden. Wij voorzien daarom in een overgangsregeling die er in voorziet dat in de gevallen waarin er vanwege een ontheffing is voorzien in sloop elders, de gesloopte oppervlakte ingebracht kan worden ten behoeve van staldering.

Wijziging:

In artikel 40 wordt een overgangsregeling getroffen voor die gevallen waarvoor Gedeputeerde Staten een ontheffing hebben verleend ingevolge een eerdere verordening en aan deze ontheffing de voorwaarde is verbonden dat er elders dierenverblijf is gesloopt, tot ten hoogste de omvang die feitelijk gesloopt is.

6.6 Dubbele BZV-plicht

Samenvatting

Ondernemer heeft een loods opgericht en daarop vanwege de huidige regels de BZV toegepast; als hij loods onder de nieuwe verordening omzet naar dierenverblijf wil hij niet opnieuw met de BZV geconfronteerd worden.

Reactie

Als de ondernemer voldoet aan de BZV, zal hij bij het in gebruik nemen van de loods als dierenverblijf moeten aantonen dat hij nog steeds aan de BZV voldoet. Indien dat het geval is, hoeft hij geen nieuwe maatregelen te treffen. Is dat niet het geval dan zal hij aanvullende maatregelen moeten treffen. Dat is ook redelijk omdat dit andere gebruik ook andere effecten heeft. Naar verwachting zijn die aanvullende maatregelen, voor zover nodig, beperkt.

6.7 Juridische regeling

Samenvatting

Het is insprekers onduidelijk welke oudere verordening wordt bedoeld in artikel 40 lid 1.

Wat wordt bedoeld met het tweede lid? Hoeft een bestemmingsplan na 3 jaar niet meer aangepast te worden aan staldering als het aan het overige voldoet?

Reactie

De reactie over het eerste lid richt zich niet tegen een voorstel tot wijziging en kunnen wij daarom niet beoordelen. Overigens is een nadere uitleg over deze bepaling terug te vinden in de toelichting op de bestaande verordening.

De bepaling in het tweede lid biedt aan gemeenten een termijn van drie jaar om hun bestemmingsplan aan te passen aan het nieuwe beleid rondom staldering, voor zover zij beschikken over een bestemmingsplan dat voldoet aan de eisen van de Vr2014. Mede gelet op het feit dat staldering via de rechtstreeks werkende regels van artikel 33 (nieuw) direct in werking treedt, vinden wij het niet redelijk om gemeenten die net een procedure hebben doorlopen te verplichten om binnen de wettelijke termijn van een jaar hun plan weer aan te passen.

7 Natuurnetwerk Brabant

7.1 Nieuwvestiging

Samenvatting

Insprekers vragen om de mogelijkheid van nieuwvestiging in Natuur Netwerk Brabant (NNB) binnen bestaand stedelijk gebied niet mogelijk te maken. Juist binnen stedelijk gebied is de natuur extra kwetsbaar. De regeling moet binnen stedelijk gebied juist eerder strenger worden door bijvoorbeeld een bouwverbod op te nemen. Iedere aantasting van natuur, zeker in stedelijk gebied, moet verboden worden. Diverse insprekers lezen de wijziging zo dat de verordening nieuwvestiging mogelijk maakt van veehouderijen in het buitengebied.

Reactie

Wij delen de mening van insprekers dat natuur binnen het bestaand stedelijk gebied van grote waarde is. De voorstellen maken dan ook op geen enkele manier een aantasting van deze waarden mogelijk, buiten de reeds bestaande mogelijkheden om. De regeling is puur ingegeven dat het vanuit provinciaal belang niet nodig is om een verbod op nieuwvestiging te hanteren binnen stedelijk gebied. In de afgelopen periode zijn wij regelmatig geconfronteerd met ontwikkelingen die passen binnen een stedelijke omgeving en die geen aantasting geven van de natuurwaarden ter plaatse maar die vanwege het verbod op nieuwvestiging niet mogelijk waren. Wij denken daarbij bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van een recreatieboot, horeca langs het water of het (ver)plaatsen van enkele woonboten.

Indien een ontwikkeling wel aantasting van waarden tot gevolg heeft, dan is de nieuwvestiging in beginsel niet mogelijk. Dat ligt alleen anders als voldaan kan worden aan de regels die daarvoor in de verordening zijn opgenomen in artikelen 5.3 tot en met 5.5. Dit zullen wij verduidelijken.

De regeling maakt geen nieuwvestiging van veehouderijen mogelijk. Het gaat alleen om delen van NNB die door bestaand stedelijk gebied lopen. Afgezien dat het aannemelijk is dat een dergelijke vestiging aantasting van waarden geeft, is binnen die gebieden geen vestiging van veehouderijen mogelijk.

Wijziging:

Artikel 5.1 vierde lid onder b. komt als volgt te luiden:

'de nieuwvestiging geen aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant of als de nieuwvestiging wel een aantasting van waarden geeft er voldaan wordt aan artikel 5.3, artikel 5.4 of artikel 5.5.'

7.2 Compensatie

Samenvatting

Inspreker verzoekt om in de verordening vast te leggen dat bij het zoeken naar compensatiegronden bij voorkeur wordt gezocht in de directe nabijheid van waar de aantasting heeft plaatsgehad.

Reactie

Deze reactie richt zich niet tegen een voorstel tot wijziging en maakt daarom geen deel uit van deze procedure.

Overigens hebben wij bij de vaststelling van de deze regeling in 2014 hierop wel een reactie gegeven.

8 Duurzame energie

8.1 Nadere bevoegdheid

Samenvatting

Het opnemen van een nadere bevoegdheid voor GS is overbodig. Gemeenten zijn prima in staat om zelf te bepalen hoe zij om willen gaan met zonneweiden. Sturing via de Verordening ruimte is niet nodig. Insprekers is bovendien de procedure niet duidelijk.

Reactie

Gemeenten zijn uiteraard prima in staat om af te wegen hoe zij om willen gaan met de ontwikkeling van zonneparken. Juist daarom leggen wij de bevoegdheid ook bij gemeenten. Juist daarom vragen wij om deze afweging inzichtelijk te maken in een visie (of uitgebreide ruimtelijke onderbouwing) voor de ontwikkeling van duurzame energie. Aspecten als zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit spelen daarbij een belangrijke rol.

In de ontwerp wijziging is daarbij een vergelijkbare procedure opgenomen als bij projectlocaties windenergie. Het is echter mogelijk om hiervoor een eenvoudigere procedure te hanteren door gebruik te maken van de mogelijkheid om een tijdelijke omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan te verlenen. Voordelen van zo'n tijdelijke omgevingsvergunning zijn:

- er is geen tijdrovende bestemmingsplanwijziging nodig: de onderliggende bestemming blijft gewoon gelden. Er wordt voor een vooraf vastgelegde periode vastgelegd dat afwijking ten behoeve van de opwekking van zonne-energie mogelijk is;
- na afloop van gebruik is geen wijziging van het planologische regiem nodig om het gebruik te beëindigen;
- doordat er geen bestemmingswijziging nodig is na afloop van gebruik, ontstaat er geen risico op planschade of verzoeken om de percelen voor een andere functie te gebruiken.

Wij passen de regeling daarom aan. Vanwege de vergelijkbare procedure voor het oprichten van windturbines buiten het zoekgebied verstedelijking, passen wij ambtshalve ook die regeling overeenkomstig dit voorstel met tijdelijke afwijkvergunning aan.

Wijziging:

Er wordt aan artikel 6 Groenblauwe mantel en aan artikel 7 Gemengd landelijk gebied een nieuw artikel toegevoegd voor de ontwikkeling van Zonneparken met een tijdelijke omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan.

8.2 Noodzaak visie

Samenvatting

Het is niet nodig om als gemeente een visie op te stellen want het zijn juist de energiemaatschappijen die aan de lat staan. Bovendien wil inspreker juist de initiatieven van onderop faciliteren (Omgevingswet).

Reactie

Juist doordat de gemeente niet zelf aan zet is, is het belangrijk om een visie te hebben zodat het beleid van de gemeente voor anderen inzichtelijk is. Het is daarbij nadrukkelijk niet het doel van de Omgevingswet om ieder initiatief van onderop te faciliteren, maar juist om alleen de goede initiatieven ruim baan te geven. Het maken van een visie ondersteunt dat proces juist.

8.3 Zorgvuldig ruimtegebruik

Samenvatting

Inspreker vraagt aandacht voor de onbenutte ruimte voor zonne-energie binnen stedelijke gebieden en infrastructurele werken. Inspreker verzoekt om terughoudend om te gaan met projectlocaties voor zonne-energie in het buitengebied. Die hebben vanwege de grote ruimtelijke claim niet de voorkeur van inspreker.

Reactie

Met de mogelijkheid voor het aanwijzen van projectlocaties willen wij bijdragen aan het halen van onze doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie. Ook onze voorkeur gaat daarbij uit naar plaatsing van zonnepanelen op daken of op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied. Dat heeft het voordeel dat ze dicht bij de gebruiker en energiesystemen worden geplaatst wat bijdraagt aan zorgvuldig ruimtegebruik en effectief is vanuit kosten minimalisatie. De verwachting is dat deze locaties onvoldoende blijken om in de behoefte te voorzien.

Daarom is onder randvoorwaarden de mogelijkheid opgenomen voor de ontwikkeling van projectlocaties in het buitengebied. Juist om zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren vragen wij een goede ruimtelijke onderbouwing van de gemeente (een visie op duurzame energie) waaruit blijkt dat een projectlocatie in het buitengebied nodig is om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie. In deze onderbouwing / visie vragen wij ook nadrukkelijk om een afweging over zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit. Pas als uit deze visie blijkt dat projectlocatie nodig is om de doelen te halen, kan deze ontwikkeld worden in het landelijk gebied. Met deze regeling zijn wij van mening dat wij zowel recht doen aan het halen van de duurzaamheidsdoelen als aan aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit.

8.4 Rechtstreeks toestaan

Samenvatting

Inspreker verzoekt de ontwikkeling van zonnepanelen niet over te laten aan de gemeenten maar om deze overal rechtstreeks toe te laten.

Reactie

Het is in strijd met een goede ruimtelijke ordening en het uitgangspunt dat de raad van de gemeente primair bevoegd is om functies aan gebieden toe te wijzen dat de provincie een regeling opneemt dat overal zonnepanelen rechtstreeks mogelijk worden.

Wij vinden het daarbij overigens belangrijk dat vanuit het uitgangspunt van zuinig ruimtegebruik bezien wordt in hoeverre de ontwikkeling van grondgebonden zonneparken in het buitengebied nodig zijn, naast de mogelijkheden die er binnen stedelijk gebied en op daken bestaan.

8.5 Voorwaarden

Samenvatting

De opgenomen kaders geven te veel beperkingen voor het maken van een locatiekeuze en de toegelaten omvang. De ontwikkeling van zonneweides wordt daardoor beperkt. Inspreker vraagt of het inderdaad zo is dat binnen zoekgebied stedelijke ontwikkeling de aanleg van zonneweides nu al mogelijk is?

Het is niet duidelijk wat bedoeld wordt met maatschappelijke meerwaarde. Wie bepaalt dat? En wat wordt bedoeld met als de inbreuk op doelen groter is er meer bijdrage aan die doelen nodig is. Wat is de verhouding van artikel 3.2 (kwaliteitsverbetering landschap) met de plicht tot sanering? Bovendien is niet duidelijk waarom de eis van sanering wordt gesteld; dat gebeurt bij andere ontwikkelingen toch ook niet.

Reactie

Er is blijkbaar een misverstand; Als de gemeente een visie heeft ontwikkeld hoe zij invulling wil geven aan de duurzaamheidsdoelen en waar ze dat wil, rekening houdend met aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit, dan gelden er in beginsel geen beperkingen voor gebieden of omvang voor het oprichten van zonneparken in het buitengebied.

In de regeling is nu verder invulling gegeven aan het begrip meerwaarde, zie onder @@@. Belangrijk vanuit de meerwaarde is dat een project door, voor en met de lokale samenleving tot stand komt.

Daarnaast verstaan we daaronder dat een ontwikkeling ook bijdraagt aan andere doelen. Bijvoorbeeld als op de ene plek meer ruimte wordt geboden voor het realiseren van een zonneweide dan de gebruikelijke 5000 m², dat de ontwikkeling bijdraagt aan de sloop van opstallen op een plek ergens anders. Het is in eerste instantie de gemeente die dit beoordeelt. Via onze betrokkenheid bij het overleg over de tijdelijke afwijkvergunning hebben wij daar ook invloed op.

Tot slot is het correct dat ook nu binnen zoekgebied stedelijke ontwikkeling de aanleg van zonneweides mogelijk is. Een grondgebonden zonnepark is een bedrijfsmatige stedelijke ontwikkeling die in dat soort gebieden, binnen de kaders van zorgvuldig ruimtegebruik, afweegbaar is.

8.6 Vrijkomende locaties

Samenvatting

De beperking tot 5000 m² op vrijkomende locaties moet overal losgelaten worden. Dat geeft onnodige beperkingen.

Reactie

Wij vinden het niet wenselijk om een algemene bepaling op te nemen gericht op het laten vervallen van de beperking tot 5000 m² voor zonneweides. Naast het belang van duurzame energie staat het belang van een goede ruimtelijke kwaliteit en zorgvuldig ruimtegebruik.

Vanuit die optiek vinden wij het belangrijk dat de gemeente beleid ontwikkelt hoe zij invulling geeft aan haar duurzaamheidsdoelen en welke gebieden zij daarvoor aanwijst, rekening houdend met aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik, omliggende waarden en functies en ruimtelijke kwaliteit. Op het moment dat een gemeenten een gebied gemotiveerd aanwijst, is de beperking van 5000 m² voor VAB's in een dergelijk gebied niet meer van toepassing.

8.7 Mestvergisting is geen duurzame energie

Samenvatting

Inspreker geeft aan in te kunnen stemmen met artikel 32 Duurzame energie zolang duidelijk is dat mestvergisting geen duurzame energie is.

Reactie

De reactie nemen wij voor kennisgeving aan nu deze zich niet richt tegen de in artikel 32 opgenomen regeling.

9 Regionaal ruimtelijk overleg

9.1 Strategische lange termijn visie nodig

Samenvatting

Inspreker geeft aan behoefte te hebben aan een strategische visie voor lange termijn over stedelijke ontwikkelingen in een gezamenlijke visie. Basis daarvoor ligt mede in een goede monitoring van de huidige ontwikkelingen.

Reactie

Om onze rol in de regio goed in te kunnen vullen is het van belang steeds een actueel beeld te hebben van wat er speelt op het terrein van 'bouwen en wonen'. Hiertoe worden trends en ontwikkelingen m.b.t. de (Brabantse) bevolking en de (regionale) woningmarkt gevolgd en in beeld gebracht, het (gemeentelijk) planaanbod en de woningbouwprogramma's regelmatig geüpdatet en de bevolkings- en woningbehoefteprognose van tijd tot tijd geactualiseerd.

Met een actueel beeld van 'feiten, plannen en prognoses' wordt bijgedragen aan de provinciale (ruimtelijke) beleidsvorming, evenals aan de regionale agenda- en strategievorming rondom actuele vraagstukken en opgaven op het vlak van 'bouwen en wonen'.

9.2 Noodzaak voor meer flexibiliteit

Samenvatting

Het is aan inspreker niet duidelijk wat met de wijziging wordt beoogd. Wil de provincie met deze wijziging nog strakker sturen of juist meer flexibiliteit bieden. En alle woningbouw naar steden sturen? De toelichting is erg summier.

Het is onmogelijk om binnen de prognoses nog extra ruimte te reserveren voor herstructurering. In de afgelopen periode is er al erg veel in de woningbouwprogramma's gesnoeid.

Bij het maken van afspraken moet niet alleen gekeken worden naar de prognoses maar juist ook naar de feitelijke ontwikkelingen. Er is behoefte aan meer flexibiliteit bovenop de prognoses; de provincie moet daarom minder vasthouden aan generiek beleid

Reactie

De wijziging beoogt, dat in de gemeentelijke woningbouwplanning en -programmering flexibiliteit wordt ingebouwd. Het is van belang niet het gehele woningbouwprogramma voor de komende 10 tot 20 jaar al volledig vast te leggen in (harde) plancapaciteit maar ruimte te houden in het planaanbod voor woningbouw om flexibel in te kunnen spelen op de sterke dynamiek op de woningmarkt, op nieuwe (onvoorziene) inbreidings-, herstructurerings- en transformatiemogelijkheden en op de mogelijkheden woonruimte te realiseren in leegstaand en leeg komend vastgoed.

9.3 Voorwaardenafspraken voor werklocaties

Samenvatting

Wat betekent het dat binnen de regio niet in de vraag kan worden voorzien? Hoe kan je voorstellen doen over onverwachte ontwikkelingen die je niet kent?

Reactie

Dit betekent dat er binnen de regio geen geschikte terreinen voor handen zijn om in de ontwikkeling van de vraag te voorzien. Verder is in de regels niet opgenomen dat er voorstellen gedaan moeten worden over

onverwachte ontwikkelingen maar hoe omgegaan wordt met dergelijke ontwikkelingen. Het gaat derhalve om het maken van een procesafpraak.

9.4 Toezicht op naleving afspraken

Samenvatting

Wat als men zich niet aan RRO afspraken houdt?

Reactie

Wij houden via onze betrokkenheid bij bestemmingsplannen toezicht op de naleving van de afspraken die in de regionale overleggen zijn gemaakt.

9.5 Betrokkenheid burgers

Samenvatting

Hoe worden de burgers betrokken bij de totstandkoming van de prognoses en afspraken?

Reactie

Voor de bevolkings- en woningbehoefteprognoses en de prognoses met betrekking tot bedrijventerreinen en andere werklocaties worden veelal landelijke modellen en standaard-methodieken gebruikt, waarbij uiteraard rekening wordt gehouden met regio specifieke en gemeentelijke kenmerken.

De prognose-uitkomsten vormen vervolgens de basis voor het maken van regionale afspraken. Deze afspraken worden gemaakt door de deelnemers aan het regionale overleg: gemeenten en provincie. De gemeenten stemmen waar nodig af met de gemeenteraad. Burgers hebben invloed op de raad met verkiezingen.

10 Overige Zienswijzen

10.1 Vervallen woord 'bestaande' in artikel 6.3 en 7.3

Samenvatting

Het woord 'bestaande' vervalt in het tweede lid van artikel 6.3 en 7.3. Hierdoor wordt er nieuwvestiging mogelijk in de groenblauwe mantel en gemengd landelijk gebied.

Reactie

Vanuit zorgvuldig ruimtegebruik is nieuwvestiging in het buitengebied, behoudens specifiek benoemde uitzonderingen, ingevolge artikel 3.1 van de verordening uitgesloten. Onderhavige wijzigingsvoorstellen brengen daarin geen verandering.

De bepalingen van artikel 6.3/7.3 tweede lid richten zich altijd op een bestaande veehouderij omdat het gaat over het oprichten van bebouwing binnen een vigerend bouwperceel voor een veehouderij. Het woord 'bestaande' in deze bepaling heeft juridisch geen toegevoegde waarde en roept, zoals ook blijkt uit de zienswijze van inspreker, alleen maar onduidelijkheden op. Daarom is voorgesteld het woord 'bestaande' in die bepaling te laten vervallen.

10.2 Toepassing BZV op dierenverblijven

Samenvatting

Met de wijziging wordt voorgesteld dat de normen voor geur, fijnstof dialoog en BZV alleen nog van toepassing zijn op het oprichten van dierenverblijven. Deze versoepeling leidt onherroepelijk tot een hogere concentratie van vee.

Reactie

Het is ons niet duidelijk waarom inspreker vreest dat deze aanpassing tot een hogere concentratie van vee leidt. Inspreker draagt daarvoor ook geen argumenten aan. Bovendien moet deze aanpassing tevens in combinatie met de invoering van staldering gezien worden waardoor juist meer grip wordt verkregen op de omvang van de veestapel binnen een gebied.

10.3 Verzoeken tot aanpassing van beleid

Samenvatting

Diverse insprekers hebben een zienswijze ingediend gericht voor een aanvullende wijziging van de Verordening ruimte.

- verzoek om niet langer uit te gaan van een maximale omvang van het bouwperceel maar om een maximale oppervlakte te hanteren voor de toegestane bebouwing. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid van een ruimere opzet van bedrijven waardoor die landschappelijk beter inpasbaar zijn en er ook meer afstand tussen gebouwen mogelijk is waardoor er bij brand minder risico's van verspreiding is.
- in gebied beperkingen veehouderij (GBV) het 'slot op de muur' opheffen door ook in die gebieden het verbod op bouwen alleen te richten op 'dierenverblijven'. Hierdoor is bij een gemengd bedrijf uitbreiding van de akkerbouwtak mogelijk en krijgt een bestaande veehouderij de mogelijkheid om gebouwen op te richten voor eigen mestbewerking.
- in historische agrarische linten/kernen in bestaand stedelijk gebied (BSG) uitbreiding toestaan van melkveebedrijven met maatwerk
- aanpassing van de TOV-regeling waardoor gemeenten gebiedsgericht TOV op afstand van het bouwperceel kunnen toelaten.

- Verzoek alle vigerende bouwblokken terug te brengen in omvang overeenkomstig het 'bouwblok op maat principe'
- Voor paardenhouderijen is een omvang van 1,5 hectare te beperkt

Reactie

Deze zienswijzen richten zich niet tot een in procedure gebrachte wijziging en maken daarom geen deel uit van onderhavige procedure. Wij vinden het bovendien in het algemeen niet wenselijk om beleidswijzigingen door te voeren zonder daarvoor de mogelijkheid van inspraak te geven. Wij wijzen insprekers voorts op het traject van de Omgevingsvisie en het opstellen van een bijbehorende omgevingsverordening. Het naar voren brengen van beleidswijzigingen hoort bij uitstek thuis in die trajecten.

10.4 Niet gewijzigde delen van de verordening

Samenvatting

Diverse insprekers hebben een zienswijze ingediend over een bepaling van de verordening die niet met onderhavige ontwerp regeling wordt gewijzigd of hebben vragen over de toepassing van de bestaande regels:

- geur en fijnstof normering in artikel 6.3 en 7.3.
- voorwaarde van zorgvuldige dialoog in artikel 6.3 en 7.3.
- wat is een redelijke uitbreiding in artikel 7.11, derde lid.
- toestaan van voliérestallen voor legkippen is in strijd met zorgvuldige veehouderij.
- hoe geeft de provincie invulling aan allerlei vage kwalitatieve termen zoals een goede ontsluiting, goed woon- en leefklimaat, aanzienlijke gevolgen.
- betekent artikel 5.1, lid 7 dat aantasting van ecologische waarden door stoffen in de lucht en water zijn toegestaan.
- de provincie voert discriminatoir beleid inzake woningsplitsing in het buitengebied
- de verordening maakt uitbreiding boven de 1,5 hectare onmogelijk met de BZV;
- voeg weidegang toe als criterium voor grondgebondenheid.

Reactie

Deze zienswijzen richten zich niet tot een in procedure gebrachte wijziging en maken daarom geen deel uit van onderhavige procedure.

Voorts wijzen wij insprekers op de toelichting van de Verordening ruimte 2014 waar op veel van bovenstaande vragen/opmerkingen antwoord wordt gegeven.

10.5 Verordening natuurbescherming

Samenvatting

Insprekers zijn tegen de aanpassing van de Verordening natuurbescherming en het naar voren halen van de datum voor stallen om aan de eisen van de Verordening natuurbescherming te voldoen. Er wordt een dringend beroep op de provincie gedaan om hiervan af te zien, mede gelet op de onduidelijkheid waardoor verschil bestaat tussen afname emissie versus toename depositie

De aanpassing van de Verordening natuurbescherming brengt de continuïteit van bedrijven in gevaar en is een keuze voor 'end-of-pipe' maatregelen in plaats van maatregelen aan de bron. De verplichting om al in 2020 te voldoen is in strijd met de landelijke plicht die een termijn tot 2028 hanteert.

Reactie

Deze zienswijzen richten zich niet tot een in procedure gebrachte wijziging van de Verordening ruimte en maken daarom geen deel uit van onderhavige procedure.

10.6 Kaartwijzigingen

Samenvatting

Diverse insprekers hebben verzocht om kaartwijzigingen. Het betreft:

- verzoek van een gemeente om een kanaal met de daarlangs liggende ecologische verbindingzone uit de begrenzing van het NNB te verwijderen omdat de ecologische verbinding inmiddels elders is aangelegd;
- verzoek van een gemeente om gebieden uit de GBM te verwijderen en de aanduiding zoekgebied stedelijke ontwikkeling te verwijderen;
- verzoek van een gemeente om het Gebied Beperkingen Veehouderij aan te passen naar 250 m vanaf kwetsbaar natuurgebied;
- verzoek van inspreker voor een correctie van de begrenzing van het Natuur netwerk Brabant (NNB) die op zijn woonperceel is gelegd, overeenkomstig de andere woningen in zijn omgeving;
- verzoek om gronden van inspreker gelegen binnen het landinrichtingsgebied Weerijds als gemengd landelijk gebied te begrenzen;
- verzoek van inspreker om de begrenzing van het Gebied Beperkingen Veehouderij bij Asten aan te passen aan de begrenzing van extensiveringsgebied uit het voormalige reconstructieplan.

Reactie

Deze verzoeken richten zich niet tot een in procedure gebracht voorstel tot wijziging van de verordening en vallen dus buiten de scope van onderhavige procedure. Wel hebben wij gezien of de verzoeken wellicht in behandeling genomen kunnen worden bij de kaartwijziging van de verordening ruimte 2014, die momenteel ook in procedure is. Dat leidt tot de volgende overwegingen.

Het is de primaire bevoegdheid van de gemeente om over de bestemming van gronden te beslissen.

Daarom is het in beginsel niet mogelijk dat er door insprekers rechtstreeks, dus zonder tussenkomst van de gemeente, een verzoek tot kaartwijziging bij ons wordt ingediend. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente eerst de afweging maakt of een dergelijke kaartwijziging wenselijk is. Dit betekent dat wij de verzoeken van insprekers in principe niet in behandeling kunnen nemen. Dit ligt anders bij het verzoek om correctie van de begrenzing van het NNB. Bij de begrenzing van het NNB zijn percelen waarop legaal een andere functie ligt, zo veel mogelijk buiten de begrenzing van het NNB gelaten. Wij betrekken dit verzoek daarom bij de procedure tot 'Wijziging Verordening ruimte 2014, kaartaanpassingen 2017'.

Ten aanzien van de verzoeken van gemeenten die zijn ingekomen overwegen wij het volgende. Als een wijziging van de kaarten van de verordening vanwege een goede ruimtelijke ordening gewenst is, dan biedt de Verordening ruimte 2014 aan gemeenten de mogelijkheid om tot een kaartwijziging te verzoeken. Een dergelijk verzoek is sinds januari 2017 alleen nog mogelijk als dat is gekoppeld aan het bestemmingsplan waarvoor de wijziging gevraagd wordt. Voor een toelichting op deze procedure verwijzen wij naar de toelichting op de Verordening ruimte (per 01-01-2017). Dit betekent dat de ingekomen verzoeken van gemeenten niet behandeld kunnen worden. Dit ligt anders voor het verzoek om de aanduiding ecologische verbindingzone te verwijderen omdat die verbindingzone inmiddels elders is gerealiseerd. Dergelijke ontwikkelingen betrekken wij in het algemeen bij onze voorstellen tot ambtshalve aanpassing van het NNB die regelmatig worden doorlopen. Wij betrekken dit verzoek daarom bij de procedure tot 'Wijziging Verordening ruimte 2014, kaartaanpassingen 2017'.

10.7 Handhaving en toezicht

Samenvatting

Het toezicht en handhaving bij veehouderijen (luchtwassers) en mestbewerking (illegaal lozen en uitrijden) is volstrekt onvoldoende en moet intensiever worden opgepakt. Hierbij moet tevens een betere controle plaatsvinden dat de vereiste landschappelijke inpassing wordt aangelegd en in stand gehouden. Toezicht op naleving vergunningvoorschriften waaronder maatregelen BZV is onvoldoende. Bedrijven moeten veel vaker gecontroleerd worden. Dan kan ook eerder ingegrepen worden door lege vergunningen in te trekken.

Reactie

Deze zienswijzen richten zich niet tot een in procedure gebrachte wijziging en maken daarom geen deel uit van onderhavige procedure.

Het intensiveren van het toezicht en handhaving bij veehouderijen vinden wij van groot belang. Daarom willen wij samen met gemeenten en omgevingsdiensten een project Intensivering Toezicht en handhaving veehouderij starten. Hiervoor is eerst een pilot uitgevoerd met enkele gemeenten. De pilotfase is inmiddels afgerond en uitrol over heel Brabant is de volgende stap. Vanuit het Bestuurlijk platform omgevingsrecht werken alle partners overigens al samen aan een gemeenschappelijke strategie voor handhaving en toezicht op veehouderijen en de uitvoering daarvan.

10.8 Afwaartse beweging

Samenvatting

Stalderen is een goede eerste stap voor een standstill. Daarnaast staat het beleidsdoel van de afwaartse beweging rondom natuurgebieden nog steeds overeind. Inspreker verzoekt de provincie daar serieus werk van te maken en daarvoor kaders op te nemen in de verordening.

Reactie

Deze zienswijzen richten zich niet tot een in procedure gebrachte wijziging en maken daarom geen deel uit van onderhavige procedure.

Overigens bevat de verordening reeds kaders om de afwaartse beweging te ondersteunen doordat rond natuurgebieden het gebied beperkingen veehouderij geldt. Binnen die gebieden kunnen veehouderijen alleen ontwikkelen als zij grondgebonden zijn. Voor andere veehouderijen geldt een zogenaamd slot op de muur.

Naast deze regels ondersteunt de provincie de afwaartse beweging verder met andere beleidsinstrumenten vanuit het programma Agrofood.

10.9 Geurbeleid

Samenvatting

De invulling van het geurbeleid moet niet bij gemeenten liggen want daardoor ontstaat er verschillend beleid tussen gemeenten. De provincie moet voorschrijven dat de definities van de Wet geurhinder en veehouderijen van toepassing zijn. Door beleidsvrijheid te geven aan gemeenten geeft de provincie een vrijbrief aan gemeenten om overlast toe te laten of niets te doen aan bestaande overlast.

Stop de discriminatie van de Brabantse burgers: de provincie moet ervoor zorgen dat in Oost Brabant dezelfde geurnormen gelden als elders in Nederland. Door de beschermingsnormen van 8 Ou (voorground) en 10 Ou (achtergrond) uit rest van Nederland te hanteren, stoppen veel bedrijven waardoor natuurlijk verloop optreedt en overlast wordt aangepakt.

Reactie

De Wet geurhinder en veehouderij is een landelijke wet. Deze landelijke wet onderscheidt gebieden met een verschillende normering. De provincie heeft daarop geen invloed.

In deze wet legt het Rijk de bevoegdheid voor het stellen van geurnormen aan individuele bedrijven bij de gemeenten. De provincie mag zich volgens deze landelijke wet niet bemoeien met de geurnormen van individuele bedrijven. Het is daarbij zo dat de provincie voor de veehouderijen waarvoor de provincie het bevoegde gezag is, de geurnormen van de betreffende gemeente moet hanteren.

De verordening legt dus niet de bevoegdheid voor het geurbeleid bij gemeenten, dat doet de wet. In de verordening hebben wij in de toelichting slechts aangegeven dat wij hierbij aansluiten.

Wij herkennen overigens de door inspreker aangevoerde norm van 8 Ou niet.

10.10 Verhouding met gemeentelijk beleid

Samenvatting

De gemeente heeft recent beleid vastgesteld voor vrijkomende agrarische bebouwing. Hoe verhouden de nieuwe provinciale regels zich tot dat beleid?

Reactie

De Verordening ruimte bevat in beginsel instructieregels die gemeenten door moeten vertalen in hun bestemmingsplan. Als gemeentelijk beleid strijdig is met de provinciale regels dan moet dat gemeentelijk beleid aangepast worden. Vaak bieden de provinciale regels echter ruimte om binnen de kaders van de provincie eigen beleid te ontwikkelen.

Ten aanzien van staldering worden ook rechtstreeks werkende regels vastgesteld. Dat betekent dat deze regels toegepast moeten worden bij de verlening van een omgevingsvergunning bouwen. Gemeentelijke regels die in strijd zijn met deze rechtstreeks werkende regels moeten buiten toepassing blijven.

10.11 Stimuleren dierenwelzijn

Samenvatting

Wat doet de provincie om dierenwelzijn te stimuleren? Zelfs via de BZV worden geen verplichte eisen rondom dierenwelzijn voorgeschreven. Dat is een gemiste kans.

Reactie

Deze zienswijzen richten zich niet tot een in procedure gebrachte wijziging en maken daarom geen deel uit van onderhavige procedure.

Dierenwelzijn wordt gereguleerd door Europese- en landelijke wetgeving en wordt op diverse andere manieren gestimuleerd. Via landelijke marktconcepten als Beter Leven wordt het dierenwelzijn verbeterd. Consumenten kunnen op basis van deze concepten kiezen voor producten met een beter dierenwelzijn. Zoals ook in ons bestuursakkoord is opgenomen gaan wij uit van dierenwelzijn op basis van landelijke richtlijnen. Wij zijn vanwege de landelijke regelgeving op dit punt niet bevoegd aanvullende eisen te stellen.

10.12 Maatregelen geitenhouderijen

Samenvatting

Het is onbegrijpelijk dat de wijziging geen maatregelen bevat om ontwikkelingen bij geitenhouderijen, gelet op Q-koorts, tegen te gaan.

Reactie

Deze zienswijzen richten zich niet tot een in procedure gebrachte wijziging en maken daarom geen deel uit van onderhavige procedure.

Wij wijzen er voorts op dat de provincie Noord-Brabant in het verleden als enige zo spoedig mogelijk maatregelen heeft getroffen vanwege de Q-koorts. Inmiddels is het gelet op vaccinaties niet langer nodig om hiervoor maatregelen te treffen. Eind 2013 is het bouwverbod voor geitenhouderijen daarom opgeheven.

Recent zijn vragen over het risico op een Q-koorts besmetting vanuit geitenstallen beantwoord door het landelijke [Kennisplatform Veehouderij en Humane Gezondheid](#). Op basis van de huidige kennis concludeert het platform dat het 'onwaarschijnlijk is dat een omwonende nu Q-koorts krijgt vanuit een geitenbedrijf'. (http://kennisplatformveehouderij.nl/Thema_s/Q_A_Geitenhouderij_en_gezondheid)

10.13 Grondgebondenheid

Samenvatting

Waarom worden er in deze wijziging geen maatregelen opgenomen die er op gericht zijn grondgebondenheid te stimuleren?

Reactie

Deze zienswijzen richten zich niet tot een in procedure gebrachte wijziging en maken daarom geen deel uit van onderhavige procedure.

Wij wijzen voorts op de huidige regels van de verordening en BZV waarin al diverse maatregelen zijn opgenomen om grondgebondenheid te stimuleren.

10.14 Omgevingswet

Samenvatting

Inspreker verzoekt enerzijds om de regeling op diverse onderdelen verder in te vullen, door afstandsnormen op te nemen en ontwikkelingsmogelijkheden –waaronder maatwerkmogelijkheden- te beperken, terwijl anderzijds twijfels worden geuit of de voorstellen wel passen binnen het gedachtengoed van de Omgevingswet. Hierbij vraagt inspreker zich af of:

- de aspecten water – natuur- RO wel voldoende in samenhang worden gezien
- de voorgestelde regeling de lokale beleidsruimte niet te veel inperkt

Reactie

Bij de beleidsontwikkeling rondom staldieren en mestbeleid is een totaal pakket gezien waarbij juist aspecten rondom water, bodem, natuur en ruimte in samenhang met elkaar zijn bekeken.

Omdat daarbij diverse aspecten spelen die een gemeentegrens overstijgend effect hebben, is de regeling op een aantal aspecten beperkend voor de beleidsvrijheid van gemeenten. Ook onder de Omgevingswet kunnen er redenen zijn om daartoe over te gaan. Wij zien dan ook geen strijdigheid met het gedachtengoed van de Omgevingswet.

10.15 Gezondheid en BZV

Samenvatting

Gemeenten hebben te weinig grip op gezondheid. Ze hopen dat de BZV 2.0 hen meer sturingsmogelijkheden biedt.

Reactie

Deze zienswijzen richten zich niet tot een in procedure gebrachte wijziging en maken daarom geen deel uit van onderhavige procedure. De BZV 2.0 doorloopt een eigen inspraak.